

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး

၄၇ ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း

၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၆ ရက်
(၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်)

[ဗုဒ္ဓဟူးနေ့]

အချိန်၊ ၁၃း၀၁။

နေပြည်တော်ရှိ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမတွင်ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး၄၇ ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ်ကိုနံနက်၀း၃၀ နာရီ အချိန်၌ စတင်ကျင်းပပါသည်။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးခင်အောင်မြင့် က ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဦးသိန်း မော်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး လွှတ်တော်ရုံး က ဆောင်ရွက် ပါသည်။]

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ နေရာယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၃း၀၁။

အခမ်းအနားမှူး၊ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအင်ဗျား။ ယအာချိန်က စပြီး ပြည်ထောင်စုသ မ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးရဲ့ ၄၇ ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ် စတင် ပါတော့မယ်။

အခမ်းအနားမှူး ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးကြွရောက်လာပါပြီ ခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည် . စင်မြင့် ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး၊ ။အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ၄၇ ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေးအထမြောက်ကြောင်းနှင့် စတင်ကျင်းပကြောင်းကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၃:၀၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ကျင်းပတဲ့ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး ၄၇ ရက်မြောက်နေ့မှာ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ စိစစ်ရေးကော်မတီရဲ့ တင်ပြချက်အရ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့် ရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေစုစုပေါင်း (၂၁၈)ဦးရှိပြီး ဒီကနေ့အစည်းအဝေး ကို(၂၀၄)ဦး တက်ရောက်ပါတယ်။ အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း၏ မူလခွင့်တင်တာ(၅)ယောက်ဖြစ်တဲ့အတွက် (၉၃.၁၂)ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုဦးစိုင်းကျော်ဇော်နား က ခွင့်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းပြီး တက်တဲ့အတွက် (၉၃.၁၂) ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ရှိပြီး တက်ရောက်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ အစည်းအဝေးအထမြောက်ရန် လိုအပ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံထက်ကျော်လွန်တဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၀ နဲ့ နည်းဥပဒေ ၂၀(ခ)တို့အရ အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၂၁၊ နည်းဥပဒေခွဲ (က)နဲ့(ဂ) တို့အရ အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပကြောင်းကြေညာပါတယ်။(ဩဘာသံများ)

အစည်းအဝေးအစီအစဉ် ဖြန့်ဝေထားကြောင်း တင်ပြခြင်း

အချိန်၊ ၁၃:၀၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်း ဥပဒေ ၄ ၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)အရ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးရဲ့ ၄၇ ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခွင့်ပန်ကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၃:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ဂ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၁)အရ ခွင့်ပန်ကြားလိုတဲ့

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဟာ မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက် အခြားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကသော်လည်းကောင်း ခွင့်ပန်ကြားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကနေ့ အစည်းအဝေး မတက်ရောက်နိုင်တဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များအတွက် ယခုခွင့်ပန်ကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ပထမဦးစွာ ဦးလှိုင်ဦး တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၀၄။

ဦးလှိုင်ဦး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးရှုမောင် သည် ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးစစ်မှုများ ခံယူရပါသဖြင့် ၁၆-၁၁-၂၀၁၁ နေ့ ၁၇-၁၁-၂၀၁၁ နေ့ (၂)ရက်အား ခွင့်ရက်အဖြစ်သတ်မှတ်ပေးပါရန် ဦးရှုမောင် ကိုယ်စား ကျွန်တော် ဦးလှိုင်ဦး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အမှတ်(၁၂)မှ လေးစားစွာ ပန်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၃:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးရှုမောင် ရဲ့ ၁၆-၁၁-၂၀၁၁ နေ့ ၁၇-၁၁-၂၀၁၁ နေ့ ခွင့်(၂)ရက် ပန်ကြားချက်ကို ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၃:၀၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဒေါက်တာဌေးနိုင် တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

ဒေါက်တာဌေးနိုင်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)။ ။ လေးစားအပ်တဲ့

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဉာဏ်လင်း ဟာ တုတ်ကွေးဖျားနာခံစားနေရပါဖြင့် ယနေ့ လွှတ်တော် အစည်းအဝေးမတက်ရောက်နိုင်မှုအား ခွင့်ရက်အဖြစ်သတ်မှတ်ပေးပါရန် ဦးဉာဏ်လင်း၏ ကိုယ်စား ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ကျွန်တော် ဒေါက်တာဌေးနိုင် မှ လေးစားစွာပန်ကြားအပ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၀၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရှမ်းပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးညွှန်လင်း ရဲ့ ၁၆-၁၁-၂၀၁၁ ရက်နေ့ခွင့် ခွင့် (၁)ရက် ပန်ကြားချက်အား ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၃:၀၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးသန်းမြင့် တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၀၆။

ဦးသန်းမြင့်တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)။ ။ လေးစာအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မွန်ပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)က ဒေါက်တာလှသိန်း ဟာ မိသားစုအရေးကြီးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်တဲ့အတွက် ၂၀၁၁ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ(၁၆)ရက် ကနေပြီး (၁၇)ရက်နေ့အထိ(၂)ရက်ကို လွှတ်တော်အစည်းအဝေး မတက် ရောက်နိုင်တဲ့အတွက် ခွင့်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးပါရန် ဒေါက်တာလှသိန်းရဲ့ ကိုယ်စား တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၁၀)မှ ကျွန်တော် ဦးသန်းမြင့် က ပန်ကြားအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၃:၀၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မွန်ပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးလှသိန်း (ခေါ်) ဒေါက်တာလှသိန်း က ၂၀၁၁ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ(၁၆)ရက်နှင့် (၁၇)ရက်နေ့(၂)ရက်ကို ခွင့်ပြုပေးပါရန် ခွင့်ပန်ကြား ချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၃:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးတင်မောင်မြင့် တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၀၇။

ဦးတင်မောင်မြင့်တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)။ ။ လေးစားအပ်
ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၅)
အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးမောင်စိန် သည် ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရမည့် အရေးပေါ်
ကိစ္စ ရှိလာပါ၍ ၁၆-၁၁-၂၀၁၁ မှ ၁၈-၁၁-၂၀၁၁ ထိ (၃)ရက်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်
အစည်းအဝေးသို့ မတက်ရောက်နိုင်ပါသဖြင့် ခွင့်ရက်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေး နိုင်ပါရန်
ဦးမောင်စိန် ရဲ့ ကိုယ်စား တန်သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃) အမျိုးသားလွှတ်တော်
ကိုယ်စားလှယ် ဦးတင်မောင်မြင့်မှ လေးစားစွာ ခွင့်ပန်ကြားအပ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ အမျိုးသား
လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးမောင်စိန် ရဲ့ ၁၆-၁၁-၂၀၁၁ မှ ၁၈-၁၁-၂၀၁၁ အထိ ခွင့်
ပန်ကြားချက် ကို ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ
ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

**အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု
အခြေအနေတင်ပြခြင်း**

အချိန်၊ ၁၃:၀၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ပထမအကြိမ်
အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး(၄၇)ရက်မြောက်နေ့ကို တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့
အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေမှာ (၂၁၈)ဦး၊ ယခင်ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ
(၁၀)ဦး၊ ယနေ့ ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ(၄)ဦးဖြစ်၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်က စုစုပေါင်း
ခွင့်ပန်ကြား၍ ခွင့်ပန်ထားသူ(၁၄)ဦးဖြစ်ပြီး၊ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သူမရှိပါ။ အမျိုးသား လွှတ်တော်
ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေ(၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ(၈)၊ နည်းဥပဒေခွဲ(၁၂)အရ ယခုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ
အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေတင်ပြချက်ကို အမျိုးသား လွှတ်တော်ရဲ့ အတည်ပြုချက်
ရယူပါမယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေ
တင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသည်။]

လွှတ်တော်ကအတည်ပြုတဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု အခြေအနေကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြု မှတ်တမ်းတင်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။(ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကအတည်ပြု ပြီး ပေးပို့လာသော ၂၀၁၁ ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေကြမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၏ အကြံပြုချက်အပေါ် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြန်လည်စိစစ်တင်ပြချက် အစီရင်ခံစာကို ပြန်လည်ဖတ်ကြားရှင်းလင်းခြင်း

အချိန်၊ ၁၃:၀၉။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီးပေးပို့လာသော ၂၀၁၁ ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေကြမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ဆွေးနွေးချက်များအပေါ် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာဤဒေကြမ်း ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဦးမြညိမ်း က ပြန်လည်ဖတ်ကြားရှင်းလင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၀၉။

ဦးမြညိမ်း။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား လေးစားစွာဖြင့် ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီရဲ့ကိုယ်စား ကျွန်တော် ၂၀၁၁ ခုနှစ်လယ်ယာမြေဥပဒေကြမ်း အပေါ်မှာ ထပ်မံစိစစ်တဲ့ အစီရင်ခံစာကို ကျွန်တော်ဖတ်ကြားတင်ပြမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ကနေစတင်ပြီးတော့ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ အဲလိုဆွေးနွေးပြီးတဲ့အခါမှာ နည်းဥပဒေ၁၆၀ နှင့်အညီ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့လာပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် က နေ ပြီးတော့ ၄-၁၁-၂၀၁၁ ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေးမှာ ထပ်မံတင်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲလိုတင် ပြတဲ့အခါမှာ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်(၈)ဦးက အကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလိုအကြံပြု ဆွေးနွေးချက် များအပေါ် မှာ ကျွန်တော်တို့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိ သူတွေနဲ့ ထပ်မံပြီးတော့ ကြားနာပြီး ဒီအစီရင်ခံစာကို တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ လယ်ယာမြေ ဥပဒေကြမ်းနှင့် ပတ်သက်လို့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အကြံပြုချက်များကို အကျေအလည် ဆွေးနွေးပြီးတော့ အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာတင်ပြချက်ကို တင်ပြ ရမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။ ပထမဦးစွာ ဦးအုန်းတင် က ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း(၁) ပုဒ်မ ၂ (က) မှာ လယ်ယာမြေ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ပါ“နိုင်ငံတော်ကအလိုရှိသည့်အတိုင်းသုံးစွဲနိုင်သည်” ဟူသည့် စကားရပ်အား နုတ်ပယ်ရန် အကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုဆွေးနွေးချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ပုဒ်မခွဲ(ခ) လယ်ယာ

မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွင် နိုင်ငံတော်သည် မြေ ယာအားလုံး၏ ပင်ရင်း ပိုင်ရှင်ဖြစ်၍ ဟု ပါရှိပါသဖြင့် နိုင်ငံတော်က အများပြည်သူ အကျိုးအတွက် သီးခြား စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့်အခါမှာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လည်းကောင်း ယင်းစကားရပ်ကို နုတ်ပယ်ခြင်း မပြုသင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးပါတယ်။ အဲဒီလို ဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာ တင်ပြသူဦးအုန်းတင် က ဒီဆွေး နွေးချက်ကို လွှတ်တော်ရဲ့ အတည်ပြု ချက်ကို ရယူလိုကြောင်း တင်ပြတဲ့အတွက် ဦးအုန်းတင် ၏ နိုင်ငံတော်က အလိုရှိသည့်အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည်ဟူသည့် စကားရပ်ကို နုတ်ပယ် ရန် သင့် မသင့် လွှတ်တော်က အတည်ပြုချက် ရယူရန်လိုအပ်ပါတယ်။

အပိုဒ် ၂ ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း (၃) ပုဒ်မ ၄(က)ပါ “လက်ရှိထားနိုင်ခွင့်” “ခံစားနိုင်ခွင့်” ဟူသည့် စကားရပ်များအစား “လက်ရှိထားပိုင်ခွင့်” “ခံစားပိုင်ခွင့်” ဟူသည့် စကားရပ်များဖြင့် အစားထိုးရန် ဆွေးနွေးချက်များအပေါ်မှာ အားလုံးသဘောတူညီချက် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ အပိုဒ် ၃ ဤဥပဒေကြမ်း ပုဒ်မ ၇(င) တွင် လယ်ယာ မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အငှားချထားခြင်း ပေါင်နှံခြင်း၊ အမွေဆက်ခံခြင်း အပြီးအပိုင်လွှဲပြောင်းခြင်းစသည်တို့ကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံခြားသားကို ခွင့်မပြုရန်ထည့်သွင်း လိုကြောင်း ဦးအုန်းတင် က ဆွေးနွေးပါတယ်။

ယင်းအချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဥပဒေကြမ်း ပုဒ်မ ၉ မှာ အတိအလင်းပါရှိ ပြီး ဖြစ်၍ လည်းကောင်း ပုဒ်မ ၁၂ (က)တွင် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဝန်ကြီးဌာန အမည်များ အသေးစိတ်ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ဆွေးနွေးချက်များအပေါ်မှာ မူလအတိုင်းထား ရှိရန် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့ပါတယ်။ မူလပုဒ်မ ၂၀(က)နှင့် ပုဒ်မ ၂၁တို့ပါ “ချမှတ် သောအမိန့်” အစား “ချမှတ်သောဆုံးဖြတ်ချက်” ဟု ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးကြပါတယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း အတည်ပြုချက်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပုဒ်မ ၂၁(က)နှင့် ပုဒ်မ ၂၂ အဖြစ် ပြောင်းလဲ အမှတ်စဉ်၍ “အမိန့်” အစား “ဆုံးဖြတ်ချက်”ဟု ပြင်ဆင်ပြီးဖြစ်၍လည်းကောင်း ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပြင်ဆင်သည့်အတိုင်း သဘောတူညီခဲ့ကြပါတယ်။ ပုဒ်မ ၇(င)ပါ “သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနရုံးတွင် မူချမှတ်ပုံတင်ရမည်” ဟူသည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ “မူချ” ဟူသော စကားလုံးကို ဥပဒေရေးထုံးနှင့် မကိုက်ညီ၍ နုတ်ပယ်ရန် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီခဲ့ပါတယ်။ တစ်ဆက်တည်း ပုဒ်မ ၁၈ ပါ “မူချ မှတ်ပုံတင် စေရမည်။” ဟူသည့်စကားရပ်ပါ “မူချ” ဟူသော စကားလုံးကို ဥပဒေရေးထုံးနှင့် မကိုက်ညီ၍ နုတ်ပယ်ရန် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီခဲ့ကြပါတယ်။

ဦးခင်မောင်ရီ ဧရာဝတီတိုင်းကိုယ်စားလှယ်က အပိုဒ် ၁ ဤဥပဒေကြမ်း စကားချီး “ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်” အစား “ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သည် တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုစီးပွား ရေးဘဝ မြင့်မားတိုးတက်စေရန်နှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက် နိုင်ရန် အောက်ပါ ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည် ” ဟု ရည်ရွယ်ချက်ပါရှိရန် ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးပါတယ်။ ဒီဆွေးနွေးချက်အပေါ်မှာ ယခင်ပြဋ္ဌာန်းပြီးတဲ့ ဥပဒေများနှင့် တစ်ပြေးညီ ဖြစ်စေရန်အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းက တင်ပြထားသည့် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သည် အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်ဟု ပြင်ဆင်သည့် အတိုင်းထားရှိရန် သဘောတူညီခဲ့ကြပါတယ်။

အပိုဒ် ၂ ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း ၁၊ ပုဒ်မ ၂(က)ပါ လယ်ယာမြေ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို ချက်ပါ “လယ်ယာမြေပေါ်၌ ဤဥပဒေနှင့်အညီ ခွင့်ပြုထားသော မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သည့် မြေများ” ဟူသည့်စကားရပ်ကို လယ်ယာမြေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိ၍လည်းကောင်း ၊ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခွန်အခကောက် ခံခြင်း လိုက်နာ ရသည့်စည်းကမ်းချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်းတို့အား မွေး မြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာနက ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး သီးခြား ဝန်ကြီးဌာနဖြစ်၍ လယ်ယာမြေအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွင် မထည့်သွင်းသင့်ကြောင်း၊ ထိုသို့ မထည့်သွင်းပါက ဤဥပဒေပါ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းပါသော စကားရပ် များကိုပါ နုတ်ပယ် သင့် ကြောင်း ဆွေးနွေးချက် အပေါ်မှာ လယ်ယာမြေဥပဒေအား အဓိကစီမံခန့်ခွဲသည့် ဝန်ကြီးဌာနမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ မြေလွတ်၊ မြေလတ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲ ရေးဥပဒေတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များ လုပ်ကိုင်ရန် မြေချထားခွင့် ပါရှိပြီးဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ယင်းစကားရပ်အား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ဆိုချက်နှင့် ဤဥပဒေကြမ်းပါ သက်ဆိုင်ရာ ပုဒ်မများဖြစ်သည့် ပုဒ်မ ၂(ဂ) (၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅) ပုဒ်မ ၁၈ တို့တွင် ဒီစကားရပ်ကို နုတ်ပယ်ရန် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီ ခဲ့ကြပါတယ်။

အပိုဒ် ၃ ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း ၁ ပုဒ်မ ၂(ခ)ပါ သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းများ ဟူသည့် စကားရပ်ပါ စည်းကမ်းအစား ဥပဒေ ဟု ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးချက် အပေါ်မှာ ညှိနှိုင်းပြီး ယင်းစကားရပ်အစား ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ ဟူသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရန် ညှိနှိုင်း သဘောတူညီခဲ့ကြပါတယ်။

အပိုဒ် ၄ ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း ၁ ပုဒ်မ ၂ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)၏အောက်တွင် ပုဒ်မခွဲ(ဃ)အဖြစ် လယ်ယာမြေအငှားချထားခြင်းဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အသစ်တစ်ရပ် ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ်မှာ ညှိနှိုင်းပြီး နောက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အသစ်တစ်ခုအဖြစ် ပုဒ်မခွဲ (ဂ)၏ အောက်တွင် ပုဒ်မခွဲ(ဃ)အဖြစ် ဖြည့်စွက်ရန် သဘောတူညီခဲ့ကြပါတယ်။ အပိုဒ် ၅ ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း ၁၊ ပုဒ်မ ၂ ပုဒ်မခွဲ (ဇ) ၏ အောက်တွင် ပုဒ်မခွဲ (ဈ)အဖြစ် “လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်” ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် အသစ်တစ်ရပ်ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ် ပုဒ်မခွဲ(ခ) တွင် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ဟုပါရှိပြီးဖြစ်၍ အသစ်ထပ်မံဖြည့်စွက်ခြင်းမပြုရန် ညှိနှိုင်းသဘော တူညီခဲ့ကြပါတယ်။

အပိုဒ် (၆) ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း (၁)ပုဒ်မ ၂ ပုဒ်မခွဲ(ဌ)၏ အောက်တွင် ပုဒ်မခွဲ (ည) အဖြစ် “တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်း” ဟူသည့်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ဖြည့်စွက်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ်မှာ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီက ဤဥပဒေကြမ်းတွင်မပါရှိသဖြင့် ထည့်သွင်းရန် မသင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးပါတယ်။ ဒီအချက်အပေါ်မှာ ဦးခင်မောင်ရီ က တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ထည့်သွင်းရန် လွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက်ဖြတ်ချက် ရယူလိုကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။

အပိုဒ်(၇) ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း (၁၃) ပုဒ်မ ၃၃ ပါ “မပြီးမပြတ် ကျန်ရှိနေသေးသည့် ကိစ္စရပ်များကို ဤဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည် ” ဟူသည့်ဝါကျပါ အရေးယူ ဆောင်ရွက်သည့် မပြီးမပြတ် ကျန်ရှိနေသော ကိစ္စရပ်များတွင် ၁၉၅၃ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇၊ ၄၈၊ ၄၉ ဖြင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါက ယင်းပုဒ်မများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပုဒ်မများဖြစ်၍ ယင်းပုဒ်မများ အား ယခု ပြဋ္ဌာန်းမည့် ဥပဒေဖြင့် အရေးယူမည်ဆို ပါက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၄၃ ပါ “မည်သည့်” ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေမှ နောက်ကြောင်းပြန် အာဏာသက်ရောက်စေရန် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်မရှိစေရ ” ဟူသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲနေ၍ ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးချက် အပေါ်မှာ အားလုံးညှိနှိုင်းပြီး “မပြီးမပြတ်ကျန်ရှိနေသေးသော ကိစ္စရပ်များကို သတ်မှတ် ထားသော ကာလ အတွင်း ယင်းကာလက သက်ဆိုင်သည့် တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီသာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရ မည်” ဟူ၍ ပြင်ဆင်ရန် အားလုံးညှိနှိုင်း သဘောတူညီချက် ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ထပ်မံ၍ ဦးရဲမြင့်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးကာကွယ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း(၁) ပုဒ်မ ၂ ပုဒ်မခွဲ (ဈ)၏ အောက်တွင် ပုဒ်မခွဲ (ည)အဖြစ် သီးစားကိုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မခွဲ (ဋ)အဖြစ် အဆောက်အအုံအဖြစ် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်ပြုပြင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မခွဲ (ဌ)အဖြစ် အုပ်ထိန်းသူကို လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မခွဲ(ဍ)အဖြစ် တစ်တုံး ထွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မခွဲ (ဎ) အဖြစ် မြေခွန်ကို လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မခွဲ (တ)အဖြစ် ရေခွန်နှင့် တာတမံခွန်ကို လည်းကောင်း၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် အသစ်များ ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ် ညှိနှိုင်းပြီး အဆောက် အအုံအဖြစ် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ခြင်းအတွက် လျော်ကြေးထပ်မံပေးရန် နစ်နာကြေး နှင့် လျော်ကြေး အခန်း၊ ပုဒ်မ ၂၃ တွင် ထပ်မံဖြည့်စွက်ပြီး “တည်ဆဲ တခြားတရားဥပဒေတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိ စေကာမူ နိုင်ငံတော်အကျိုးငှာ ပြန်လည်သိမ်းယူသည့် လယ်ယာမြေ များအတွက် ထိုက်သင့်သည့် နစ်နာကြေးနှင့် လျော်ကြေးကို နည်းဥပဒေအတိုင်း ပေးလျော်စေ ရမည်။ လယ်ယာမြေကို အဆောက်အအုံဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ထားလျှင် ထိုသို့ ပြုပြင်ထားခြင်းအတွက်လည်း သီးခြားလျော် ကြေးပေးရမည်” ဟုပြင်ဆင်ရန် အားလုံးသဘော တူညီခဲ့ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ဆိုချက်တွင် အဆောက်အအုံအဖြစ် တိုးတက်ကောင်း မွန်အောင် ပြုပြင်ခြင်းအား ပုဒ်မခွဲ (ဆ)အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အုပ်ထိန်း သူဆိုသည့်စကား ပုဒ်မခွဲ (ဇ) အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီချက် ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ထပ်မံ၍ မွန်ပြည်နယ်က ဦးညီညီထွန်း က တင်ပြရာတွင် ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း (၇) ပုဒ်မ ၁၉သည် ပုဒ်မ ၇နှင့် ပုဒ်မ(၉) တွင် ပါရှိသော စည်းကမ်းချက်ကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည့်ပုဒ်မဖြစ်ရာ ထိုသို့ရုပ်သိမ်းရာတွင်လျော်ကြေး လုံးဝမပေးဘဲ ရုပ်သိမ်းသင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးချက်အပေါ် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပြီး ယင်း ပုဒ်မပါ “စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက် ထိုလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်” ဟူသည့် စကားရပ်အစား “စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက် ထိုလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင် ခွင့်ကို လျော်ကြေးမပေးဘဲ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်” ဟူသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရန် အားလုံးညှိနှိုင်း သဘောတူညီ ချက်ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ထပ်မံ၍ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ဦးစိုင်းသန်းဇင် က ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း (၃) အခန်း ခေါင်းစဉ်ပါ အသုံးချခွင့်ဟူသည့် စကားရပ်နေရာ၌ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဟူသည့်စကားရပ်ဖြင့် ပြင်ဆင် ပေးရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ် ညှိနှိုင်း၍ ယင်းအခန်း ခေါင်းစဉ်ပါ “အသုံးချခွင့် ” ဟူသည့်

စကားရပ်အစား “လုပ်ပိုင်ခွင့်” ဟူသည့်စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရန် သဘောတူညီမှုရခဲ့ပါတယ်။
ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း(၃)၊ ပုဒ်မ(၄)၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)နှင့်(ဃ)တို့တွင် လဲလှယ်ခြင်း ဟူသည့် စကားရပ်ကို
ဖြုတ်ပြစ်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ် မှာ ညှိနှိုင်း၍ ပုဒ်မ ၄၊ (ဂ)၊ (ဃ)တွင်သာမက ပုဒ်မခွဲ (ခ)တွင်
လည်း ယင်းစကားရပ်ပါရှိပြီးဖြစ်၍ နုတ်ပယ်ခြင်းမပြုရန် ညှိနှိုင်းပါတယ်။

ထို့အပြင် အထက်ကတင်ပြခဲ့တဲ့ ပုဒ်မ ၇ (င)မှာ လဲလှယ်ခြင်း ဆိုသည့် စကားရပ်ကို
ထည့်သွင်းရန် မေ့ကျန်ခဲ့တဲ့အတွက် အဲဒီပုဒ်မ ၇ (င)တွင် ကိုပါပုဒ်မ ၄ နှင့် ညီညွတ်စေရန်
“လဲလှယ်ခြင်း” ဟူသော စကားရပ်ဖြည့်စွက်ရန် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီမှုရရှိခဲ့ပါတယ်။ အပိုဒ် ၃
ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း(၅) ပုဒ်မ ၁၂ ပုဒ်မခွဲ(က)ပါ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့ကို မြေလွတ်
မြေလတ်နှင့်မြေရိုင်းစီမံခန့်ခွဲမှုဗဟိုကော်မတီကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ် ညှိနှိုင်း၍
ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင် သည့်အတိုင်းထားရှိရန် သဘောတူညီပါတယ်။ ယင်းပုဒ်မပါ
လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ “ဝန်ကြီး” ဟူသောစကားရပ်၏ “ဝန်ကြီး”
စာသားရှေ့၌ “ပြည်ထောင်စု” ဟူသည့် စကားရပ်စုအား ဖြည့်စွက်မှသာ “ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး”
ဟု ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သွားမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ဖြည့်စွက်ရန် သဘောတူညီခဲ့ပါ
တယ်။

အပိုဒ်(၄) ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း (၁၃) ပုဒ်မ ၃၁ တွင် “ဝန်ကြီးဌာနသည်
ဤဥပဒေအရ လုပ်ဆောင်ရန် ရှိသည်များကို တိကျမှန်ကန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်လိုအပ်သော
နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းပေး ရမည်” ဟူသည့် ပုဒ်မခွဲတစ်ခုကို ပုဒ်ခွဲ(ခ)အဖြစ် ဖြည့်စွက်၍ မူလ
ပုဒ်မခွဲ(ခ) ကို ပုဒ်မခွဲ (ဂ)အဖြစ် ပြောင်းလဲအက္ခရာစဉ်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ် မှာ ညှိနှိုင်း၍
ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် ဝန်ကြီးဌာနမှ လိုအပ်သော နည်းဥပဒေများထုတ် ပြန်နိုင်ကြောင်း ပါရှိပြီးဖြစ်၍
ပုဒ်မခွဲအသစ် ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် မလိုအပ်ကြောင်းနှင့် စည်းမျဉ်းသို့မဟုတ် စည်းကမ်းကို ပုဒ်မခွဲ
(က) တွင် ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ရန် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ထပ်မံ၍ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး ဦးသိန်းလှိုင် က ဤဥပဒေကြမ်းအခန်း (၁၃)တွင်
ပုဒ်မ ၃၅ အဖြစ် “တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုစီးပွားရေး ဘဝ မြှင့်တင်တိုးတက်စေရေးကို
ရှေးရှု၍ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများအတိုင်း တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းအား
ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်” ဟူသည့် ပုဒ်မအသစ်တစ်ခု ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ် ညှိနှိုင်းပြီး
လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့် စပ်ဆိုင်မှုမရှိ၍ မထည့်သွင်း သင့်ကြောင်း ကော်မတီမှ ယူဆတဲ့အတွက်

ကျွန်တော်တို့ လွတ် တော်မှာ ဤအချက် နဲ့ပတ်သက်လို့ အတည်ပြုရန် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့ ပါတယ်။

ထပ်မံ၍ ရန်ကုန်တို့ င်းဒေသကြီး ဦးဆွေအောင် က ဤဥပဒေ ကြမ်း အခန်း(၁၀)မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုသည်ကိုလက်ခံပါက ပုဒ်မ ၂၆ အဖြစ် “နိုင်ငံတော်၏အကျိုးပိုမို ဖြစ်ထွန်းစေမည့် စီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် လယ်ယာမြေများကို သိမ်း ယူရာတွင် အနည်းဆုံး လိုအပ်သော ပမာဏကိုသာ သိမ်းယူရမည် ။ လျာထားသည့် စီမံကိန်းများ အား သတ်မှတ် ကာလအတွင်း အမြန် ပြီးစီးအောင် အကောင်အထည်ဖော်ရမည် ။ အကယ်၍ စီမံကိန်း များ ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုတော့ပါက မူလလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသော လူပုဂ္ဂိုလ် အဖွဲ့အစည်းများအား ပြန်လည်ပေးအပ်ရမည်ဟူသည့် ပုဒ်မအသစ်တစ်ခု ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ်မှာ ညှိနှိုင်းပြီး ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် အားလုံးသဘောတူညီချက်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ အပိုဒ်(၂) ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း(၁၀)တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကအတည်ပြုသည်ကိုလက်ခံပါက ပုဒ်မ ၂၇ အဖြစ် “နိုင်ငံတော် သမ္မတ က သော်လည်းကောင်း၊ ဤကိစ္စအလို့ငှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတ က ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင် ကသော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်း အမိန့်ဆင့်ဆိုသည်မှတစ်ပါး ကျွဲ နွား စားကျက်များနှင့် ရွာဘုံမြေများကို မ ပျက်စီးစေဘဲ ဆက်လက်ထားရှိ ရမည်” ဟူသည့် ပုဒ်မအသစ်တစ်ခု ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ရန် ဆွေးနွေးချက်အပေါ်မှာ အားလုံး ညှိနှိုင်း သဘောတူညီချက် ရရှိ ခဲ့ပါတယ်။

ထပ်မံ၍ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ဌေးက ဤဥပဒေကြမ်း အခန်း(၂) ပုဒ်မ ၃ စာကိုယ်၊ အခန်း(၅) ပုဒ်မ ၁၁(င)၊ အခန်း(၆)ပုဒ်မ ၁၇၊ အခန်း(၁၁) ပုဒ်မ ၂၈ တို့ပါ “မျဉ်းစောင်း” အစား “သို့မဟုတ်” ဟူသည့်စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရန် ဆွေးနွေးချက် အပေါ်မှာ ညှိနှိုင်းပြီး အစားထိုးရန် အားလုံးသဘောတူညီချက်ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ကော်မတီ၏ နောက်ဆုံးသဘောထားမှတ်ချက် -

ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် အကြံပြု ဆွေးနွေးကြသည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် (၈) ဦးနှင့် အကျေအလည် အပြန်အလှန် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ ကြပါတယ်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများအား မိမိတို့၏ ကြားနာညှိနှိုင်းပွဲသို့ ဖိတ်ကြား၍ မရှင်းလင်းသည်များကို အထောက်အကူပြု ရှင်းလင်းစေခဲ့ပါတယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုခဲ့သည့်ဥပဒေကြမ်းတွင် အခန်း (၁)ပုဒ်မ ၂ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွင် လယ်ယာမြေ အငှားချထားခြင်း အဆောက်အအုံအဖြစ် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ခြင်းနှင့်

အုပ်ထိန်းသူ ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် (၃)ခုကို ဖြည့်စွက်ခြင်း ၊ အခန်း(၁၀) ပုဒ်မ ၂၅ ၏အောက်တွင် ပုဒ်မ ၂၆နှင့် ပုဒ်မ ၂၇ဟု ပုဒ်မအသစ်နှစ်ခု ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ အခန်း(၁) ပုဒ်မ ၂(ခ)ပါ “သတ်မှတ်ထားသည့်စည်းကမ်းများ” ဟူသည့်စကားရပ် အစား “ဤဥပဒေ၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ ” ဟူသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးခြင်း၊ အခန်း(၂) ပုဒ်မ ၃ စာကိုယ်၊ အခန်း (၅)ပုဒ်မ ၁၁(င)၊ အခန်း(၆)ပုဒ်မ ၁၇၊ အခန်း(၁၁)ပုဒ်မ ၂၈တို့ပါ “မျဉ်းစောင်း” အစား “သို့မဟုတ်” ဟူသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးခြင်း၊ အခန်း(၂) ပုဒ်မ ၃ (ခ)တွင် ထိုအိမ်ထောင်စုသားတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦး၏ နောက်တွင် “သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူ” ဟူသည့်စကားရပ်ကို ဖြည့်စွက်ခြင်း ၊ အခန်း(၉)ပုဒ်မ ၂၃ အား ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အခန်း(၁) ပုဒ်မ ၂ (က) လယ်ယာမြေအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ပုဒ်မခွဲ(ဂ) တောင်သူလယ်သမား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တို့ပါ “မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်း နှစ်ရပ်စလုံး” ဟူသည့် စကားရပ်အာလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၂၈ ပါ “မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆက်လမ်းကားလည်းကောင်း၊ နုတ်ပယ်ခြင်း၊ အခန်း(၃) အခန်းအမည်ပါ "အသုံးချခွင့်" ဟူသည့်စကားရပ်အစား "လုပ်ပိုင်ခွင့်" ဟူသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးခြင်း၊ အခန်း ၃ ပုဒ်မ ၄(က)ပါ “လက်ရှိထားနိုင်ခွင့်နှင့် ခံစားနိုင်ခွင့်” တို့အစား “လက်ရှိထားပိုင်ခွင့်နှင့် ခံစားပိုင်ခွင့်” ဟု ပြင် ဆင်ခြင်း၊ အခန်း(၄) ပုဒ်မ ၇ (င)တွင် လဲလှယ်ခြင်းဟူသည့် စကားရပ်ကို အမွေဆက်ခံခြင်း၏နောက်တွင် ဖြည့်စွက်၍ မုချမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဟူသည့်စကားရပ်ပါ “မုချ” ဟူသည့်စကားလုံးကို နုတ်ပယ်ခြင်း၊ အခန်း(၆) ပုဒ်မ ၁၈ပါ မုချမှတ် ပုံတင်စေပြီးဟူသည့် စကားရပ်ပါ မု ချဟူသည့် စကားလုံးကို နုတ်ပယ်ခြင်း၊ အခန်း(၅) ပုဒ်မ ၁၂(က)ပါ ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီး စကားရပ်တွင် ဝန်ကြီး၏ရှေ့တွင် “ပြည်ထောင်စု” ဟူသည့် စကားလုံးထပ်မံ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ အခန်း(၇)ပုဒ်မ ၁၉ တွင် “လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်” ဟူသည့် စကားရပ်အစား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် "လျော်ကြေးမပေးပဲ" ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည် ဟူသည့်စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးခြင်း ၊ အခန်း (၁၃) ပုဒ်မ ၃၃ ပါ နောက်ဆုံးဝါကျအား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ(၄၃)နှင့် ညီညွတ်စေရန် ပြင်ဆင်ခြင်းတို့မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် က ပြင် ဆင်အတည်ပြုသည့်အတိုင်း သဘောတူ လက်ခံခဲ့ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၂(က) လယ်ယာမြေ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ပါ “နိုင်ငံတော်က အလိုရှိသည့် အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည်” ဟူသည့် စကားရပ်နှုတ်ပယ်ရန် သင့် / မသင့် ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၂

တွင် “တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်း” ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် အသစ်တစ်ရပ် ဖြည့်စွက်ရန်သင့်/မသင့် ဟုလည်းကောင်း၊ “တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အား အထွေထွေအခန်းတွင် ပုဒ်မအသစ်တစ်ခု ဖြည့်စွက်ရန် ” သင့် မသင့်တို့အား လွှတ်တော်၏အဆုံးအဖြတ်ရယူရန် အတည်ပြုချက်ရယူရန်ရှိပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ဤဥပဒေကြမ်း တင်ပြတဲ့အစီရင်ခံစာကို လွှတ်တော်မှာအတည်ပြုချက်ရယူနိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ က ထောက်ခံတင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ က ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီးဖို့လာသော ၂၀၁၁ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေကြမ်း အား တစ်ပိုဒ်ချင်းစီအလိုက်အတည်ပြုရန် အမျိုးသားလွှတ်တော် ၏ အဆုံးအဖြတ်ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၃:၃၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီးပေးပို့လာသော ၂၀၁၁ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေကြမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥပ ဒေကြမ်းကော်မတီ၏ပြင်ဆင်ချက်များကို တစ်ပို ဒ်ချင်းစီအလိုက် အတည်ပြုရန် လွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ်ရယူမှာဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်-

အခန်း(၁)အပိုဒ် ၂(က)

“လယ်ယာမြေဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်ကအလိုရှိသည့်အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည့် လယ်ယာ လုပ်ကိုင်နိုင်သော မြေရိုင်းများနှင့် လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်း၊ နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုး သောမြေ၊ ဓနိ၊ ဥယျာဉ်မြေ ဟု သော်လည်းကောင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ပန်းမန် စိုက်ပျိုးသည့် ခြံမြေ ဟု သော် လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်သည့်မြေများ၊ မြေနုကျွန်းဟု သတ်မှတ်သည့်မြေများနှင့် ခွင့်ပြုမိန့် မရရှိပဲ အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ထားသည့် မြေများပါဝင်သည်။ ထိုစကားရပ်တွင် မြို့နယ် နယ်နိမိတ်၊ ကျေးရွာနယ်နိမိတ်အတွင်း ရှိလူနေအိမ် ရာများ၊ ဘာသာရေး အဆောက်အအုံနှင့် ပရဂုဏ်များ၊ အများပိုင်ဆိုင်၍ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အသုံးမပြုသော မြေများ မပါဝင်ချေ” ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

သို့ရာတွင် ရခိုင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအုန်းတင်က အခန်း(၁) အပိုဒ် ၂(က)ကို-

“နိုင်ငံတော်က အလိုရှိသည့်အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည့်” ဟူသော စကားရပ်အား နုတ်ပယ်ရန်အတွက် လွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက် ရယူလိုကြောင်း တင်ပြထားပါတယ်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဦးအုန်းတင် ရဲ့ နုတ်ပယ်ချက်ကို လွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက် ရယူမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက်ရယူရာတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော် နည်းဥပဒေ ၁၇ (တ) (၁)အရ စက်ခလုတ်အသုံးပြု၍ လျှို့ဝှက်စွာ ဆန္ဒပြုသည့်နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စက်ခလုတ်အသုံးပြုပြီး ဆန္ဒမဲပေးဖို့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များအနေနဲ့ ပထမဦးစွာ အမျိုးသားလွှတ်တော်အစည်းအဝေး တက်ရောက်ကြောင်း လက်မှတ် ရေးထိုးတဲ့ နေရာမှာ ကိုယ်စားလှယ်စိစစ်ရေး လက်မှတ်နဲ့ လဲလှယ်ပေးလိုက်တဲ့ ဆန္ဒမဲပေးကန်ကို မိမိရှေ့မှာရှိတဲ့ စက်ခလုတ် ရဲ့ လက်ယာဘက်ဘေးမှာရှိတဲ့ ကန်ပေါက်ထဲ၊ ကန်ထည့်ပေါက် အတွင်းသို့ ဦးစွာ ထည့်သွင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုထည့်သွင်းရာမှာ မဲပေးကန်ပေါ်ရှိ မြားပြ ထားတဲ့ဘက်ကို အပေါ်မှာထားပြီး မြားဦးတည် ရာအတိုင်း ထည့်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆန္ဒမဲပေးကန် ကို စက်ထဲထည့်မှသာ ဆန္ဒမဲပေးခြင်းကို စက်က ထည့်သွင်းရေတွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ ဆန္ဒမဲပေးကန်ကို စက်ထဲမထည့်ပါက သို့မဟုတ် ဘက်မှား၍ထည့်ပါက ဆန္ဒမဲပေးမှုကို စက်က ထည့်သွင်း ရေတွက်မှာမဟုတ်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ စက်ခလုတ်နဲ့ဆန္ဒမဲပေးတဲ့အခါမှာ နုတ်ပယ်ချက်ကို အတည်ပြုရန်သဘောတူလျှင် အစိမ်းရောင်ခလုတ်နုတ်ပယ်ချက်ကိုအတည်ပြုရန် သဘော မတူလျှင် အနီရောင်ခလုတ်နှင့် ကြားနေ လျှင် အဝါရောင်ခလုတ် ကို နှိပ်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ခလုတ်နှိပ်ခြင်းနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်က ဆန္ဒမဲပေးကြဖို့ အသင့်ရှိစေလိုပါတယ်လို့ ကြေညာ တာနဲ့ လွှတ်တော်အစည်းအဝေး ခန်းမ မျက်နှာစာရှိ အစိမ်းရောင် အချက်ပြမီးစိမ်း မှိတ်ချီ ၊ လင်းချီ ဖြစ်လာပါမယ်။ ဒီလိုဖြစ်လာ တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်တော်က ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ကြပါပြီလို့ ဖိတ်ခေါ်တဲ့ အချိန်ကစပြီး အချက်ပြမီး မှိတ်ချီ၊ လင်းချီ ဖြစ်နေတဲ့ အချိန်မှာ မိမိဆန္ဒရှိရာ ခလုတ်နှိပ်ဖို့ ဖြစ်ပါ တယ်။ အချက်ပြ မီးစိမ်းဟာ ဆန္ဒမဲပေးဖို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ စက္ကန့် (၃၀) ပြည့်တာနဲ့ ငြိမ်းသွားပါမယ်။ ဆန္ဒမဲပေးစက်ခလုတ်ကို မှားယွင်းနှိပ်မိလို့ ပြင်ဆင်လိုပါက အချက်ပြ မီးစိမ်းငြိမ်းမသွားမီ အချိန်အတွင်း မိမိ အမှန်တကယ် ဆန္ဒမဲပေးလိုတဲ့ခလုတ်ကို ထပ်မံ နှိပ်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အချက်ပြ မီးစိမ်း ငြိမ်းမသွားမီအချိန်အတွင်း နောက်ဆုံး နှိပ်တဲ့ခလုတ်ဟာ ဆန္ဒမဲပေးခြင်းအတွက်အတည်ဖြစ်ပါတယ်။ စက်ခလုတ်အသုံးပြုပြီး ဆန္ဒမဲပေးချိန်မှာ လွှတ်တော်ရုံး က တာဝန်ပေးထားတဲ့ ကြီးကြပ်သူအရာရှိက စက်ခန်းကို ကြီးကြပ်ပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယခု လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရယူ ပါမယ်။ ဆန္ဒမဲပေးကြဖို့ အသင့်ရှိစေလိုပါတယ်။ ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ကြပါပြီ။

(လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ စက်ခလုတ်အသုံးပြု၍ဆန္ဒမဲ ပေးကြပါသည်။)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဆန္ဒမဲပေးခွင့် ရှိသူပေါင်း(၂၀၄)ဦး၊ ထောက်ခံမဲ(၃၆)ဦး၊ ကန့်ကွက် မဲ (၉၉)၊ ကြားနေမဲ(၅)၊ ဆန္ဒမဲအရေအတွက် စုစုပေါင်း(၁၄၀) ဖြစ်ပါတယ်။

ကန့်ကွက်မဲများတဲ့အတွက် ဦးအုန်းတင် ၏ နုတ်ပယ်ချက် အတည်မပြုကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဦးအုန်းတင် ၏ နုတ်ပယ်ချက်အတည်မဖြစ်တဲ့အတွက် ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူ မတူ လွှတ်တော်ရဲ့ သဘောထားရယူမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင်တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(က) ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက်အတည် ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(က)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်- အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ခ)

လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး ၏ ပင်ရင်း ပိုင်ရှင်ဖြစ်၍ လယ်ယာမြေကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မြှင့်မား စေရန်အလို့ငှာ ဤဥပဒေ ၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများနှင့်အညီ လက်ဝယ်ထားရှိ၍ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်အသုံးချခွင့်ပြုခြင်းကို ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် မြေပေါ်မြေအောက်ရှိ ကျောက်မျက်၊

သတ္တု၊ ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့ စသည့် သဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ယူအသုံးချခွင့် မပါဝင်ချေ ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က-

သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူတဲ့သူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ခ)ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ခ)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်-

အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ဂ)

တောင်သူလယ်သမားဆိုသည်မှာ အောက်ဖော်ပြပါ တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ကိုက်ညီသူကို ဆိုလိုသည်။

၁။ မြေကိုအသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို မိမိ၏ အဓိက အသက်မွေး ဝမ်း ကြောင်းအဖြစ် မိမိကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင် အစဉ်တစိုက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ။

၂။ ဆိုင်ရာနှစ်တွင် မြေကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို မိမိ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအဖြစ် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ချိန် တစ်လျှောက်လုံး ကိုယ်တိုင် ကြီးကြပ် လုပ်ကိုင်သူ။

၃။ မြေကို အသုံးပြု၍ ရာသီသီးနှံ၊ ဥယျာ ခြံခြံသီးနှံ၊ နှစ်ရှည်သီး နှံများ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရန်အလို့ငှာ အရင်းအနှီးမတည့်စိုက်ထုတ်၍ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ချိန် တစ်လျှောက်လုံး ကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်စီမံ လုပ်ကိုင်သူ။

၄။ မြေကိုအသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူ။

၅။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆက်နွယ် လျက်ရှိသော ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း အလို့ငှာမြေကို အသုံးပြု၍ မျိုးပင်၊ မျိုးစေ့၊ မျိုးနှင့် သားပေါက်များ ကိုယ်တိုင်ထုတ်လုပ် ရောင်းချ သူကို ဆိုလိုသည် ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၄၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးမြညိုမိန်း တို့ ဒီနေရာမှာ သားပေါက်များဆိုတာ ပါတယ်နော်။

မွေးမြူရေးဆိုတာ ဖြုတ်ထားတဲ့အတွက်၊ မျိုးပင်၊ မျိုးစေ့၊ မျိုးနှင့် သားပေါက်များလို့ ဒီမှာ ပါ နေပါတယ်။ သားပေါက်များကို နုတ်ပယ်ရမယ်နော်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ဂ)ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ဂ)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏

အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ဖြည့်စွက်ချက်-

အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂

အပိုဒ် ၂(ဃ) လယ်ယာမြေအငှားချထားခြင်းဆိုသည်မှာ ထိုလယ်ယာမြေတွင် အကျိုး ခံစားခွင့်ကို အတိအလင်း အချိန်ကာလကန့်သတ်၍ ဖြစ်စေ၊ အချိန်ကာလ ကန့်သတ်ရာ ရောက်သည့် အချက်များနှင့်ဖြစ်စေ၊ ထာဝစဉ်ဖြစ်စေ၊ အဖိုးစားနားနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဖိုး စားနား မပါဘဲသော်လည်းကောင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်ဟု ဖြည့်စွက်ထားပါတယ်။

ဒီဖြည့်စွက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂ ဖြည့်စွက်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ဃ)သည် ဤဥပဒေကြမ်း

၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ဖြည့်စွက်ချက်-

အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂၊

အပိုဒ် ၂(ဆ)၊ အဆောက်အအုံ အဖြစ် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ လယ်ယာ မြေကို လက် ရှိလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူ၏ သို့တည်းမဟုတ် ထိုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူ၏ လက်ရှိမရမီ ထိုလယ်ယာမြေ ကို အခြားလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူများ၏ စရိတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လုပ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းကြောင့် လယ်ယာမြေ၏ တန်ဖိုးကို ထာ ဝစဉ် မြှင့်တင်စေသည့် ပြုပြင်ခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။ ထိုစကားရပ်တွင် လယ်ယာ လုပ်ကိုင်သူနေထိုင်ရန် သို့တည်းမဟုတ် လယ်ယာလုပ်ငန်း ၏ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အမှုကိစ္စအတွက် တည်ဆောက်ပြုလုပ်ထားသော အဆောက်အအုံ၊ ရေထုတ်ရေသွင်းအတွက် လုပ်ဆောင်ထားမှုများ၊ ဆည်မြောင်းများ၊ ကန်များ၊ ရေတွင်းများ၊ ရေကာတာများ၊ လမ်းများနှင့် အခြားသော ထာဝစဉ် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများ ပါ ဝင်သည်။ သို့ရာတွင် ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးရန်အတွက် မြေရှင်းခြင်း၊ ကန်သင်းပြု လုပ်ခြင်းနှင့် ထာ ဝစဉ်မတည်မြဲသည့် တိုးတက် ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်သော လုပ်ဆောင်ထားမှုများ မပါဝင်ခြင်းဟု ဖြည့်စွက်ထားပါတယ်။

ဒီဖြည့်စွက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူမရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂ ဖြည့်စွက်ချက်အတည်ဖြစ်သည်။

ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ဆ)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏

အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ဖြည့်စွက်ချက်-

အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂၊

အပိုဒ် ၂(ဇ) အုပ်ထိန်းသူဆိုသည်မှာ အရွယ်မရောက်သောသူကိုသော်လည်းကောင်း၊ စိတ်ပေါ့သွပ်သူကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသူ တစ်ဦးဦး၏ ပစ္စည်းကို သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းနှင့်တကွ လူကိုသော်လည်းကောင်း၊ အုပ်ထိန်းစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ ရှိသည့် တရားရုံးက ခန့်အပ်သည်ကို ဆိုလိုသည်ဟု ဖြည့်စွက်ထားပါတယ်။

ဒီဖြည့်စွက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂ ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ဇ)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၃း၄၆။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီက အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ဇ) အဖြစ် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းဆိုသည်မှာ ကျေးလက်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုစေရန် ထုတ်ပြန်ထားသော ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်နှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းထားသော တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းကိုဆိုလိုသည်ဟု အသစ်ဖြည့်စွက်ရန်အတွက် လွှတ်တော်ရဲ့ အတည်ပြုချက်ရယူလို ကြောင်းတင်ပြထားပါတယ်။

လွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက် ရယူရာတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော် နည်းဥပဒေ ၁၇၊ (တ) (၁) အရ စက်ခလုတ်အသုံးပြု၍ လျှို့ဝှက်စွာ ဆန္ဒပြု သည့်နည်းလမ်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စက်ခလုတ်နဲ့ ဆန္ဒမဲပေးတဲ့အခါမှာ အသစ်ဖြည့်စွက် ချက်ကို အတည်ပြုရန် သဘောတူလျှင် အစိမ်းရောင်ခလုတ်၊ အသစ်ဖြည့်စွက်ချက်ကို အတည်ပြုရန် သဘောမတူလျှင် အနီရောင် ခလုတ်နဲ့ ကြားနေလျှင် အဝါရောင်ခလုတ်ကို နှိပ်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခု လွှတ်တော်ရဲ့

ဆန္ဒရယူပါမယ်။ ဆန္ဒမဲပေးကြဖို့ အသင့်ရှိစေလိုပါတယ်။ ဆန္ဒမဲ ပေးနိုင်ကြပါပြီ။ (လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ စက်ခလုတ်အသုံးပြု၍ ဆန္ဒမဲ ပေးကြပါသည်။) အတည်ပြုရန် ထောက်ခံဆန္ဒမဲ ပေါင်း ၁၀၇၊ ကန့်ကွက် ဆန္ဒမဲ ၇၀၊ ကြားနေမဲ ၁၇၊ ဆန္ဒမဲအရေအတွက် စုစုပေါင်း ၁၉၄ မဲ၊ ထောက်ခံမဲများတဲ့အတွက် ဦးခင်မောင်ရီရဲ့ အသစ်ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂(ဋ) တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်း ဆိုသည်မှာ ကျေးလက်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုစေရန် ထုတ်ပြန် ထားသော ဥပဒေတစ်ရပ်နှင့်အညီဖွဲ့စည်းထားသော တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကို ဆိုလို သည်ဆိုတဲ့ အသစ်ဖြည့်စွက်ချက်သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်-

အခန်း ၂၊ အပိုဒ် ၃

အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စု သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းအား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးမည်-

(ခ) ထိုအိမ်ထောင်စု အကြီးအကဲ သို့မဟုတ် ထိုအိမ်ထောင်စုသားစုတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦး သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူ သည် ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းအတည်မပြုမီ တည်ဆဲမြေယာ ဥပဒေများနှင့်အညီ တရား ဝင်လက်ရှိ လက်ငုတ် လုပ်ကိုင်နေသူဖြစ်ရမည် ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၂၊ အပိုဒ် ၃ ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၂၊ အပိုဒ် ၃(ခ)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၃:၅၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုင်းသန့်ဇင်က အခန်း ၃၊ ခေါင်းစဉ်ကို-

အသုံးချခွင့်ပြုသည့် လယ်ယာမြေများနှင့် ပတ်သက်သည့် အခွင့်အရေးများ စကားရပ်အစား လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုသည့် လယ်ယာမြေများနှင့် ပတ်သက်သည့် အခွင့်အရေးများ ဟု ပြင်ဆင်လိုကြောင်းတင်ပြချက်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီမှ သဘောတူညီ ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း(၃)၊ ခေါင်းစဉ် ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ခေါင်းစဉ်ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း (၃)၊ ခေါင်းစဉ်သည်

ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်-

အခန်း ၃၊ အပိုဒ် ၄(က)

အဆိုပါလယ်ယာမြေကို လက်ရှိထားပိုင်ခွင့်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် ယင်းသို့ လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာ သည့် အကျိုးအမြတ်ကို ခံစားပိုင်ခွင့် ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူမရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၃၊ အပိုဒ် ၄(က)ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ် တဲ့အတွက် အခန်း ၃၊ အပိုဒ် ၄(က)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏

အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်-

အခန်း ၄၊ အပိုဒ် ၇(င)

လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ "အငှါးချထားခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ အမွေ
ဆက်ခံခြင်း၊ အပြီးအပိုင်လွှဲပြောင်းခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်သည့်အခါ သတ်မှတ် သည့်
ဝန်ဆောင်မှု အခွန်အခပေးဆောင်၍ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ရမည် " ဟု
ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူမရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၄၊ အပိုဒ် ၇(င) ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ် တဲ့အတွက် အခန်း ၄၊ အပိုဒ် ၇(င) သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏
အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်-

အခန်း ၅၊ အပိုဒ် ၁၁(င)

ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေး ရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဟု ပြင်ဆင်ထား
ပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၅၊ အပိုဒ် ၁၁(င)ပြင်ဆင်ချက် အတည်
ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၅၊ အပိုဒ် ၁၁(င)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်-
အခန်း ၅၊ အပိုဒ် ၁၂ (က)

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် လည်း ကောင်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယ ဝန်ကြီးက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ်က အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန အကြီးအကဲများက အဖွဲ့ ဝင်များ အဖြစ် လည်းကောင်း ပါဝင်သော ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရမည် ဟု ပြင်ဆင် ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၅၊ အပိုဒ် ၁၂(က)ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၅၊ အပိုဒ် ၁၂(က)သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်
အခန်း ၆၊ အပိုဒ် ၁၇

အခန်း(၆)၊ အပိုဒ် ၁၈။ " ဝန်ကြီးဌာနသည် ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ လယ်ယာမြေအသုံးချခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်း ကိစ္စရပ် များအတွက် နှစ်ဦးသဘောတူ ကတိစာချုပ်ကို ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ရှေ့မှောက်တွင် ချုပ်ဆို၍ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနရုံးတွင် ကတိစာချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်စေပြီး လယ်ယာမြေတန်ဖိုးကို ဒေသန္တရ အခြေအနေ ကာလပေါက်ဈေးတို့နှင့် အညီ ဖြစ်စေ ရန် ဤဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ ပါ သင့်လျော် မည့်

လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကို လိုအပ်မည့် နည်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းနိုင်သည်။" ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၆၊ အပိုဒ် ၁၇ ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ် တဲ့အတွက် အခန်း ၆၊ အပိုဒ် ၁၈ သည် ဤဥပဒေ ကြမ်း၏

အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်-

အခန်း ၇၊ အပိုဒ် ၁၈

အခန်း ၇၊ အပိုဒ် ၁၉။ ဤဥပဒေပုဒ်မ ၇ နှင့် ပုဒ်မ ၉ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းကမ်းချက် အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းချက် တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင် ဝန်ကြီး ဌာနက ဤကိစ္စအလို့ငှာ ခန့်အပ်သည့် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သည် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက် ထိုလယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို လျော်ကြေးမပေးဘဲ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည် ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၇၊ အပိုဒ် ၁၈ ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၇၊ အပိုဒ် ၁၉ သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏

အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်-

အခန်း ၉၊ အပိုဒ် ၂၂

အခန်း ၉၊ အပိုဒ် ၂၃။ တည်ဆဲအခြား တရားဥပဒေတွင် မည် သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ နိုင်ငံတော်အကျိုးအလို့ငှါ ပြန်လည်သိမ်းယူသည့် လယ်ယာမြေများအတွက် နစ်နာ ကြေးနှင့် လျော်ကြေးကို နည်းဥပဒေ အတိုင်း ပေးလျော်စေရမည်။ လယ်ယာမြေကို အဆောက်အအုံဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်ပြုပြင်ထားသည့် ထိုသို့ပြုပြင်ထားခြင်းအတွက်လည်း သီးခြားလျော်ကြေး ပေးရမည် ဟု ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၉၊ အပိုဒ် ၂၂ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၉၊ အပိုဒ် ၂၃ သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ဖြည့်စွက်ချက်-

အခန်း ၁၀၊ အပိုဒ် ၂၆

"နိုင်ငံတော်အကျိုး ပိုမိုဖြစ်ထွန်းစေမည့် စီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် လယ်ယာမြေ များကို သိမ်းယူရာတွင် အနည်းဆုံးလိုအပ်သော ပမာဏကိုသာ သိမ်းယူရမည်။ လျာထားသည့် စီမံကိန်းများအား သတ်မှတ်ကာလအတွင်း အမြန်ဆုံးပြီးစီးအောင် အကောင်အထည်ဖော်ရမည် ။ အကယ်၍ စီမံကိန်း များ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုတော့ပါက မူလလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိထားသော လူပုဂ္ဂိုလ် အဖွဲ့အစည်းများအား ပြန်လည်ပေးအပ်ရမည် " ဟု ဖြည့်စွက်ထားပါတယ်။

ဒီဖြည့်စွက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၀၊ အပိုဒ် ၂၆ ဖြည့်စွက်ချက် အတည်
ဖြစ်သည်။

ဖြည့်စွက်ချက် အတည် ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၀ အပိုဒ် ၂၆ သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏
အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ဖြည့်စွက်ချက်-

အခန်း ၁၀၊ အပိုဒ် ၂၇

နိုင်ငံတော်သမ္မတကသော်လည်းကောင်း၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ခန့်အပ်
သော အာဏာပိုင်ကသော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်း အမိန့် ဆင့်ဆိုသည်မှတစ်ပ ါး၊ ကျွဲ၊ နွား
စားကျက်များနှင့် ရွာဘုံမြေများကို မပျက်စီးစေဘဲ ဆက်လက်ထားရှိရမည် ဟု ဖြည့်စွက်ထားပါ
တယ်။

ဒီဖြည့်စွက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၀၊ အပိုဒ် ၂၇ ဖြည့်စွက်ချက် အတည်
ဖြစ်သည်။

ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၀ အပိုဒ် ၂၇ သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏
အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက် -

အခန်း ၁၀၊ အပိုဒ် ၂၇

အခန်း ၁၀၊ အပိုဒ် ၃၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် နိုင်ငံတော်အတွက် လိုအပ်သည်ဟု
ထင်မြင်ယူဆလျှင် မည်သည့် မြေလွတ်၊ မြေရိုင်းကိုမဆို သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည်။ မြေလွတ်၊

မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟို အဖွဲ့၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့် ပေးရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များအရ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့် ပေးခဲ့သည့် မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြေခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ကာလ ကုန်ဆုံးသောအခါ အဆိုပါ မြေများသည် စိုက်ပျိုးမှု တည်ငြိမ်သော လယ်ယာမြေများ ဖြစ်သဖြင့် ဤဥပဒေအရ အကျိုး ဝင် စေရမည် ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၁၊ အပိုဒ် ၂၇ ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၁၊ အပိုဒ် ၃၀ သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်-

အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၁

အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၄(က) ဝန်ကြီးဌာနသည် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သော နည်းဥပဒေများ စည်းမျဉ်း သို့မဟုတ် စည်းကမ်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘော တူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည် ဟု ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ထား ပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၁ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၄(က) သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက် -
အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၂

အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၅။ ၁၉၅၃ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးအက်ဥပဒေ ၊ ၁၉၆၃ခုနှစ် သီးစားချထားရေးဥပဒေ၊ ၁၉၆၃ခုနှစ် တောင်သူလယ်သမား အခွင့်အရေး ကာကွယ် သည့် ဥပဒေ နှင့် ၁၉၆၅ခုနှစ် သီးစားချထားရေး ဥပဒေကို ပြင်သည့် ဥပဒေတို့ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ဤသို့ ရုပ်သိမ်းသည့်အခါ အဆိုပါ ဥပဒေများအရ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ကိစ္စရပ်များ ပျက်ပြယ်ခြင်း မရှိစေရ၊ မပြီးမပြတ် ကျန်ရှိနေ သေးသော ကိစ္စရပ်များကို သတ်မှတ် ထားသောကာလအတွင်း ယင်းကာလက သက်ဆိုင်သည့် တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည် ဟုပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၂ ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၅ သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၄:၀၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးသိန်းလှိုင်က အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ်အသစ် အဖြစ် -

တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုစီးပွားရေးဘဝ မြင့်မားတိုးတက်စေရေးကို ရှေးရှု၍ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေများအတိုင်း တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းအား ဖွဲ့စည်း နိုင်သည်ဟု အသစ်ဖြည့်စွက်ရန် အတွက် လွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက် ရယူလိုကြောင်း တင်ပြထားပါ တယ်။

လွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက် ရယူရာတွင် အမျိုး သားလွှတ်တော် နည်းဥပဒေ ၁၇ (တ) (၁)အရ စက်ခလုတ် အသုံးပြု၍ လျှို့ဝှက်စွာ ဆန္ဒပြုသည့်နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စက်ခလုတ်နဲ့ ဆန္ဒမဲပေးတဲ့အခါ အသစ်ဖြည့်စွက်ချက်ကို အတည်ပြုရန် သဘောတူ လျှင် အ စိမ်းရောင်ခလုတ်၊ အသစ်ဖြည့်စွက်ချက်ကို အတည်ပြုရန် သဘောမတူရင် အနီရောင် ခလုတ်နဲ့ ကြားနေရင် အဝါရောင်ခလုတ်ကို နှိပ်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုလွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရယူပါမယ်။ ဆန္ဒမဲပေးကြဖို့ အသင့်ရှိစေလိုပါတယ်။ ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ကြပါပြီ။ (လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ စက်ခလုတ်အသုံးပြု၍ ဆန္ဒမဲ ပေးကြပါသည်။) အတည်ပြုရန် ထောက်ခံမဲ ၁၀၂ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၆၄ မဲ၊ ကြားနေမဲ ၁၂ မဲ စုစုပေါင်း မဲပေးသူ ၁၇၈ မဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ထောက်ခံမဲများတဲ့အတွက် ဦးသိန်းလှိုင် ၏ အသစ်ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။ အသစ်ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း ၁၃၊ အပိုဒ် ၃၆ သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ခေါင်းစဉ်ပုံစံအမှန် ပြင်ဆင်ချက်

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေဥပဒေ

(၂၀၁၁ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ်)

၁၃၇၃ခုနှစ်၊ လ ရက်

(၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ လ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

(သဘောမတူသူ မရှိပါ။)

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် ခေါင်းစဉ် ပုံစံအမှန် ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ခေါင်းစဉ်ပုံစံအမှန် ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် ခေါင်းစဉ် ပုံစံအမှန်

ပြင်ဆင်ချက်သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

ဦးစိုးမြင့်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)၏ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ရှင်သန်စေရေး အတွက် လိုအပ်သည့်နေရာများ တွင် ရေထိန်းတံကြီးများ တည်ဆောက် ရန်နှင့် မြစ်အောက်ပိုင်း တွင်ရေလမ်းကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးစီမံကိန်းများ ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက် ပေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို အောက်ပါလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဖွဲ့စည်းစဉ်က ပြန်လည်ဖြေရှင်း

ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန် ၁၄:၀၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။

။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ မကွေးတိုင်း

ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ ဦးစိုးမြင့်က ဧရာ ဝတီမြစ်ကြီး ရှင်သန်စေရေးအတွက် လိုအပ် သည့်နေရာများတွင် ရေထိန်းတံကြီးများ တည်ဆောက်ရန်နှင့် မြစ်အောက်ပိုင်းတွင် ရေလမ်း ကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေး စီမံကိန်းများ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက် ပေးရန် အဆိုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ Slide Show ဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန် ၁၄:၁၄။

ဦးစိုးမြင့်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။

။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။

ရှင်းလင်းတင်ပြခွင့်ပြုပါခင်ဗျား။ ယမန်နေ့က တင်ပြပြီးဖြစ်ပါပြီ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော်၏ လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း ကျွန်တော့်အဆိုကို ပြောင်းလဲစာင်ပြပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျွန်တော် ဒီအဆိုကို တင်ပြခြင်း ရည်ရွယ်ချက်က ယနေ့ဖြစ်ပေါ်သော ဧရာ ဝတီမြစ်ရဲ့ အခြေအနေကို တင်ပြလိုခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတည်တံ့နေတဲ့ ကာလပတ်လုံး ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ရှင်သန်တည်တံ့ရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ချက်များ တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ဒါတော့ ကျွန်တော်ယမန်နေ့က အဆိုတင်သွင်းပြီး ဖြစ်ပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ယနေ့ဧရာ ဝတီမြစ်ရဲ့ ရေအနက် အခြေအနေနဲ့ နွေရာသီမှာ ရေစူးကန်သတ်ချက်များကို ကျွန်တော်တင်ပြခြင်း ဖြစ် ပါတယ် ခင်ဗျား။ နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နှင့် မေလ ၁၅ ရက်ထိ ရေနည်းရာသီအဖြစ် ရေလမ်းသတ်မှတ်ပေးတဲ့ ရေရှိတဲ့ ရေစူးတွေဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ မြစ်တစ်မြစ်ကို တိုင်းတာတဲ့

အချက်အလက်ပါခင်ဗျား။ လောလောဆယ်ဆယ် မြစ်ကြီးတစ်မြစ်ဟာ ပျက်စီးနေသလား။
 အခြေအနေ ကောင်းသေး သလား ဆိုတာကို ဒီအချက် ၅ ချက်ထဲမှာလည်း ၁။ နွေရာသီတွင်
 ရေလမ်းကြောင်းအတွက် ရေနည်းပါးခြင်း၊ ၂။ မြစ်အတွင်း သဲသောင်များ ပေါ်ထွန်း နေခြင်း၊
 ၃။ မြစ်ရေမွှာပေါက်များ များပြားနေခြင်း၊ ၄။ မိုးရာသီတွင် ရေစီးရေလျှံခြင်း၊ ၅။ မိုးရာသီတွင်
 ရေစီးကမ်းပြိုများဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီအချက် ၅ ချက် တိုင်းတာ တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။
 ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ လက်ရှိ ပထမမြစ်ကျဉ်းပါ ခင်ဗျား။ မြင်သာမှ မြစေတီ အထိ
 အကွာအဝေး ၅၂ ကီလိုမီတာနဲ့ အဲဒီအချိန်မှာ မြစ်ရဲ့ အကျယ်ဟာ ၄၅ မီတာ ရှိပါတယ်ခင်ဗျား။
 မြစ်ရေလမ်းကြောင်းကောင်းမွန်နေပါတယ်။ ဣာယမြစ်ကျဉ်းဖြစ်ပါတယ်။ ဆင်ခန်း မှ သင်္ဘောအင်း
 အထိ ဖြစ်ပါတယ်။ အကွာအဝေးက ၂၃ ကီလိုမီတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ မြစ်အကျယ် ၃၁၅
 ကီလိုမီတာဖြစ်ပြီး မြစ်ရေလမ်းကြောင်း ကောင်းမွန်နေကြောင်း တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ
 တတိယမြစ်ကျဉ်းပါခင်ဗျား။ မလယ်မှ ရွှေတိုက် အထိ ရွှာအကွာအဝေးက ၆၀ ကီလိုမီတာ
 ရှိပါတယ်။ ပျမ်းမျှအကျယ် ၃၅၀ မီတာ ရှိပါတယ်။ ဒီအချိန်အထိမြစ်ရဲ့ ရေလမ်းကြောင်း ကောင်းမွန်
 နေကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ဒါက စတုတ္ထမြစ်ကျဉ်းဖြစ်ပါတယ်။ မင်းလှမြို့ကနေ
 မိကျောင်းရဲမြို့အထိ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၄ ကီလိုမီတာကွာပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ ၆၇၀ ကီလိုမီတာ
 ရှိပါပြီ။ ကျွန်တော်ဒီနေရာမှာ မြစ်ရဲ့ ရေအလယ်မှာ သောင်ကျွန်းလေးတွေ ပေါ်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။
 ပြီးခဲ့တဲ့ တစ်မြန်နေ့က ကျွန်တော် တင်ပြတဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ ဟက်စ်ကောနင်းကုမ္ပဏီရဲ့
 ထောက်ခံချက်အရ ၅၀၀ မီတာ ရှိရမယ်လို့ အခု ၆၇၀ ဖြစ်တဲ့ အချိန်မှာ သောင်လေးတွေ
 ပေါ်နေတဲ့အကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ဒါဟာ ပဉ္စမမြစ်ကျဉ်း ဖြစ်ပါ တယ်ခင်ဗျား။
 ကံမနှင့်ပြည့် ရဲ့အထက်ကပါ ၆၄၀ မီတာ ရှိပါတယ်။ ရေလယ်ခေါင်မှာ သောင်ကျွန်း လေးတွေ
 ပေါ်နေကြောင်း တွေ့ရပါတယ်ခင်ဗျား။ ဒါကတော့ မန္တလေးအထက်မှာရှိတဲ့ မင်းကွန်းရေလယ်မှာ
 မန္တလေးဘက်မှာ မြစ်ကြောင်း ပျက်နေ တယ်။ မြစ်ကြောင်းမှာ ရေမွှာ ပေါက်တွေ အများကြီး ပဲ၊
 ဘယ်နေရာက အဓိက ရေလမ်းဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ခွဲခြားလို့ မရဘူးဖြစ်အောင် ပျက်စီးနေတဲ့
 အကြောင်း ဒါ ကျွန်တော်တို့ Google က Settlement Web ကြောင့် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်
 ခင်ဗျား။ ဒါကျွန်တော်တို့ မန္တလေးမြို့ရေလမ်းပါခင်ဗျား။ စစ်ကိုင်းစံတား ရှိပါတယ်။ တံတားနှစ်စင်း
 ကျွန်တော်တို့ Google က ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီအလားတူပဲ ရေလယ်မှာ သောင်နဲ့တွေ
 ရေလမ်းကြောင်း ပျက်စီးနေတဲ့ အကြောင်း ကျွန်တော်တို့ တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ နောက်
 ညောင်ဦးမြို့ရေလမ်း၊ ပုဂံမြို့ဟောင်းပုဂံမြို့သစ်နဲ့ကျွန်တော်တို့ ရေလမ်းကြောင်းကအနောက်ဖက်

ကမ်း တန့်ကြည်တောင် ဒီဘက်ကသွားကြောင်းကို ရေလယ်မှာ သောင်ထွန်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အကြောင်း ကျွန်တော်တို့ Settlement က ပြနေပါတယ်။ ဒါ မကွေးရေလမ်းပါ။ ဒီရေလမ်း အကျယ်ဆိုရင် တစ်ဘက်က မင်းဘူး၊ တစ်ဘက်က မကွေး ၂ မိုင်လောက်နီးပါးလောက် မြစ် ပျက်စီးနေတဲ့ပုံ Settlement ကပြနေတာပါ ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ ဒါက ဧရာဝတီမြစ်အတွင်းမှာ စီးဝင်နေတဲ့ မြစ်တွေကို ဖော် ပြထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးစုစုပေါင်း မြစ် ဧရာဝတီမြစ်ကို နုတ်ရင် ၃၃ စင်း၊ ဧရာဝတီမြစ်ထဲကို စီးဝင်နေကြောင်း ပြတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက ကျွန်တော် ၁၄ ရက်နေ့ကလည်း တင်ပြပြီးဖြစ်ပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ဒါနိုင်ငံတကာမှာရှိတဲ့ ဆည်တွေ တည်ဆောက် ထားဆဲပါ။ အဓိက ကျွန်တော်ပြောရရင် အမေရိကန်ပြည်နယ် ၊ ကော်ရိုရာဒိုမြစ်အတွင်းမှာ ဆောက်ထားတဲ့ ၁၉၃၆ ခုနှစ်က ဆောက်ထားတဲ့ အမြင့် (၇၂၆)ပေ ရှိတဲ့ ဆည်ကြီး တစ်ခုပါ ခင်ဗျား။ ဒီမှာ ကျွန်တော် Settlement ကပဲ ရှာထား ပါတယ်။ ခုနက ကျွန်တော် တင်ပြတဲ့ ကော်ရိုရာဒိုမြစ်ပါ။ ဟိုအပေါ်ပိုင်းက ပင်မမြစ်ဖြစ်ပါတယ်။ အောက်ပိုင်းမှာ ထိန်းကြောင်းပြီးတော့ မြစ်ကိုရေလွှတ်တဲ့ စနစ်လေး ဖြစ်ပါတယ်။ ရေတံခါးလေးနဲ့ ဒါအမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမှာရှိတဲ့ ဆည် ပါပဲခင်ဗျား။ သူ့ အပေါ်မှာ တံပေးပြီးအောက်မှာ ရေလမ်းကြောင်းတွေ ဖောက်ထားတဲ့ ပုံစံလေးတွေ တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ကျွန်တော်တို့ ဘရာဇီးနိုင်ငံရဲ့ မြစ် ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကိုအောက်မှာ ရေလမ်းကြောင်း ဖောက်ထားပါတယ်ခင်ဗျား။ ဒါ အီဂျစ်နိုင်ငံ က ဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူပဲ Dam ပိတ်၊ သူ့နိုင်ငံအတွက် ရေကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချခြင်းဖြစ်တဲ့ ဆည်ကြီး ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ရရှိနိုင်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကတော့စာစိမ်းမြန်နေ့က တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါ ဒီမှာလည်း Power Point နဲ့ စာရင်း လုပ်ထားတာပါ ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက် မြစ်ကမ်း ဘေးဝဲယာမှာ စိုက်ပျိုးမြေများ ဧက သစ်များ ထောင် သောင်းချီလာပြီး ကျွန်တော်တို့အတွက် များစွာ အကျိုးဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ မြစ်ရဲ့ ရေစီးရေလာကို ထိန်းသိမ်းထားတဲ့အတွက် သဘောတူ ခုတ်မောင်း ရန် နွေကာလ၊ မိုးကာလ ခွဲခြားမှု မရှိဘဲ သွားနေတာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးရေလမ်းကြောင်း ကောင်းမွန်ပြီးတော့ ရေမွှားများ ပွားများ လာခြင်းကို ထိန်းသိမ်းသွားနိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ရဲ့ တင်ပြချက် ဒီလောက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်နော်၊ အားလုံးကို။

အချိန် ၁၄:၁၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။

။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ မကွေးတိုင်း ဒေသကြီး မဲ ဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးစိုးမြင့် တင်သွင်းထားတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးရှင်သန်စေရေး

အတွက် လိုအပ် သည့်နေရာများတွင် ရေထိန်းတံကြီးများ တည်ဆောက် ရန်နှင့် မြစ်အောက် ပိုင်းတွင် ရေလမ်းကြောင်းထိန်းသိမ်းရေး စီမံကိန်းများ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၉) ဦးက အမည် စာရင်းတင်သွင်း ထားပါတယ်။ ယခုပထမဦးစွာ မန္တလေးတို င်ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ် (၆) ဦးမျိုးမြင့်ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၁၄:၁၄။

ဦးမျိုးမြင့်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ်ပါ

သော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကကြီး ဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်များ ၊ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ အားလုံးအိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေကြောင်း၊ ဂါရဝတရားရှေ့ထားပြီး နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးမျိုးမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)က လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးစိုးမြင့် အဆိုတင်သွင်းတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးရှင်သန်စေရေး အတွက် လိုအပ်သည့်နေရာများမှာ ရေထိန်းတံကြီးများ တည်ဆောက်ရန်နှင့်အတူ မြစ်အောက်ပိုင်း ရေလမ်းကြောင်းများ ထိန်း သိမ်းရေးစီမံကိန်းများထည့်သွင်း တည်ဆောက်ပေးဖို့ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကိုထောက်ခံ တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ကိန်းဂဏန်း အချို့ပါရှိတာရယ် တစ်ချို့ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာရယ်ကြောင့် အင်္ဂလိပ်လိုညှပ်သုံးတာကို ခွင့်ပြုပါရန် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ပန်ကြားအပ်ပါတယ်။ ဦးစွာ ဧရာ ဝတီမြစ်နဲ့ ဆက်စပ်လျက်ရှိ တဲ့ အဓိက ဖြစ်စဉ်အချက်အလက်များ Failling Feature ကို ကျွန်တော် တင်ပြလိုပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ဖျား ခါကာဘိုရာဇီတောင်ထိပ်က စတင်စီးဆင်းခဲ့တဲ့ နန်းတမံ ချောင်းနဲ့တိဗက်ကုန်းမြေမြင့် တောင်ဘက်အစွန်းက စတင် မြစ်ဖျားခံတဲ့ သရန်ချောင်းနှစ် ချောင်း ပေါင်းစုံပြီး စီးဆင်းလာတဲ့ မေခမြစ်နဲ့ မလိခမြစ်နှစ်သွယ်တို့ဟာ မြစ်ကြီးနားမြို့ရဲ့ မြောက်ဘက် (၂၆)မိုင်ခန့်အကွာ တန်ဖဲကျေးရွာ အနီးမှာ ထပ်မံပေါင်းစုံစီးဆင်းရာ ကနေပြီးတော့ ဧရာ ဝတီ မြစ်ကြီးအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ဟာ ၎င်းရဲ့ ယာဘက်ကမ်းမှာ မလိခမြစ်၊ မိုးကောင်းချောင်း၊ မူးမြစ်၊ ချင်းတွင်းမြစ်၊ ယောချောင်း၊ စလင်းချောင်း၊ မုန်းချောင်း၊ မန်းချောင်း၊ မင်းဘူးချောင်း စတဲ့ အဓိက မြစ်လက်တက်ချောင်း ကြီး(၉)ခုနဲ့ ဝဲဘက်ကမ်းမှာ နမ့်တစ်ဘက် ချောင်း၊ တာပိန်မြစ်၊ ရွှေလီမြစ်၊ ချောင်းမကြီးချောင်း၊ မြစ်ငယ်၊ နမ္မတူ၊ ဒုဋ္ဌာ ဝတီမြစ်၊ ဇော်ဂျီမြစ်၊ ပန်းလောင်မြစ်၊ စမုံချောင်း၊ ပင်းချောင်း၊ ယင်းချောင်း၊ ဒေါင်းသေချောင်း၊ ဘွက်ကြီးချောင်း၊ နဝင်း

ချောင်း စတဲ့ အဓိကမြစ်ချောင်း(၁၃)ခု၊ စုစုပေါင်း(၂၂)ခုတို့ စီးဝင်ကြတဲ့ မြစ်မကြီးဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိရှိကြပြီး ဖြစ်ပါ တယ်။ ဧရာဝတီမြစ်အတွင်း ရေယာဉ်များ သွားလာအသုံးပြုနိုင်မှု ခရီးစဉ်ဟာ အလျားမိုင် ၁၀၀၀ ကျော်ခန့်ရှိတဲ့အတွက် မြစ်ကြောင်းတစ်ခုလုံး(၈၀)ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိမယ်လို့ ခန့်မှန်း ပါတယ်။ ဧရာဝတီ မြစ်ကြီး ဟာ စုစုပေါင်း အလျား ၁၃၅၀ မိုင် ခန့်ရှိပြီးတော့ မြို့ကြီးမြို့ငယ်(၄၀) ကျော်ကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းခဲ့ပါတယ်။ ဒီနောက် မြန်အောင်မြို့ရဲ့ မြောက်ဘက်(၃၀)မိုင်ခန့် အကွာ ဆိတ်သာရွာအနီးမှာ ပင်လယ်နဲ့ ၁၈၀ မိုင်ခန့်အကွာမှာ စတင်ပြီးတော့ မြစ်ခွဲ(၁၀)ခုနဲ့ ဖြာထွက်ပြီး ပင်လယ်ထဲ စီးဆင်းသွားပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ဟာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ အပါအဝင် စုစုပေါင်း ရေဆင်း ဧရိယာ(၁၅၆၀၀၀)ခန့်၊ စတုရန်းမိုင်ခန့်ရှိပြီးတော့ တစ်နှစ်မှာ ပျမ်းမျှ စီးဝင်ရေ ပျမ်းမျှ သန်း(၃၇၀)ဧကပေ ရှိတဲ့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ ဘက်ပေါင်းစုံမှ မှီခိုအား ထားနိုင်တဲ့ အဓိက အသက်သွေးကြော မြစ်ကြီးဖြစ်တယ် ဆိုတာလည်း သိကြပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အထင်ကရမြစ်ကြီး (၅၀)စင်းအနက်မှာ နဝမမြောက် အရှည်လျားဆုံး မြစ်ကြီး ဖြစ်ပြီးတော့ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကြီးရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းကြီး ဖြစ်တဲ့ UNEPWCMC မှထုတ်ပြန်တဲ့ ထိပ်တန်းဦးစား ပေး ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သွားရန်ရှိတဲ့ ကမ္ဘာ့ မြစ်ကြီး(၃၀)စင်းမှာ ဧရာဝတီမြစ်ဟာတစ်စင်း အပါအဝင် ဖြစ်တဲ့အတွက် ၎င်းရဲ့အရေးပါမှုကို လေ့လာသိရှိရပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ သာမကပဲနဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံများရဲ့ စံနှုန်းများနဲ့ပါ တိုင်းတာလို့ရပါ တယ်။ ဆည်မြောင်းများ မြစ်ရေတင် စီမံကိန်းများမှတစ်ဆင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေဖို့ နိုင်ငံရဲ့မြောက်ဘက်မှာ တောင်ဖျားအထိရေလမ်းကြောင်း လွယ်ကူစွာ ကူးလူးသွားလာ ဆက်ဆံနိုင်မှု နိုင်ငံအထက်ပိုင်း၊ အောက်ပိုင်းထွက်ကုန်များကို ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစွာဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင် နိုင်မှု၊ လက်တက်မြစ်ချောင်း များပေါ်မှာ ရေအား လျှပ်စစ် အလျှံအပယ် ထုတ်ပေးနိုင်စွမ်းရှိမှု၊ သစ်တောသစ်ပင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အစဉ်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေမှု၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွားများ ဒေသန္တရဗဟုသု တ ရှာဖွေရင်းအပန်းဖြေနိုင်မှု အခွင့်အလမ်းများရရှိနိုင်မှု (Recreational Purposes) ရေနေသတ္တဝါပေါင်စုံနဲ့ သက်ရှိသတ္တဝါများ(Wild Life) အစဉ်တည်ရှိ ရှင်သန်စေမှုစတဲ့ သဘာဝကဏ္ဍတိုးပေးနိုင်မှုများ ၊ နှုံးမြေများ ၊ သီးနှံဖြစ်ထွန်း စေရေးအတွက် မြစ်ကြောင်း ဝဲယာလွင်ပြင်များနဲ့ မြစ်ဝကျွန်း ပေါ်ဒေသ စိုက်ပျိုးလွင်ပြင်များသို့ အရောက်ပို့ချ ပေးမှုစသည်တို့ဟာ ဖော်ပြ၍မကုန်နိုင်အောင် အကျိုးကျေးဇူးများဖြစ်တယ်ဆိုတာ တင်ပြလိုပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီမြစ်ဟာ ၁၉၅၂ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်း ဝန်းကျင်မှာ အမေရိကန်နိုင်ငံအခြေစိုက် Knappen Tippetts Abbett Mc Curthy Report (KTA Report) လို့သိပါတယ်။ ပြည်တော်သာစီမံကိန်း Economic and Engineering Development of Burma အစီရင်ခံစာတင်ပြတဲ့ အချိန်ကာလက (၇၇၆) မိုင်ဝေးတဲ့ ဟင်္သာတမြို့မှ ဗန်းမော်မြို့ကိုသွားတဲ့ ရေလမ်းခရီးကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရာသီမရွေး ရေယာဉ် ကြီးငယ်များ သွားလာနိုင်ပြီးတော့ တစ်ခါ(၁၀၅)မိုင်ဝေးတဲ့ ဗန်းမော်နဲ့ မြစ်ကြီးနား ခရီးစဉ်ကိုလည်း တစ်နှစ်ကို (၇)လ သွားလာနိုင်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိတဲ့ စစ်တမ်းကို ဖော်ပြလိုပါတယ်။ တစ်ခါ စုစုပေါင်းရေလမ်းခရီးမိုင်(၁၅၀၀)ရှိတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသအသီးသီးကိုလည်း တစ်နှစ် ပတ်လုံး အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ၎င်းအချိန်ရေနည်းကာလ Low Water Season မှာ ရန်ကုန်နဲ့ ဗန်းမော်အကြား ဧရာဝတီမြစ်ရေစီးနှုန်းအလျင် Current Velocity တစ်နာရီမှာ (၂)မိုင်မှ (၄)မိုင် နှုန်းရှိပြီးတော့ မိုးရာသီရေမြင့်ချိန် High Water Season မှာ တစ်နာရီ ၄ မိုင်မှ ၆မိုင်နှုန်း 4 to 6 mile per hour အတွင်း စီးဆင်းကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါတယ်။ အခုလက်ရှိအချိန်မှာတော့ Low Water Season မှာ တစ်နာရီ (၂)မိုင်အောက်ရောက်နေပြီးတော့ High Water Season မှာ ၃မိုင်ခွဲ အောက်ကို ရောက်နေတယ်လို့ သိရှိရပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ထွန်း ရတာဟာ နှစ်ကာလ ကြာညောင်း လာတာနဲ့အမျှ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကြား မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ၊ ပြင်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းများ River Training and Maintenance Works မိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု မရှိတာရယ်၊ ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ ဝဲ၊ ယာဘက်ကမ်းမှာ သစ်တောများ ပြုန်းတီးပြီးတော့ Vegetative Cover ပျက်စီးပြီးတော့ တောင်ယာ ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းခြင်းတို့ကြောင့် ဆက်တိုက် သဲနု န်းပို့ချ လာမှု Continuous and Accumulated Sediment Transport ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် မြစ်ကြမ်းပြင် River Bed တဖြည်းဖြည်းမြင့်တက်လာခြင်း၊ မြစ်ကမ်းပါးများ ရေတိုက်စားပြိုကျမှု များပြားခြင်း Bank Erosions စသည့်တို့ကြောင့် နှစ်စဉ်ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့အကျယ်ဟာ ကျယ်ပြန့် သောင်ထွန်း လာခြင်း၊ မြစ်ရေထုစီးနှုန်း အထူးသဖြင့် . နွေရာသီရေနည်းချိန်မှာ အလျင်နဲ့ ရေစီးဆင်းရေထုထည် Current Velocity River Discharge လျော့နည်းနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိခြင်း ဖြစ်သည်ဟု လေ့လာတွေ့ ရှိရပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ လက်ရှိအခြေအနေမှာ မိုးရာသီမယ် တစ်နှစ်လျှင် ပျမ်းမျှရေထုစီးနှုန်း ၄၀၃၉၃ ကုဗမီတာ/စက္ကန့် သို့မဟုတ် ၁၄၂၇၀၀၀ ကုဗပေ/စက္ကန့်၊ နွေရာသီမှာ (၂၁၀၀)နှင့် ကုဗမီတာ/စက္ကန့် သို့မဟုတ် (၇၄၂၀၀)ကုဗပေ/ စက္ကန့်

စသည်ဖြင့် အသီးသီးတိုင်းထွာရရှိပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်အတွင်းသဲနွဲ့ပို့ချမှုမှာ UNDP ရဲ့ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် အစီရင်ခံစာအရ ပျမ်းမျှ (၃၀၀)သန်းတန်ခန့် ကျွန်တော်တို့ဧကပေနဲ့ တင်ပြရလို့ရှိရင် ၆၀၀၀၀ ဧကပေခန့် ရှိပါတယ်။ ချင်းတွင်းမြစ် ဟာဆိုရင် ၁၃၀သန်းတန် ခန့်ဧကပေနဲ့ဆိုရင် ၁၀၅၀၀ ခန့်ရှိလို့ နုန်းပို့ချမှု အခြေအနေကို တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယ နေ့လက်ရှိရဲ့ သဲနွဲ့ပို့ချ မှုမှာ တစ်နှစ်မှာပျမ်းမျှအရင်တုန်းက(၃၀၀)ကနေပြီးတော့(၄၀၀)သန်းတန် ရှိနေပြီးလို့ သက်ဆိုင်ရာ ပညာရှင် များက ခန့်မှန်းကျတဲ့အတွက် လွန်စွာများပြားလာတာ ကို တွေ့ရှိရ မှာပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဆိုရှင်ဦးစိုးမြင့် တင်သွင်းထားတဲ့

ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ရှင်သန်ဖို့ သင့်လျော်တဲ့နေရာများမှာ ရေထိန်းတံကြီးများ တည်ဆောက်ရန်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီး လက်ရှိ အခြေအနေမှာ ဧရာဝတီမြစ်အတွင်း တိုက်ရိုက်စီးဝင်ချောင်းများပေါ်နဲ့ မြစ်လက်တက် များပေါ်မှာ တည်ဆောက်ပြီး တည်ဆောက် ဆဲ ရေလျှောင်တံမံ ကြီးများကိုလည်း ကျွန်တော်ခြုံငုံ တင်ပြလိုပါတယ်။ ဒါ တွေကတော့ ကင်းတားရေလျှောင်တံမံ ပန်းလောင်မြစ်ပေါ် မှာပါ။ ဆည်တော်ကြီးရေလျှောင်တံမံ ချောင်းမကြီးချောင်းမှာမူးမြစ်ပေါ်ရှိ သဖန်းဆိပ်၊ နဝင်းချောင်း ပေါ်ရှိ တောင်နဝင်း၊ မြောက်နဝင်း၊ မြစ်ငယ်မြစ်ပေါ်ရှိရဲရွာ၊ မုန်းချောင်းပေါ်ရှိတဲ့ မုန်းချောင်း စသည့်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ တည်ဆောက်ဆဲ အဓိက ရေလျှောင်တံမံကြီးများကတော့ ကြီးအုံ -ကြီးဝ မုန်းချောင်းပေါ်မှာ၊ ဇော်ဂျီမြစ်ပေါ်ရှိတဲ့မြို့ကြီးရေလျှောင်တံမံ၊ မဏိပူရမြစ်ပေါ် မှာရှိတဲ့ မဏိပူရ ရေလျှောင်တံမံ စသည်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ အပြင် တာပိန် (၁) တာပိန်မြစ်ပေါ်မှာ တည်ဆောက် ပါတယ်။ ရွှေလီ(၁)ရွှေလီမြစ်ပေါ်မှာ တည်ဆောက်တာတို့လည်း ပါဝင်ကြပါတယ်။ ဒီရေလျှောင်တံမံ ကြီးများဟာ ဧရာဝတီမြစ် အတွင်း သဲနုန်းပို့ချမှု လျော့ကျ စေဖို့အတွက် ၎င်းတို့ အတိုင်းအတာ အရ နုန်းဖမ်းတံမံကြီးများ (Check Dams) အဖြစ်လည်း တည်ရှိနေတာကို ဖော်ပြလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ခြုံငုံပြီးအကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြနေရတာကတော့ ဧရာဝတီမြစ် ကြီး အပါအဝင် မြစ်ဝှမ်းအတွင်းမှာရှိတဲ့ မြစ်ချောင်းများရဲ့ အရေးပါမှု၊ မြစ်ဝှမ်းအတွင်းမှာ တည်ဆောက် ထားတဲ့ တည်ဆောက်ပြီး တည်ဆောက်ဆဲ ရေလျှောင်တံမံကြီးများရဲ့ Regulated Flow ဖြင့် ရေပေးဝေခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဧရာဝတီမြစ်အတွင်း သဲနုန်း ပို့ချမှု လျော့နည်းစေရန် တည်ရှိမှု တို့ကို ပေါ်လွင်စေဖို့ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဆိုရှင်တင်သွင်းချက်နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန လက်အောက် ရှိလုပ်ငန်းဌာနများမှ လက်ရှိဧရာဝတီမြစ်အောက်ပိုင်း ရေလမ်းထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေမှုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ Power Point နဲ့လည်း အကျဉ်းချုပ်

ပြသွားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ပြင်ဆင်ချက်တွေမှာ ယာယီပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်း များအဖြစ် နွေရေကာလုပ်ငန်း(Bandalling)၊ သဲသောင်တူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း(Dredging)နှင့် အမြဲတမ်းထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများအဖြစ် မျောတိုင်တန်းရေကာတာလုပ်ငန်း (Wooden pile Groyne) နံပါတ် ၂၊ ကျောက်ဖြည့် ရေကာတာလုပ်ငန်း (Rockfilled Groyne)၊ နံပါတ် ၃၊ ကျောက်စီရေကာတာလုပ်ငန်း (Stone Groyne)၊ (၄)သံမဏိကြိုးဆိုင် ရေကာတာ (Steel Cable Groyne)၊ (၅) ရေလွှာပေါက်ပိတ်ခြင်းလုပ်ငန်း (Branch Closing) တို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလုပ်ငန်းတွေဟာ ရန်ပုံငွေခွဲဝေရရှိမှု၊ ဒေသထွက်ပစ္စည်းများ ရရှိနိုင်မှုတို့ကြောင့် တို့ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ရာ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအနေနဲ့ အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးစား လုပ်ဆောင်နေတာကို နားလည်သော်လည်း ဝန်နဲ့အားမမျှမတ ဖြစ်နေတာကို ခန့်မှန်းနိုင်ပါတယ်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ လုပ်ကိုင်သမှု လုပ်ကိုင်ရတဲ့အချိန်အတွင်းမှာ ထိရောက်မှု (Effectiveness) ရှိစေရန် တာဝန်ရှိသူအဆင့်ဆင့်က ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲ ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုမယ်လို့ သုံးသပ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသောဥက္ကဋ္ဌကြီးခင် ဗျား။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးရဲ့ ရေလမ်း ကြောင်း ထိန်းသိမ်းရာမှာ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနဲ့ တာဝန်ရှိလုပ်ငန်းဌာနများ အနေနဲ့လည်း နှစ်တို နှစ်ရှည် စီမံချက်များချမှတ်ပြီးတော့ လုပ်ဆောင်မယ်ဆိုတာ သံသယမရှိပါဘူး။ လုပ်ငန်း ထုထည်ပမာဏအရ လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းအတိုင်းအတာScope Of Work အရ လည်းကောင်း လွန်စွာ ကြီးမားလှတဲ့အတွက် ရန်ပုံငွေကို အထူးဦးစားပေးပြီး စီမံကိန်းအဆင့် သတ်မှတ်ပေးပြီး တော့ အဆင့်လိုက်အဆင့်လိုက်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မယ့်အစီအစဉ် (Phase Wise Program Of Work) ရေးဆွဲရန်လိုအပ်တယ်လို့ သုံးသပ် လိုပါတယ်။ အချိန်အကန့်အသတ် ရှိနေတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အောက်ပါများကို ခြုံငုံထုတ်နုတ်ဆွေးနွေး တင်ပြသွားလိုပါတယ်။

(၁) ယနေ့ သိပ္ပံပညာရပ်များ တိုးတက်နေတဲ့ အချိန်ကာလမှာ ဧရာဝတီမြစ် ကြောင်း တစ်လျှောက် မြေပြင်တိုင်းတာမှု၊ စီမံရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းမြေပုံများ၊ ဖြတ်ပိုင်းပုံများ (River Cross Sections) စသည်တို့ကို တိကျမှန်ကန်စေရေးအတွက် ခေတ်မီ GPS အခြေခံလေဆာ (Laser) မြေတိုင်း Surveying များ အသုံးပြုရပါတယ်။ (၂) အဆိုပါ အတိုင်းအတာ ရရှိသည့် မြေပုံများ Drawings များကို အခြေခံပြီး မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေး River Training Works အတွက် ကနဦး ဒီဇိုင်းပုံစံများ (Conceptual Design Drawings) ပြုစုခြင်း၊ အသေးစိတ်ဒီဇိုင်းပုံစံများ (Detailed Designs) တည်ဆောက်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း (Implementation) အဆင့်ဆင့်ကို ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ရန်သင့်တယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ (၃) စီမံကိန်းတည်ဆောက်ရေး

လုပ်ငန်းများ စဉ်းစားရာမှာ အထက်မှာတင်ပြခဲ့တဲ့ လက်ရှိ သမရိုးကျ နည်းစနစ်အပြင် တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံတွေမှာ ကျင့်သုံးလျက်ရှိတဲ့ ရေတိုက်စားမှု ၊ ကမ်းပါးပြိုမှု ကြီးမားသော မြစ်ကမ်းပါးကြီးများအား ကာကွယ်ရာမှာ တစ်တုံးတစ်တုံးကို (၄-၅)တောင် လောက်ရှိတဲ့ Tetra Pods တွေနဲ့ ကွန်ကရစ်တုံးကြီးတွေနဲ့ ချပြီးတော့ ကာကွယ်ခြင်း၊ Steel Sheet Piles များကို High Frequency Vibrating Hammers အသုံးပြုရိုက်သွင်းခြင်းတို့ ဖြစ်နိုင်စွမ်းရှိက စဉ်းစားသင့်ကြောင်း အကြံပြုချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် တောင်ကိုးရီယား ကို ၁၉၉၃ ခုနှစ်ရောက်ခဲ့စဉ်က ရေ အားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း(၁)ခုရဲ့ ရေလွှဲဥမင်လှိုက်အထွက် ပင်လယ်ထဲ ရေလွှဲဖို့နေရာမှာ လှိုင်းပုတ်ဒဏ်ကြောင့် ကမ်းပြိုတာကို ကျွန်တော်တင်ပြတဲ့ Tetra Pods တွေ ချပြီးတော့ ကာကွယ်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၀ပြည့်နှစ် ဂျပန်နိုင်ငံမှာ ရောက်ခဲ့တုန်းကလည်း Hydraulice Lab အတွင်းမှာ ဒီ Model Study တွေ လုပ်တာကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ Artificial Wind Velocity နဲ့ ဒီ Tetra Pods တွေရဲ့ တည်ငြိမ်မှုကို စမ်းသပ်ပြီးတော့မှ ဒါကို လုပ်ခဲ့ ပါတယ်။ ကုန်ကျစရိတ်ကတော့ အနည်းငယ်ရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါနီပါတ်(၄) အသေးစိတ် ဒီဇိုင်းပုံစံများ မရေးဆွဲမီ ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ ဝဲယာ ၊ အရှေ့၊ အနောက်အရပ်များမှ စီးဆင်းလာတဲ့ အဓိကမြစ်ချောင်း များရဲ့ River Study and Reserver Operations များလည်း လုပ်ဖို့ လိုပါမယ်။ (၅) ဒီဇိုင်းအချက်အလက်များအတွက် အဓိကအရေးကြီးတဲ့ မိုးလေဝသ၊ လေဗေဒ Meteorology and Hydrology)၊ (မြစ်ရေအပူချိန် (Temperature Records) ရေထု စီးနှုန်းများ Study Discharges သဲနှုန်းပို့ချမှု (Sediment Transport) ဆီးနှင်းကျမှတ်တမ်း Snow Fall Records စသည်တို့ကို နှစ်ရှည် (Long Term Records) ရယူ စဉ်းစားဖို့ လိုတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တင်ပြ လိုပါတယ်။ (၆) မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးကမ်းပြိုမှု (Bank Erosion) သောင်ထွန်းမှု (Bars and Shoals) ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု (Salt Contamination Intrusion) စသည်တို့ကို Coumputer Model Study ပြုလုပ်ပြီးလေ့လာသင့်တယ်လို့ ယူဆ ပါတယ်။ (၇) ဧရာဝတီမြစ် ကြီးရဲ့မြစ်ကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေး စီမံ ကိန်းလုပ်ငန်းပမာဏနှင့် အတိုင်း အတာမှာ လွန်စွာ ကြီးမားတဲ့အတွက် ကမ္ဘာပေါ်မှာ ယင်းလုပ်ငန်း သဘာဝနဲ့ ထင်ရှားတဲ့ အတိုင်ပင်ခံ အင်ဂျင်နီယာအဖွဲ့ Consulting Firms ကို ငှားရမ်းဆောင်ရွက်ပြီးတော့ ဆက်နွယ် ပတ်သက်တဲ့ ဝန်ကြီးဌာနများမှ ပညာရှင်များပါဝင်ပြီး ယခင်ကမ္ဘာ့ဘဏ် ၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ်တို့၏ ချေးငွေများဖြင့် အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ ကင်းတား ဆည်တော်ကြီး၊ ငလိုက်စတဲ့ စီမံကိန်းများမှာ အဓိကတာဝန်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်တဲ့ စီမံကိန်း

ကြီးကြပ်ညှိနှိုင်းမှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင် နေတယ် လို့လည်း ယူဆပါတယ်။ (၈)ဧရာဝတီ မြစ်ပေါ်နှင့် ချင်းတွင်းမြစ်ပေါ်တွင် ရေအား လျှပ်စစ်အဆောက်အအုံကြီးများ (Storage Dams Network) တည်ဆောက်မည်ဖြစ်ပါက ရေယာဉ်သွားလမ်း (Navigation Locks System)ကို မဖြစ်မနေ ပါဝင်ထည့်သွင်းရန် အရေးကြီးကြောင်းလည်း သုံးသပ်တင်ပြ အပ်ပါတယ်။ (၉) မြစ်ကြီး၏ ရေလမ်းကြောင်း အစဉ် ကောင်းမွန်၍ ရှင်သန်စေရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် အောက်လုပ်ငန်းဌာန တို့သာ တာဝန်ရှိသည်မဟုတ်ဘဲ အခြားဆက်နွယ်သက်ဆိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာပါ ပူး ပေါင်း ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်သင့်တယ် လို့ သုံးသပ်လိုပါတယ်။ ဥပမာ ဧရာဝတီမြစ်မြစ်တွင်း နှင့် ၎င်းအတွင်းစီးဝင်သည့် မြစ်ချောင်းများရဲ့ သဲနုန်း ပို့ချမှုမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၀)နှစ်ခန့်မှ လက်ရှိအချိန် အထိ အလွန်စိုးရိမ်ဖွယ်ရှိသော နုန်းနှင့် သဲနုန်း ပို့ချနေတယ်ဆိုတာ ဖော်ပြလိုပါတယ်။ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း များ၊ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများမှာ ဒီဇိုင်းပုံစံပြုရာမှာ ရေလှောင်တံ များအတွင်း သဲနုန်းပို့ချမှု (Reservoir Siltation Sediment Transport) သိရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်းမှာရှိတဲ့ ကွန်းချောင်းစီမံကိန်း၊ ရဲနွယ်စီမံကိန်းတို့ရဲ့ သဲနုန်းပို့ချမှုဟာ (၉)ဧက ပေမှ (၁၀) ဧကပေ စတုရန်းမိုင် (၁)နှစ်မှာ (၁)စတုရန်းပေ (၉)ဧက မှ (၁၀)ဧကပေ ဖြစ်ပါတယ်။ Deposit ဟာ(၃၉၃၀)ဧကပေ ဖြစ်ပါတယ်။ ချင်းတွင်းမြစ် ပေါ်မှာ ဆောက်မယ့် တံမံသီမှာ (၃.၃)ဧကပေ

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ နိဂုံးချုပ်ပါ။

ဦးမျိုးမြင့်။ ။ Deposit က(၁၄၅၉)ဧက ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီနားမှာ နေပြည်တော် နားကပ်နေတဲ့ ပေါင်းလောင်း စီမံကိန်းမှာဆိုရင် (၀.၃)ဧကပေ/စတုရန်းမိုင် (၁၃၁)ဧက၊ ရဲရွာစီမံကိန်းဟာဆိုရင် (၀.၄)ဧကပေ/စတုရန်းမိုင် တစ်နှစ်လျှင် (၁၇၄)ဧက အသီးသီးဖြစ်ပေါ် နေတာ တွေ့ရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ခုလိုဖြစ်ရတာတွေဟာ ရေဝေရေလွဲ ဧရိယာများမှာ သစ်တောများ ခုတ်ထွင်ခြင်း တောင်ယာလုပ်ကိုင်အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုခြင်း (Vegatative Cover) မရှိတော့သလောက်ဖြစ်ပြီး တော့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှု အလေ့အထ မရှိ၍လည်း ဖြစ်တယ်လို့ လည်း သုံးသပ်လိုပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း ရှင်သန်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများမှာ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများထက် တတ်ကျွမ်းလို့ အတွေ့အကြုံရှိလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများအပေါ် မှီပြီးတော့ ကဏ္ဍတစ် ခုစီမှ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ Partial Fulfillment အဖြစ် ဆွေးနွေးခြင်းဖြစ်ပါတယ်ဆိုတာ လည်း တင်ပြလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်မူလတန်း ကျောင်း နေခဲ့စဉ် တုန်းက ပုံပြင်လေး ဖတ်စာစာအုပ်ထဲက ဟာလေးနဲ့ပဲ နမူနာပေးပါရစေခင်ဗျား ။ ကျွန်တော်တို့ မွေးထားတဲ့ငန်းကြီးဟာ ရွှေဥ တစ်လုံး တစ်လုံး တစ်နေ့ကို ဥပေးပါတယ်။ အဲတော့ ကျွန်တော်တို့ ငန်းကြီးနဲ့တူတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာလည်း ရွှေဥကိုပုံမှန်ဥပေးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရွှေဥတစ်လုံး တစ်လုံး ကျွန်တော်တို့ရဖို့အတွက် ငန်းကြီးကို ပုံမှန်အစာကျွေးဖို့တာဝန်ရှိသလို ဒီနေ့ဧရာဝတီမြစ် ရှင်သန်ပြီးတော့ ရေလမ်းကြောင်း အစဉ်ချောမွေ့ကောင်းမွန်နေစေဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ဝိုင်းဝန်းပြီးတော့ လုပ်ဆောင်ဖို့တာဝန်ရှိကြောင်းလည်း တင်ပြလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့် အနေနဲ့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ် (၆) လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုးမြင့် တင်သွင်းတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးရှင်သန်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် နေရာများမှာ ရေထိန်းတံကြီးများ တည်ဆောက်ရန်နှင့် မြစ်အောက်ပိုင်းရေလမ်းကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက် ပေးရန် အဆိုကို လေးလေးနက်နက်ထောက်ခံ အပ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကိုကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၁၄:၃၇။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အခုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး ခေတ္တရပ်နားပါ့မယ်။ (၃:၀၀) နာရီအချိန်မှာ ပြန်လည်ကျင်းပမှာဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၁၄:၃၇။

အခမ်းအနားမှူး ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည် ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။ အားလုံးထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

အချိန်၁၅:၀၀။

အခမ်းအနားမှူး ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အစည်းအဝေး ပြန်လည်စတင်တော့မှာဖြစ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားမှူး ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီ ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။

။အားလုံး ထိုင်နိုင်ကြပါပြီ ခင်ဗျား။

အချိန်၁၅:၀၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။

။ ဆက်လက်ပြီး ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၅)မှ

ဦးစောထွန်းမြအောင်ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၁၅:၀၀။

ဦးစောထွန်းမြအောင်၊ကရင်ပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်

။လေးစားအပ်ပါသော

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ဧည့်သည်တော်များ အမျိုးသားလွှတ်တော်

ကိုယ်စားလှယ်များ မင်္ဂလာပါလို့ ကျွန်တော်ပဏာမ နှုတ်ခွန်းဆက်သပါတယ် ခင်ဗျား။

ကျွန်တော်ကတော့ ကရင်ပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်

ဦးစောထွန်းမြအောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဆွေးနွေးမယ့်ဘာသာရပ် အနေနဲ့ကတော့ မကွေး

တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးစိုးမြင့်ရဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ရှင်သန်စေရေးအတွက်

လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ရေထိန်းတံများတည်ဆောက်ရန်နှင့် မြစ်ကြောင်းအောက်ပိုင်းမှာ

ရေလမ်းကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေး အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တင်ပြ မယ့် အစီစဉ်ကတော့

ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ကျွန်တော် ပထမဦးဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့နေရာလေးကို အကျဉ်းချုံးနည်းနည်း

တင်ပြချင်ပါတယ်။ ဧရာဝတီ မြစ်ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက်ကတော့ အပိုင်း (၂)ပိုင်းရှိပါတယ်။ ပထမ

တစ်ပိုင်းကတော့ မေခ၊ မလိခပေါင်းဆုံပြီးမှ ဧရာဝတီမြစ်ဖြစ်ပေါ်လာသလို တစ်ဖက်ကလည်း

အနောက် ဖက်ခြမ်းမှာရှိတဲ့ တနိုင်းမြစ်၊ တရုံမြစ်၊ တဝမ်မြစ် ၊ နန်းယွန်းမြစ်၊ ဒီမြစ်ကြီးတွေ

ပေါင်းဆုံလို့ပြီးမှ ချင်းတွင်းမြစ် ပေါ်လာပြီး ပခုက္ကူမြို့ရဲ့ အထက်ဘက်မှာ ချင်းတွင်းမြစ်နှင့်

ဧရာဝတီမြစ် ပေါင်းဆုံပြီး ဧရာဝတီမြစ်အဖြစ် အောက်ပိုင်းကို စီးဆင်းလာပါတယ်။ အဲဒီအပိုင်းမှာ

ဆက်စီး ဆင်းလာပြီးတော့ မြစ်ဝ ကျွန်းပေါ်ဆိုပြီးတော့ အောက်ပိုင်း မှာ တည်ရှိနေပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ တင်စားပြီးပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် အမိမြန်မာပြည်ကြီးဟာ သမီး(၃)ယောက်

မွေးဖွားခဲ့ပါတယ်။ သမီးကြီး က ဧရာဝတီ၊ သမီးအလတ်က သံလွင်၊ သမီးငယ်က စစ်တောင်း

ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ အမိမြန်မာပြည်ကြီးဟာ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ဒီသမီးပျို (၃) ယောက်ကို

အချိန်တန်လို့ ရှိရင်တော့ နေရာချ ထားပေးရမှာပဲ။ သမီးအငယ်ဆုံးလေး စစ်တောင်းမြစ် ကိုတော့

ပေါင်းလောင်းဒေသအတွင်းမှာ နေရာချပေးပြီးပြီဆိုတော့ သားလှရတနာဖြစ်တဲ့ နေပြည်တော်

ကြီးကို ပေါက်ဖွားလာခဲ့ပါပြီ။ ဒါကအမိ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တာဝန်ပါ။ ထို့အတူပဲ သမီးကြီးဧရာဝတီနဲ့

သမီးလတ်သံလွင်ကိုလည်း ဒါနေရာချထားပေးရမှာပါ။ ယခုလက်ရှိ ကျွန်တော်တို့ နေရာချထား ပေးတဲ့အပိုင်းမှာ ဒါခုနစ်ကလိပေါ့ ဆွေးမျိုးသား ချင်းတွေက ကြိုက်တဲ့သူရှိသလို မကြိုက်တဲ့ သူ ရှိမယ်။ သို့သော်အချိန်တန်ရင်တော့ ဒါပေးစားရ မှာပဲ၊ ထို့အတူ သမီးသံလွင် ကိုလည်း ပေးစားရမှာပဲ၊ လောလောဆယ် အချိန်မတန်သေးလို့သာ မဖြစ်တာပါ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော့် အနေနဲ့တင်ပြလိုတာကတော့ အမိမြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမီးလှရတနာလေးတွေကို နေရာချထားပေးဖို့ရာတာဝန်ရှိပါတယ်။ တစ်ချိန်တုန်းက ကျွန်တော်တို့တက္ကသိုလ်မှာထက်ခဲ့တုန်းက စီးပွားရေးတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခ ဆရာဦးသာချို က ပြောဖူးပါတယ်။ ဘာပြောလဲဆိုတော့ အေး ငါတို့နိုင်ငံမှာ (၁)က Energy (၄)ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ရမယ်။ ပထမ Energy ကတော့ (၁) ရေစွမ်းအင်၊ နောက်တစ်ခုက လေစွမ်းအင်၊ နောက်တစ်ခုက မြေစွမ်းအင်၊ နောက်တစ်ခုက နေစွမ်းအင်၊ ဆိုပြီး တော့ Energy (၄)ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ရမယ်။ အဲဒီလိုဖော်ထုတ်လာတဲ့ တစ်နေ့ကျရင်တော့ တို့နိုင်ငံဘယ်တော့ မှ သူများကိုအားမကိုးရဘူး။ ကိုယ့်ခြေတောက် ပေါ်မှာ ရပ်တည်ရမယ့် အနေအထားရှိပါတယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒါဟာလည်း ကျွန်တော်တို့ ပညာ ယူရမယ့် စကားရပ် တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ကလည်း အမိမြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ကလည်း အမိနိုင်ငံတော်ရဲ့စွမ်းအင်ဖော်ထုတ်တဲ့နေရာမှာ (၁) Energy အနေနဲ့ကလည်း တတ်နိုင်သမျှ ရေထဲကကော မြေပေါ်ကော မြေအောက်ကော ရှာနေပါတယ်။ ထို့အတူ လေအင်အားနဲ့လည်း ရှာနေပါတယ်။ ရေအင်အားနဲ့လည်းရှာနေပါတယ်။ ဒါကို အကုန်လုံး လွှတ်တော်အမတ်တွေ က ဒါကိုသိထားဖို့လိုပါတယ်။ ဥပမာ တစ်ခုပြောရမယ်ဆိုရင် (၆၄)ခုနှစ် က ပတ်ဝန်းကျင်လောကီက အီဂျစ်သမ္မတနာဆာက သူ ရဲ့နိုင်ငံမြစ် ဝှမ်းကြီးကို ကြည့်ပြီးတော့ ဟာ ဒီနိုင်ငံမြစ်ကြီးကရေ အလကားစီးနေတယ်။ ဒါကို Nile Valley Project ဆိုတာလုပ်ပြီးတော့ ငါတို့လုပ်ရင်ကောင်းမယ် ဆိုပြီးတော့ ဒါကိုစီမံချက် Nile Valley Project တင်ပါတယ်။ တင်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒါ အာရတ်ကမ္ဘာက အားလုံးဒါကိုထောက်ခံဖို့အတွက် စည်းရုံးပြီးတော့ နောက်ဆုံး ကုလသမဂ္ဂကို တင်လိုက်တဲ့အခါမှာ Aswandam ဆိုတာ ပေါ်ပေါက်လာပါတယ် ။ အဲဒီ Aswandam လုပ်တာက (၁၀)နှစ်လောက်ကြာမှ သုံးလို့ရပါတယ်။ ပထမ စလုပ်လုပ်ခြင်းက Project တင် ဘာတင်ရေးဆွဲနဲ့ နောက် (၁၀)နှစ်လောက် မှာ ဒါအသားကျသွားပြီးတော့ သုံးစွဲနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရတဲ့ Energy ဘာလဲဆိုတော့ Double Energy Double Energy ဆိုတာက ပထမဦးဆုံးဖြစ်လာတဲ့ Aswandan ကဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရေအားလျှပ်စစ်ကဆိုရင် ဘာဖြစ်လာလဲ ဆိုတော့ ပထမဦးဆုံးရေအားလျှပ်စစ်လာတယ်။ အဲဒီရတဲ့ ရေအားလျှပ်စစ်ကို ဘေးအန္တရာယ်စိုးဆင်းတဲ့

ရေကို တစ်ခါပြန်ပြီးတော့ အပေါ်ပြန်တင်တယ်။ ပြန်တင်တဲ့အခါကြတော့ Double Energy ရရှိတဲ့သာဓကတွေကို လေ့လာရဖူးတယ်။ ဖတ်လည်ဖတ်ဖူးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ယနေ့ကမ္ဘာမှာ အထင်အရှားရှိခဲ့ပါတယ်။ မသိတဲ့သူရှိရင်လည်း ဒါပိုက်ဆံရှိလို့ရော က်လို့ ရှိရင်လည်း သွားလေ့လာဖို့ကို လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့က အခုဆရာဦးစိုးမြင့် တင်သွင်းသွားတဲ့နေရာမှာဧရာဝတီမြစ်အထက်ပိုင်းမှာ ရေတစ်ဖန်ဆောက်ပေးဖို့နဲ့အောက်ပိုင်းမှာ ဆိုလိုရှိရင် လယ်ယာတူးမြောင်းဖောက်လုပ်ဖို့အတွက် မြစ်ကြောင်းသဲသောင်တွေကို ဖော်ထုတ်ဖို့၊ ရေထိန်းနံရံဆောက်ဖို့ဆိုတာက အလွန်ပင်သင့်လျော်ပါတယ်။ ဒါကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သာဓက အနေနဲ့ ကရင်ပြည်နယ်အနေနဲ့ ကျွန်တော် တင်ပြရမယ်ဆိုရင်အခု ကမမောင်းဒေသမြို့၊ သံလွင် မြစ်ဝှမ်းကြီးဟာ သူ့ဟာသူ စီးချင်သလို စီးသွားချင်သလိုသွားပြီးတော့ သောင်ထုကလည်း မရှိတဲ့ အတွက် ဘာဖြစ်လို့လဲဆို တော့ အခုက မ မောင်းမြို့ကြီးဟာ ရေစားပြီးတော့ ရေကဦးတိုက်ကြီး ဖြစ်နေပြီးတော့ ရေရှည်ကျရင် မြို့ကြီးပျက်စီးသွားမယ့်အနေအထားမျိုး တွေ့ရပါတယ်။ ထို့အတူပဲ မြစ်ကြောင်းနဲ့ ပတ်သက် ပြီးတော့ ပြောရမ ယ်ဆိုလိုရှိရင် သံလွင်မြစ်ဝှမ်း က ကယားပြည်နယ်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်စပ်အထိ သောင်ရင်းမြစ်ဆုံအထိဆိုလိုရှိရင် ဒါကကျွန်တော်တို့ မစိုးမိုးနိုင်တာလည်း ကြာပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့၇၀ ခုနှစ် ရောက်ခဲ့တုန်းက ဒါကျွန်တော်တို့ဘက် ကမ်းက ရေစားပြီးတော့ သူတို့ဘက်ကမ်းက တစ်ဖက်နိုင်ငံရဲ့ဘက်ကမ်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ကွန်ကရစ်တွေချ ၊ အုတ်ခဲတွေ ချပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ဘက်က အစားခံနေရတာလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ ထို့အတူပဲ သောင်ရင်းမြစ်ဆိုရင်လည်းကျွန်တော်တို့ဘက်ကမ်းက မြေပေါ်ဈေးပြီးတော့ တစ်ဖက်နိုင်ငံမှာသာ ရေစားတဲ့အတွက် ခုထက်ထိ မြင်လည်း မြင်တွေ့နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီအပိုင်းမှာနေတဲ့ မြစ်ကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးအပိုင်းမှာ အနေနဲ့သော်လည်းကောင်း ကောင်း နောက်တစ်ခါ ဧရာဝတီ မြစ်ကြောင်းတူးဖော်ရေးအနေနဲ့သော်လည်းကောင်း ဒါတွေဟာဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း နှစ် တိုနှစ်ရှည်များကို ရေးဆွဲထားဖို့တော့ လိုပါတယ်။ ဆွဲလည်း ဆွဲထားပြီးသားဖြစ်ပါ လိမ့်မယ်။ ဒါကို တိုးတက်ပြီးတော့ ထိထိမိမိနဲ့ လုပ်နိုင်ဖို့အတွက် နိုင်ငံတော်မှာ Project ရှိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ နိဂုံးချုပ်နဲ့ ကျွန်တော်တင်ပြရရင် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)မှ ဦးစိုးမြင့် တင်သွင်းသွားတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ရှင်သန်ရေးအတွက်လိုအပ်သည့် နေရာ များတွင် ရေထိန်းတံများတည်ဆောက်ရန်နှင့် မြစ်အောက်ပိုင်းတွင် ရေလမ်းကြောင်းထိန်းသိမ်းရေး စီမံကိန်းများထည့်သွင်းပေးပါရန်အဆိုကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၁၅:၀၈။

ဥက္ကဋ္ဌ ။

။ဆက်လက်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်

မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁)မှ

ဒေါက်တာအေးမောင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၁၅:၀၈။

ဒေါက်တာအေးမောင် ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁)။

။ လေးစား

အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ကြွရောက်လာကြတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဒုတိယဝန်ကြီးအမှူးပြုတဲ့ ဧည့်ပရိသတ်များ မင်္ဂလာ အပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံပါစေလို့ ဦးစွာနှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ်ပါ တယ်။ ကျွန်တော်က တော့ ရခိုင်ပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ ဒေါက်တာ အေးမောင် ဖြစ်ပါတယ်။ မကွေးတိုင်း မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)မှ ဦးစိုးမြင့် ရေအရင်းအမြစ်နှင့်မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီး ဌာနမှ အငြိမ်းစားညွှန်ကြားမှူးချုပ် တစ်ဦးဖြစ်သည်နှင့်အညီ မြစ်ချောင်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လျက် ထာဝစဉ်ရှင်သန်စီးဆင်းရေး ရေချိုသ ယံဇာတများကိုအကျိုးရှိစွာ အပြည့်အဝအသုံးချ နိုင်ရေး တို့အတွက် ရည်ရွယ်ချက် ကောင်းဖြင့် မိမိတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ဦးစီးဌာနရဲ့ အတွေ့ အကြုံနှင့် ယှဉ်ပြီးကာမှ စိတ်ရင်းစေတနာအပြည့်ဖြင့် ဒီအဆိုကိုတင်သွင်းခဲ့တယ် ဆိုတာ စိုးစိမ့် ယုံမှား သံသယ မဖြစ်မိပါဘူး။ ကျေးဇူးအထူးတင်စွာဖြင့် ကြိုဆိုထောက်ခံဆွေးနွေး သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရှင်တစ်ယောက်အမြင်နဲ့မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံရေးအမြင်၊ အရပ်သားတစ်ဦးရဲ့အမြင်ကို အခြေခံပြီး ဆွေးနွေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြစ်မင်းဧရာဝတီနဲ့ပတ်သက်လို့ ဆရာဦးစိုးမြင့် က ဖြင့်မြစ်ရိုင်းတစ်စင်း လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်သန်းပေါင်းများစွာကလို့ ညွှန်းတယ်။ ဆရာကြီး ဒေါက်တာ ချစ်စံဝင်းကတော့ဖြင့် ဒီမြစ်ကြီးဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၄၅)သန်းကြာပြီဖြစ်တယ်။ မြစ် ကြီးရဲ့ ရောဂါတွေကို တွေ့ရတယ် လို့ ညွှန်းဆိုပါတယ်။ ဒီရောဂါတွေကို လျော့ချဖို့၊ ကုစားဖို့ ပြည်သူတွေ တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်တဲ့သူတွေကို မြစ်ကြီးက သတိပေးနေတာဖြင့် ကြာပြီဖြစ်မှာပါ။ သတိမပြုခဲ့ ကြလို့ပါ။ မြစ်ဆုံနဲ့အတူ လူထုကရော၊ မိ ဒီယာကရော၊ လွှတ်တော်တွေကရော၊ အုပ်ချုပ်တဲ့ နိုင်ငံတော်သမ္မတကရော သတိပြုလာမိလို့ ၂၉-၉-၂၀၁၁ ရက်နေ့မှာဖြင့် သမ္မတနဲ့ သဝဏ်လွှာထဲမှာ မြစ်ဆုံဆည် တည်ဆောက်ရေးကို ရပ်ဆိုင်းထားပါမယ်။ အန္တရာယ် မရှိသည့် အခြားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းများကိုသာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားပါမယ်လို့ က တိပြုလာတာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ နှစ်(၃၀) မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းအရ လျှပ်စစ်ထုတ် လုပ်ရန် မဂ္ဂဝပ် (၆)သောင်းကျော် ထုတ်ရန် ရှိပါတယ်။ ဧရာဝတီမှာမြစ်ဆုံ အပါအဝင် စီမံကိန်း(၈)ခု ရှိတယ်လို့လည်း သမ္မတကြီးက ပြောဆို

သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဟာ မြစ်မင်းဧရာကို ကုစားကြရတော့မယ်။ ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးပေးကြရတော့မယ်။ နှလုံးသွေးကြောတွေ ကျဉ်းနေပြီလား။ သွေးတိုးတာများလို့ ကိုယ်တစ်ခြမ်းများသေသွားနိုင်မလား။ အသက်ရှုမဝလို့ အောက်စီဂျင် ပေးသွင်းဖို့လိုမလား။ မြစ်ကြီးသာစကားပြောတတ်ခဲ့ရင်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ရင်နှင့်အမျှ ခံစားကြရမှာပါ။ အဲတော့ ကုစားပေးမယ့် ဆရာဝန်ကို ရှာရပါတော့မယ်။ ဆေးဖိုးဝါးခကိုတော့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မှာ ရှာပြီးသားဖြစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ Eleven Media Group က ဒေါက်တာသန်းထွဋ်အောင် က ပြောပါတယ်။ မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှာ မေးကြည့်ပါမယ်။ တစ်နှစ်ကို ဘယ်လောက် ကုန်သလဲ။ တစ်နှစ်ကို မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ဒေါ်လာ သန်း(၁၀၀) လောက် အနည်းဆုံး ကုန်မယ်ဆိုပြီး တွက်ပြသွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကို ကုစားဖို့၊ ကယ်တင်ဖို့ ထာဝရအသက်ရှင် စီးဆင်းနေစေဖို့ သူ့ရဲ့တာဝန်ကို ထာဝရ ထမ်းဆောင်နိုင်စေဖို့ ကျွန်တော်တို့ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေကိုဖြင့် ဘယ်မှာရှာမလဲ၊ ဘယ်သူ့ဆီက လက်ဖြန့်ချေးငှားရမလဲ၊ ဘယ်သူ့ဆီက တောင်းပန်တောင်းခံရမယ်လဲ ။ အနည်းဆုံးအသက် (၄၅)သန်းလောက် ရှိပြီဖြစ်တဲ့ စီး ဆင်းနေပြီဖြစ်တဲ့ ဧရာဝတီရဲ့ဒုက္ခကို ခေတ်သမိုင်းနဲ့ချီပြီးခါမှ ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ ဧရာဝတီရဲ့ ဒုက္ခကို ပြန်တွေးကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သိတတ်ဖို့လည်း လိုပါတယ်။ မိဘအပေါ်သိတတ်တဲ့သားသမီးကောင်တွေလို ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးရပါလိမ့်မယ်။ သူ့ရဲ့စွန့်ရေကို အမြဲတမ်းပေးကမ်းနေတဲ့ အမွေအနှစ်တွေကို ရယူကုစား ပေးဆပ်ပြနိုင် ကြရပါမယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ Royalty ကို စဉ်းစားကြရပါတော့မယ်။ မြစ်ကြီးကို ကုစားဖို့ အသက်ဆက်ရှင်သန်ဖို့ နောက်နှစ်ပေါင်း သန်းပေါင်းများစွာ စီးဆင်းစေဖို့ ကျွန်တော်တို့ဟာ Royalty ကိုပေးရပါမယ်။ Share လုပ်ရပါမယ်။ မြစ်ကြီးရဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာ အမြတ်အစွန်းအတွက် တည်ဆောက်ထား တဲ့ တည်ဆောက်နေတဲ့ တည်ဆောက်အုံး မယ့် ဆည်ကြီးတွေရဲ့ အကျိုးအမြတ်ခွဲဝေမှုကို ကျွန်တော်တို့ကုစားဖို့အတွက်မျှဝေပေးကြရပါမယ်။ ကျေးဇူးသိတတ်စွာဖြင့် ပေးဆပ်ခွင့်ရနိုင်ပါလျက် မပေးဆပ်မိတာကို နောင် တရသွားခြင်းမျိုးမှလည်း ရှောင်ကြဉ် နိုင်စွမ်း ရှိရပါမယ်။ Royalty ကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတွေဆီက အကျိုးအမြတ်တွေထဲက အချိုးကျ ထည့်ဝင်ပေးရင်တော့ဖြင့် အဆင်ပြေမှာပါ။ မြစ်ကြီးရဲ့ ဦးခေါင်းပေါ်မှာ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ချီဗေလို Project ကြီးတွေရဲ့နောက် မြစ်ဧရာရဲ့ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ လက်ရုံး တစ်ဆူဖြစ်တဲ့ ချင်းတွင်နဲ့ကိုယ်ပေါ်မှာတည်ဆောက်တဲ့ ထမံသီလို Project ကြီးတွေရဲ့ ရရှိတဲ့ အကျိုးအမြတ်တွေ ကျွန်တော်တို့ MOU ထိုး ထား တဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အစိုးရနဲ့ ဆောက်လုပ်တဲ့ကုမ္ပဏီကြီးတွေရဲ့

အကျိုးအမြတ်တွေ ခွဲဝေမှု ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ လွတ်တော်မှာ တင်ပြဆွေးနွေးသင့်ပြီးကာမှ ဘယ်လောက်ထိ Benefit Share ပေးသင့်သလဲ၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို Royalty ဘယ်လောက် ပေးသင့်သလဲဆိုတာ ကို ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားသုံးသပ်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်လို့များ Benefit Share ဟာ (၂၅)ရာခိုင်နှုန်းသာ ပေးမယ်ဆိုရင် တကယ်လို့များဝင်ငွေ (၁)ဘီလီယံရဲ့လို့ရှိရင် တစ်နှစ်ကို သန်း (၂၅၀)ဟာ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းဖို့ အတွက် ကျွန်တော်တို့ ဘဏ္ဍာငွေစိတ်ပေးတဲ့ သဘော ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါတွေကို မြစ်ကြီး ထိန်းသိမ်းရေးအပိုင်းရယ် ရေဝေရေလဲသစ်တောထိန်းသိမ်းရေးအပိုင်းရယ်၊ မြစ်ကြီးတစ်လျှောက်မှာ ရှိတဲ့ လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးမှု အထူးအစီအစဉ်ရယ်၊ Flora And Fauna ထိန်းသိမ်းမှုအပိုင်းကို သုံးသွားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒီနေရာမှာ Royalty နဲ့ပတ်သက်လို့ ဧရာဝတီကိုစံပြု ပြီးကာမှ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့တခြားပြည်နယ် တိုင်းဒေသကြီးတွေကိုလည်းပဲ သူ့ရဲ့မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ် ရေအောက်သံယံဇာတတွေကို ထုတ်ယူသုံးစွဲရင်၊ သုံးစွဲကြမယ်ဆိုရင် အဲဒီဒေသပြည်နယ် လူမှုဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေးအတွက် အဲဒီဒေသ လူထုအကျိုးအတွက် ဥပဒေအရကို Benefit Share လုပ်ပေးကြရန်လိုပါတယ်။ အဲဒီ Royaltyဟာ ဧရာဝတီရဲ့ ရပိုင်ခွင့်ပါ။ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးရဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ ရပိုင်ခွင့်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ်က ကျောက်စိမ်းထုတ်ရောင်းတာ (၅)နှစ် အတွင်းမှာ (၅)ဘီလီယံရှိပါတယ်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့က(၅)နှစ်အတွင်းမှာ ရှာတာ(၁၂)ဘီလီယံ ရှိတယ်လို့ စာစောင်တစ်ခုမှာ တွေ့ရပါတယ်။ ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်တာမှမလုပ်ဘူး။ ပြည်ထောင်စုကပဲ ဗိုက်ဖောင်း သွားအောင် သုံးသွားမယ်ဆိုရင် အချိုးမညီ မျှတဲ့ အတိုင်းအတာ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။ ရှမ်းပြည်နယ်ကဏ္ဍတူတွေ၊ ရတနာတွေမျိုးစုံထုတ်ပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် ဥပဒေ အရ မျှဝေခံစားစေမယ့် ရပိုင်ခွင့် တွေ ပြဋ္ဌာန်းပေး ကြရပါမယ်။ အလားတူပဲ ရခိုင်ပြည်နယ်က ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းတွေ ယခု ဆိုရင် Gas တွေ နောင် ဆိုရင် Super Power ဖြစ်တော့မည့် နိုင်ငံကြီးရဲ့ အသက်တမျှ အရေးကြီးတဲ့ ရေနံပိုက်လိုင်းနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ ထွက်ပေါက် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းရယ်၊ သူ့ရဲ့ကျောပေါ် စီးဖြတ်ကျော် တော့မယ့် ရေနံဓာတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်းရယ် အမြန်နှုန်းမြင့် ရထားလမ်းမကြီးတွေရယ်ကဖြင့် သူ့ရဲ့ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် ဥပမာလျှပ်စစ်မီး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ စက်မှုဇုန် ကြီးများ ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ အတွက် Royaltyတွေ Premium ကြေးတွေ သင့်လျော်တဲ့ ရာခိုင်နှုန်းကိုဖြင့် ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဒေသခံလူထုအပေါ် နားလည်စာနာစိတ်အပြည့်ဖြင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းကာ စီမံပေးကြရပါတော့မယ်။

ဒါတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ ပြည်သူလူထုကိုယ်စားလှယ်တွေရဲ့ လူထုအပေါ် မှာ ပြည်ထောင်စု အပေါ်မှာထားကြရမယ့်တာဝန်တွေဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဆည်ကြီးတွေတည်ဆောက်တာနဲ့ ပတ်သက်လို့ သတိပြု စရာတွေလည်း အများကြီးဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ချောင်းတို့ ရဲ့ရေစီးရေလာ အခြေအနေ၊ ဇလပေဒဆိုင်ရာ အချက်အလက်တွေ၊ အင်ဂျင်နီယာဆိုင်ရာ ဘူမိပေဒဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်း အချက်အလက်တွေ၊ ငလျင်ဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်းအချက်အလက်တွေ၊ လျာထားတည်ဆောက်မယ့် နေရာနဲ့ လိုက်ဖက်အံဝင်ခွင်ကျမယ့် တာဝန်အမျိုးအစားရွေးချယ်မှုတွေ အရွယ်အစားသတ်မှတ်မှု တွေ၊ စီးပွားရေးအရ တွက်ချက်မှုတွေ၊ EIA SIA Report အပေါ် လူထုရဲ့ တုန့်ပြန်မှုတွေလိုပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြစ်ဝါမြစ်နဲ့ အမိ ကမြစ်ကြီးတွေမှာ ဆည်ကြီးတွေ တည်ဆောက် ခဲ့တဲ့အတွက် ဒါတောင် ဥရောပက ပညာရှင်ကြီးတွေခေါ်ပြီး တည်ဆောက်တာတောင် တရုတ်ပြည်ရဲ့ မြို့ကြီးတွေ ရေလွှမ်းခဲ့ပါတယ်။ မန္တလေးမြို့ရေလွှမ်းရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ မန္တလေးမြို့ရဲ့ ဧရာဝတီမြစ် ရေပြင် အထက်က စိုးရိမ်ရေအမှတ်က (၂)ပေကနေ (၃)ပေပဲရှိတယ်လို့ ဒေါက်တာသန်းထွဋ်အောင် က ELEVEN MEDIA မှာ ဖတ်လိုက်ရပါတယ်။ တရုတ်ပြည်မှသဘာဝပညာရှင်တွေ ကန့်ကွက်မှုကြောင့် ရပ်စဲသွားတဲ့“တာဆန်း” လိုဟာမျိုး မကြာမီရပ်တော့မည့် ဟတ်ကြီးလိုဟာမျိုးနဲ့ မကြာမီကရပ်ဆိုင်း ခဲ့တဲ့ “မြစ်ဆုံ” ဒါတွေဟာသမိုင်းမှတ်တိုင်တွေပါ။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဝါဒီတွေနဲ့ ဖွံ့ဖြိုး မှုဝါဒီ တွေရဲ့ ညီညွတ်မှုပြယုဂ်တွေပါ။ ပြည်သူလူထုတွေရဲ့အောင်ပွဲတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောက်ဖျားမြစ်နဲ့ မြစ်ညာမှာ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ဆည်ကြီးတွေအပေါ်ကို မိုးရေချိန်မတန်မဆရွာချလို့ ဆည်တွေ ကျိုးမှာ စိုးလို့ ရေတွေလွတ်ချ မြေအောက်ရေ မတန်တဆ ထုတ်ယူသုံး စွဲမှုကြောင့် မြို့တော် ဗန်ကောက်ဟာ ခုဆိုရင် SEA-LEVEL ထက် ၁ မီတာ လောက်သာမြင့်တဲ့ ဗန်ကောက်မြို့ကြီးဟာ ယခုဆိုရင် အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ အန္တရာယ်ကြီးတွေနဲ့ ကြုံတွေ့နေရတာကို တွေ့နေရ ပါတယ်။ ထိုင်းမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီကြီးတွေဟာ နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီကြီးတွေနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ SPECIAL ECONOMIC ZONE ကြီးတွေမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဧကတွေဟာ သူတို့ရဲ့ အနာဂတ်အတွက် ရွှေ့ပြောင်းမယ့်နေရာကို လွန်ဆွဲနေကြတဲ့ကာလဟာ ခုကာလဖြစ်မည် ထင်ပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခန့်မှန်းတာကတော့ဖြင့် မြန်မာပြည်ရဲ့ နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီကြီးတွေ လာရောက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံတာတွေ ကို လိုလားမှု ရယ် နိုင်ငံတကာအသိုင်း အဝိုင်းထဲ ကို ပြန်လည်ဝင်ဆံ့လိုမှု လူအခွင့်အရေး စံဒီမိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလို့နှင့် ဈေးကွက်စနစ်ကိုပီပြင်စွာ အကောင်အထည် ဖော်လို့မူစံတွေဟာ နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီကြီးတွေရဲ့ မြန်မာပြည်ရဲ့ SEZ ထဲကို ရွှေ့ပြောင်းလာနိုင်မယ့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်လိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ လာမည့်နှစ် ၂၀၁၂ ခုနှစ်ဟာ နိုင်ငံတော်အနေနဲ့

သားရွှေအိုးထမ်းလာတာကို မြင်တွေ့ကြရမည့်နှစ်ဖြစ်အောင် ကျွန်တော်တို့ စပြီးကာမှ ရွှေ့ကြဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းထဲကို ပြန်လည် ဝင်ရောက်ဖို့ အာဆီယံသာ မက အနောက်အုပ်စုတွေနဲ့ ပါလက်တွဲ ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါပြီ။ ကိုယ့်ဘက်က ပြင်ဆင်သင့်တာ ပြင်ဆင်ပေးရမယ့် ကိစ္စများကို နောက်ဆံမတင်း လက်မတွန့်ဘဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲကြရပါမယ်။ ဒီနေရာမှာယုံကြည်ချက်ကြောင့် အကျဉ်းချခံနေကြရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အပေါ် ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ဖြင့် အမြန်ဆုံးလွှတ်ပေးဖို့ လိုမှာဖြစ်သလို လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းရေး၊ အမျိုးသား ပြန်လည် တည်ဆောက်ရေးဟာ မြန်မာ နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းထဲကို ပြန်လည်ဝင်ရောက်ဖို့အတွက် အဓိကအရေးကြီးလာပါပြီ။ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆိုင်ရာရုပ်သိမ်းဖို့အတွက် မိမိတို့ဘက်က ပြုပြင်သင့်တာတွေကို အရေးတကြီး ပြုပြင်ရန်လည်း လိုပါတယ်။ သမိုင်ပေး တာဝန်ကျေပွန်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ တွေမှာ တာဝန်ရှိလာပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ အထက်က ဒါတွေကို ကိစ္စတွေကို ဘာကြောင့်တင်ပြ ဆွေးနွေးရသလဲဆို နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီကြီးတွေကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မြေပြန့်လွင်ပြင်မြေမြင့်လွင်ပြင်တွေမှာရှိတဲ့ Special Economic Zoneကြီးတွေက လက်ကမ်းကြိုဆိုနိုင်အောင် မြင်သာပျော့ပျောင်းပြီးစတင်ကြပ်တဲ့ Policy တွေ အခင်းအကျင်းတွေ ကျွန်တော်တို့မှာ ကြိုရှိနှင့်ပြီး ဖြစ်ဖို့လိုအပ်လို့ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ Enviromentalist နဲ့ Developer ညီညွတ်ကြဖို့၊ ပွင့်လင်းကြဖို့ ပြည်သူ့ကို မီဒီယာတွေကတစ်ဆင့် တင်ပြကြဖို့ လိုပါတယ်။ SEZ တိုင်းအတွက် Electricity ပြည့်ပြည့်ဝဝ လိုအပ်ပါတယ်။ အဲဒီအတွက်လည်း ကျွန်တော်တို့ဟာ မြစ်ညာမှာ တည်ဆောက်တဲ့ လိုအပ်တဲ့ Dam ကြီးဟာ တည်ရှိနေဖို့ လိုအပ် ပါတယ်။ EIA, SIA စတဲ့ Report တွေနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အညင်သာအပျော့ပျောင်းဆုံး အထိခိုက်သက်သာဆုံး ဖြစ်အောင် ကျွန်တော်တို့ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး တင်ပြပြီးကာမှ ဒီဥစ္စာတွေကို တည်ဆောက်ပေးပြီးကာမှ Electricity ကိုရအောင်ယူနိုင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သင့်တင့်တဲ့ဈေးနှုန်းနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက် သက်သာဆုံးနဲ့ လူထုလက်ခံစွာ ရယူထားတဲ့ Electricity ဖြစ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ နည်းတူလည်းပဲ SEZ တိုင်းမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေတဲ့ ဓာတုပစ္စည်း တွေကိုပြန်လည်ကုသမယ့် အထူးအစီအစဉ် ရှိရန်လည်း လိုပါတယ်။ မြစ်ညာကတာတစ်ကြီးတွေလည်းပဲ EIA, SIA Report တွေ အစိုးရနဲ့ ကုမ္ပဏီချုပ်တဲ့ MOU တွေနဲ့ အကျိုးအမြတ်ခွဲဝေမှုတွေဟာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွေကို ရေရှည် ထိန်းသိမ်းပေးမယ့် အစီအစဉ်တွေကို လူထုကို Media မှတစ်ဆင့် ပွင့်လင်းစွာ ကြိုပြီးကာမှ ချပြ တင်ပြပေးဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီ၊ ချင်းတွင်း၊ သံလွင်၊ စစ်တောင်း

ကျွန်တော်တို့ဆီက ကစွပနဒီ၊ လေးမြို့၊ မေယု၊ နတ်မြစ်၊ အတ္တရံ၊ ဂျိုင်းစတဲ့ထင်ရှားတဲ့မြစ်တွေဟာ အဆိုရှင် ဆရာဦးစိုးမြင့် ညွှန်းသလိုပဲ မြစ်ရိုင်းတွေဖြစ်ပါတယ်။ Unatimed River တွေဖြစ်ပါတယ်။ ကစွပနဒီကိုဖြင့် မကြာမြင့်သော ကာလမှာ ကုလားတန် Development Project က မြစ်မင်းကို အယဉ်သွင်းပါတော့မယ်။ ကျောက်ဆောင်ရှိတဲ့ နေရာကို ဖောက်ခွဲဖြိုဖျက်ပြီးကာမှ သောင်တူးပြီး ကာမှ ကမ်းနားကို ပြုပြင်ရေးထိန်းတံခါးကြီးတွေတည်ဆောက်ကာ မြစ်ညာရဲ့ သတ်မှတ် ဆိပ်ကမ်း ရောက်အောင် ရေမျက်နှာပြင် မြှင့်တင်ခြင်း၊ ခေတ်မီနည်းတွေနဲ့ ကျုံးသွင်းပါတော့မယ်။ မြစ်ညာ ဆန်နိုင်အောင်လို့ ကလကတ္တား ပစ္စည်းတွေကို မီဒီရမ်ပြည်နယ် ရောက်နိုင်အောင် ကြိုခင်းသယ်ပို့ ပေးနိုင်ရေးအတွက် သဘာဝကျောက် သန္တာတွေ သဲမြေသောင်ကျွန်တွေကို တူးဖြိုပါ တော့မယ်။ ဒီလိုပါပဲ လူသားတွေ နည်းပညာအကူအညီနဲ့ ဖန်တီးတဲ့ မြစ်ယဉ်ကြီးတစ်စင်းအဖြစ် ဖန်တီးခြင်း ခံရတော့မယ့် ကစွပနဒီ ရဲ့သဘာဝ မြစ်ရိုင်းသဘာဝ အလှဟာလည်း မပျောက်ပျက်ဖို့ဖြင့် လိုအပ်တာအမှန်ပါ။ ဧရာဝတီမှာ သောင်တွေထွန်းနေပြီး ၊ မြစ်ကြီးနားအောက် မန္တလေး အပေါ် ပြည်ရဲ့အောက် အထူးသဖြင့် ခုတလော တည်ဆောက်ထားတဲ့ တံတား ကြီးတွေရဲ့ အောက်နားမှာ သောင်ထွန်းတာ သိသာပါတယ်။ ရေလယ်တိုင်တွေကြောင့်လို့ ထင်ပါတယ်။ ရေဝေရေလဲဒေသတွေမှာ သစ်ပင်ခုတ်တာ များလို့ မိုးရေနဲ့မြေကြီး တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ မှုဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ မြစ်ရေတွေထဲကို စီးဆင်းမျောပါ သွားတဲ့အခါမှာ ခုနက ပိုင်တိုင်နဲ့ ထိတွေ့၊ တခြား အခုအခံနဲ့ထိတွေ့ပြီးကာမှ အနယ်ကျနှုန်းဟာ ပိုမိုမြန်လာပြီးကာမှ ခုလိုကြီးမားတဲ့ သောင်တွေ ထွန်းလာတဲ့လို့လည်း ထင်မြင်ယူဆမိပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဲဒီတော့ကျွန်တော်တို့မှာ တာဝန်ကြီး နှစ်ရပ်ရှိလာပါတယ်။ ရေဝေရေလဲဒေသကို ဘယ်လိုထိန်းသိမ်းမလဲ ၊ မြစ်ကြောင်း ထိန်းသိမ်းခြင်းကို ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲဆိုတဲ့ အပိုင်းပါ ၊ ရေဝေရေလဲဒေသကို ထိန်းသိမ်းခြင်း အတွက် အထူးသဖြင့် စီမံကိန်းရှိဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းဧ့nvirioment Forem Funel ကို ထိန်းသိမ်းဖို့ Endanger Species တွေကို မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းဖို့ Deposit နှုန်းကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လို ထိန်းသိမ်းမလဲဆိုတဲ့ သစ်ပင်သစ်ခက်တွေ စိုက် တာတို့ ဒါ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အစီအစဉ်တွေ စနစ်တကျရှိဖို့လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေး အပိုင်းမှာကျတော့ကြီးမားတဲ့ Master Plan လိုပါတယ်။ မြစ်ကြောင်း ရေစီးရေလာကောင်းဖို့ စနစ်တကျမြစ်ကြီးရဲ့ အပိုင်းကို တမံတုတ်ပြီး တူးမြောင်း စနစ်တကျ ဖောက်ပြီးကာမှ ရေဖြည့်သွင်းပြီးကာ မှ ခေတ်မီနည်းစနစ်နဲ့ မြစ်ကြောင်း တစ်လျှောက်မှာ သင်္ဘောကြီးတွေ အစုန်အဆန်ခုတ် မောင်းနိုင်အောင် ရေလမ်းကြောင်းကို ယဉ်အောင်ထိန်းသိမ်းဖို့

လိုအပ်ပါတယ်။ တစ်ဘက်က ပြန်တွဲ ကြည့်ရင်ဖြင့် မြစ်တစ်တစ်စင်းရဲ့ အရိုင်းအလှဟာ အရိုင်းသဘာဝနဲ့ထိန်းသိမ်းထားမယ် ဆိုရင်ဖြင့် သဘာဝရဲ့အလှဟာပိုပြီး ကျွန်တော်တို့အတွက် ကောင်းပါတယ်။ မြစ်ပြင်ကြီးတွေမှာ မြစ်အရိုင်းရယ်၊ မြစ် အယဉ်ရယ် အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုးဖြစ်ခဲ့မယ် ဆိုရင်တော့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မြစ်မင်းဧရာဟာ မြစ်အရိုင်းရဲ့အလှရယ် မြစ်အယဉ်ဖြင့် ကျုံးသွင်း ထားတဲ့ ကျွန်တော်တို့လူတို့ ဖန်တီးထားတဲ့အစုန်အဆန်ကို ထာဝစဉ် သွားလာစီးဆင်းနေမယ့် သင်္ဘောကြီးတွေနဲ့ ပြည့်နက်နေမယ့် လူတို့ဖန်တီးထားတဲ့ ကျုံးသွင်းထားတဲ့ မြစ်အယဉ်တစ်ခုအဖြစ်ဖန်တီးတဲ့မြင်ကွင်းကို ကျွန်တော်တို့မြင်တွေ့ကြရမယ်ဆိုရင်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အခုလို ဆရာဦးစိုးမြင့် တင်သွင်းတဲ့ အဆိုဟာ ကျွန်တော်တို့ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၊ ရောက်လာ ကြတဲ့ လွတ်တော်အမတ်အားလုံးနဲ့ ရင်ထဲမှာ အင်မတန်ပြည့်ဝတဲ့ အစီအစဉ်ကြီး ဖြစ်သွားမယ်လို့ ထင်ပါတယ်ဆိုတာ တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၁၅:၂၄။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ဆက်လက်ပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)မှ ဦးလှဆွေ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၁၅:၂၄။

ဦးလှဆွေ၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး နဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး မင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံ ကြပါစေလို့ ဦးစွာပထမဂါရဝပြု နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မကွေးတိုင်း မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)မှဦးလှဆွေဖြစ်ပါတယ်။ မကွေးတိုင်း မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ ဦးစိုးမြင့်၏ ဆွေးနွေးချက်ကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား ။ ဧရာဝတီအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့မြစ်တွေချောင်းတွေအားလုံးဟာ Tame River လုပ်ထားတာ တစ်ခုမှ မရှိသေးပါဘူး။ မြစ်ရိုင်းမြစ်ယဉ်ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ရာ ပြော ရတာလွယ်ပါတယ်။ လုပ်ရတာလည်း ပညာသား မပါလှပါဘူး ။ ခက်တာကတော့ ဓနအင်အားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ချမ်းသာတဲ့ တိုင်းပြည်တွေမှာကတော့ Tame River တွေရှိကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဥရောပမှာဆိုရင် ရိုင်းမြစ်၊ သိမ်းမြစ်၊ စိမ့်မြစ်ဒါတွေဟာ Tame River ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကမှာဆိုရင် မစ္စပီမြစ်ဟာ Tame River ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကို ယဉ်အောင်လုပ်ရင် အချက်(၆)ချက် အကျိုးရှိ ပါတယ်။(၁)ရေကြီးရေလျှံတာမဖြစ်တော့ဘူး။(၂)အစုန်အဆန်ခရီးအချိန်ကွာခြားချက်လျော့နည်း

လာမယ်။ (၃) နွေမှာရေနည်းတာခရီးတော့ဘူး၊ မိုးမှာရေများတာခရီးတော့ဘူး (၄) မြစ်ဘေးဝဲယာနဲ့ မြစ်လယ်ကျွန်းများမှာ အမြဲတမ်းစိုက်ခင်တွေ မြို့ပြကျေးရွာတွေတည်ဆောက်နိုင်မယ်။ (၅) တန်ချိန် (၂၀၀၀) အနည်းဆုံးရှိတဲ့ သင်္ဘောတွေ မြစ်ကြောင်းတစ်လျှောက်မှာ အချိန်ပြည့် လွယ်ကူစွာ သွားလာ နိုင်မယ်။ (၆) ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင် Renewable Energy ဖြစ်တဲ့ Hydro Power Project တွေကြောင့်ရရှိမယ့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား နဲ့ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မယ်ဆိုတဲ့ အချက် (၆) ချက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် Tame River Project ဟာ လုပ်ကိုလုပ်သင့်တဲ့ ကိစ္စဖြစ် ပါတယ်။ အခုရပ်နားလိုက်တဲ့မြစ်ဆုံ Dam Project ဟာ (၁၅) နှစ်စီမံကိန်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ စီမံကိန်းရဲ့ နှစ်လယ်ဖြစ်တဲ့ (၇) နှစ်မှာ ဒီ Tame River Project ပါလာပါတယ်။ မြစ်ဆုံ ရပ်လိုက်တော့ ဒီ Project လည်း အလိုလိုရပ်တန့်သွားပါတယ်။ ဧရာဝတီကို တကယ်ချစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဲဒီကိစ္စ သိရဲ့လား။ ဒီတော့မြစ်ကြောင်းထိန်းဖို့လုပ်ရမယ့်ငွေကြေးဘယ်သူကကျခံမလဲ၊ USAကလား၊ UN လား၊ EU လား၊ ကျွန်တော်တော့ပေးမယ့်မထင်ပါ ဘူးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီကို ချစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များက Tame River Project ကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဘယ်လိုကျွန်တော်တို့ တိုက်တွန်းကြမလဲ။ Weekly ဝက်ဆိုဒ်ရဲ့ ဖော်ထုတ်ချက်အရမြစ်ဆုံကို ကန့်ကွက်ဖို့ဆွေးနွေး လို့ရှိရင် မြန်မာပြည်မှာရှိတဲ့ သံရုံးတစ်ခုက ငွေ ကြေးထောက်ပံ့တယ်လို့ ဖွင့်ချထားပါတယ်။ ဟုတ်တာ၊ မဟုတ်တာတော့ ကာယကံရှင်များပဲသိမှာပါ။ အခုမြစ်ကြောင်း ထိန်းဖို့လိုအပ်ကြောင်း နိုင်ငံတော်အစိုးရက မသိမဟုတ်ဘဲ သိပြီးဖြစ်မှာပါ။ အဓိကကတော့ ဘတ်ဂျတ်ပါ။ ဧရာဝတီကို ကာကွယ်ကြစို့လို့ အော်ဟစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကို မစွစပီလို၊ သိမ်းမြစ်လို၊ ရိုင်းမြစ်လိုမြစ်များကို သွားကြည့်စေချင်ပါတယ်။ လေ့လာစေချင်ပါတယ်။ အဲဒီမြစ်တွေမှာ ရေမရှိတဲ့အချိန် ရေလွှတ်ဖို့ ဆည်တွေ ဆောက်ထားပါတယ်။ ရိုင်းမြစ်ဆိုရင် (၄၀) ကျော် ရှိပါတယ်။ အဲဒီဆည်က ထွက်တဲ့ ရေပိုလွှဲကနေ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်ပါတယ်။ အလွန်အကျွံရှိနေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကတော့ အခုမှစမယ် ကြံကာရှိသေးတယ် ဝိုင်းဝန်းပြီးတော့ ကန့်ကွက်ကြပါတယ်။ ရှေ့တစ်လှမ်းတိုး နောက်နှစ်လှမ်းဆုတ် ပုံစံနဲ့ဆိုရင် တိုင်းပြည်ဘယ်လိုတိုးတက်မလဲ၊ ဧရာဝတီကို ဘယ်လိုကယ်တင် မလဲ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ဧရာဝတီတိုင်းမှာရှိတဲ့ ဝါးဘလောက်သောက်မြစ်ဆိုတာ ကောသွားတာ မကြာသေးပါဘူး။ အဲဒီမြစ်ရဲ့အကြေ၊ အညာ၊ အလယ်တို့မှာ ဘာဆည်တံတစ်ခု မှာမရှိပါဘူး။ သက်တမ်းရင့်လာရင်ပြုပြင်မှုမရှိရင်ဘယ်မြစ်မဆိုကောသွားမှာပါ။ ပြုပြင်မှုမရှိရင်နိုင်နင်းအောင် ထိန်းသိမ်းဖို့အဓိကပါ။ ဧရာဝတီဟာကောတာကြာပါပြီ။ ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက်ကတည်းက တရုတ်ကုန်သည်တွေဟာ ဧရာဝတီမြစ်ကို လားတွေနဲ့ ဖြတ်ကူးခဲ့တယ်လို့ အထောက်အထား

ရှိပါတယ်။ ဗန်းမော်နဲ့ ဆင်ဘိုကြားမှာ ဒီအတိုင်းဖြတ်ကူးသွားတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ၁၉၄၂ခုနှစ် ရေကြောင်းထိန်းဥပဒေမှာလည်း အင်္ဂလိပ်လက်ထက်ကတည်းက ဧရာဝတီမြစ်ဟာ ဗန်းမော်နဲ့ ဆင်ဘိုကြားမှာ ရေအနက် (၂)ပေခွဲပဲ ရှိတယ်ဆိုတာ တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခု နောက်ပိုင်း မှာတော့ သစ်ခုတ်ယူမှုတွေ၊ သတ္တုတူးဖော်မှုတွေကြောင့် မြစ်ဟာပိုပြီးတော့ ကောတာ မြန်ဆန် လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သစ်တွေမခုတ်ဖို့၊ သတ္တုတွေမတူးဖို့ ဟန့်တားနိုင်ခဲ့ရင် တောင်မှ ဧရာရဲ့ သဘောကို ဧရာဝတီဟာ လွန်ဆန်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီမြစ်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းဖို့ မြန်မာနိုင်ငံ သားတိုင်းမှာ တာဝန် ရှိပါတယ်။ အပြောနဲ့ချစ်လို့မရပါဘူး။ ချစ်ပါတယ် ချစ်ပါတယ် လို့ ပြောပြီး ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းနံဘေးမှာ ထိုင်ပြီးတော့ ကြည့်နေလို့ မရပါဘူး။ အဓိကက မြစ်ကြောင်းထိန်းဖို့ ဘယ်ငွေနဲ့အသုံးပြုမလဲ၊ IMF အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် စသည်တို့က ကျွန်တော်တို့ကို မချေး ပါဘူး။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကို ပိတ်ဆို့မှုတွေ ရုပ်သိမ်းပြီး ကူညီဖို့လိုအပ်နေပြီ။ မကူညီရင်လည်း ကူညီမယ့်နိုင်ငံ၊ ကူညီမယ့် မဟာမိတ်ကို ကျွန်တော်တို့က ပူပေါင်းရှာဖွေဖို့ လိုပါတယ်။ ဘယ်နိုင်ငံလဲ၊ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားရပါမယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဂျပန်နဲ့ င်ငံဟာ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ပြီးတော့ သူတို့နိုင်ငံကို အဏုမြူဗုံးကျဲခဲ့တဲ့ Super Power အမေရိကန်နဲ့ ပေါင်းမှ ဖြစ်မယ်လို့ ဂျပန်ခိုင်းယက် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကနေ တစ်ဆင့်ကမ္ဘာကိုပေါ်မှာ ပထမဆုံးအဏုမြူလက်နက်နဲ့ ချေမှုန်းခံ ရတဲ့နိုင်ငံဖြစ်ပေမယ့် အမေရိကန် ရဲ့အကူအညီနဲ့ အဏုမြူစက်ရုံတွေ တည်ဆောက်ပြီး နိုင်ငံ ရဲ့လိုအပ်ချက်ဖြစ်တဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ရယူနိုင် ခဲ့ပါတယ်။ ခုဆိုရင် ဗီယက်နမ်ရဲ့ အရှေ့တောင်အာရှမှာ ပထမဦးဆုံး အဏုမြူလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးစက်ရုံကို ဂျပန်က တည်ဆောက်ပေးတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ ဂျပန်ဟာ Super Power ဖြစ်တဲ့ အမေရိကန်ရဲ့အကူအညီကို ရယူပြီး နိုင်ငံတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားတယ် ဆိုတာတွေ့ရမှာဖြစ်ပြီးတော့ အမေရိကန်ရဲ့ ကျွန်မဖြစ်ခဲ့ဘူးဆိုတာလည်း တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုချိန်ထိ ဂျပန်ဟာ ကီမိုနိုကို ခုံမင်စွာ ဝတ်ဆင်ဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဂျပန်ရဲ့ တိုးတက်မှုဟာလည်း အံ့မခန်းဖြစ်ပါတယ်။ သံသယဝင်စရာ မရှိပါဘူး။ ဧရာဝတီကို ထိန်းသိမ်းဖို့ အတွက် Project ပါလာတဲ့ တရုတ်ကုမ္ပဏီကို ဆောင်ရွက်စေခြင်းဟာ တရုတ်ရဲ့ သြဇာခံဖြစ်သွားမှာလားလို့ ပြောကြ ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံရေး ပရောဟိတ်ကြီးဖြစ်တဲ့ ဟင်နရီကတ်ဆင်းဂျားက တရုတ်ကို Potential Super Power လို့ မှတ်ချက်ပေးထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာဟာ တရုတ်နဲ့ပေါင်းတာဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီး ဂျပန်ဟာ Super Power အမေရိကန်နဲ့ ပေါင်းတယ်လို့ကျွန်တော် ထင်မြင်ယူဆပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ တင်ပြလိုတာကတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကို

မြစ်ရိုင်းမှ မြစ်ယဉ်ဖြစ်ရန် အမှန်တကယ်လိုအပ်နေပြီး လိုအပ်တဲ့လုပ်ငန်းအတွက် ငွေကြေးအင်အား ရရှိရေးကို အနှောင်အဖွဲ့ကင်းကင်းနဲ့ ရရှိဖို့လိုပါတယ်။ မြစ်ကိုထိန်းသိမ်းမယ်ဆိုတော့ တမံစပြီး တုတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တမံတုတ်တယ်ဆိုကတည်းက ဆည်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆည်ကို ဆောက်တဲ့ အခါ ဒီဆည်ကိုဆောက်ချင်လို့ ဆောက်တာမဟုတ်ဘူး။ မြစ်ကို ထိန်းသိမ်းဖို့အတွက် ဆောက်ရ တယ်ဆိုတာကို လူထုကိုပွင့်ပွင့်လင်းလင်းချပြဆွေးနွေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆည်ကြီးဟာ မြစ်ကို ထိန်းသိမ်းဖို့ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း လူထုကိုချပြပြီးတော့ ကောလဟာလတွေ လူထုကိုမယုံကြည်ဖို့လည်း ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန် မာလူမျိုးများဟာ ကောလဟာလကို ယုံကြည်တတ်ကြပါတယ်။ ဂျာနယ်တွေကလည်း မဟုတ်တမ်းတ ရားတွေကို ဖွတ်တတ်ပါတယ်။ ဥပမာပြောရရင် (၃)ပေခွဲရှိတဲ့ တောက်တဲ့ကြီးကို သိန်းပေါင်း (၁၇၀၀၀)နဲ့ ဝယ်လိုက်ပြီတဘာတို့ ဒါမဟုတ်ကဟုတ်ကကောလဟာလဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးကျတော့မှ ယိုးဒယားက ဓာတ်ပုံကို ဖြတ်ညှပ်ကပ်လုပ်ပြီးတော့မှ ဂျာနယ်ထဲမှာထည့်ပြီးတော့မှ ခုမှပြန်ပြီး တောင်းပန်ရတဲ့ အနေအထား ဒါတွေကိုယုံတဲ့ သူတွေ ကလည်းယုံပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့ မြန်မာလူမျိုးတွေက ပိုယုံကြပါတယ်။ အဲဒီနာမည်ကြီး ဘောလုံးဂျာနယ်တစ်စောင်ကလည်း နာမည်တော့ မထုတ်ဖော် ပြောတော့ပါဘူး ခင်ဗျား။ ဧရာဝတီကိုချစ်ကြောင်း Environment ကို ထိန်းသိမ်းကြောင်း အလွန် ပြောပါတယ်။ အဲဒီဂျာနယ်ဆိုလို့ရှိရင် သူ့ရဲ့မူလလုပ်ငန်းဟာ သစ်လုပ်ငန်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဝန်ရေနှင့် ပခုက္ကူကြားက သစ်ကွင်းတွေဟာ သူတို့ကုမ္ပဏီကခုတ်လို့ ပြောင်သွားပါဖို့ ဒါပေမယ့် သူကတော့ Environment တွေကို သိပ်ကိုချစ်တဲ့အကြောင်းတွေ၊ ဧရာဝတီကြီးကို သိပ်ချစ်တဲ့ အကြောင်းတွေ ပြောနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့မူလ ကုမ္ပဏီက ဘာကုမ္ပဏီလည်းဆိုတော့ သစ် ကုမ္ပဏီပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က ဒါတွေကို ဒီလိုဂျာနယ်တွေကလည်း မှန်မှန်ကန်ကန် မြစ်ကို ထိန်းဖို့ ဆည်ဆောက်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုမျိုး ထိန်းဖို့ရာအတွက်လည်း မဖြစ်မနေလိုအပ် တယ်ဆိုတာကို ဒီ ဂျာနယ်တွေကအစ ပြည်သူလူထုကို တာဝန်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ပညာရှင်များက ချပြ ဆွေးနွေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဆွေးနွေးမှသာလျှင် လူထုကလည်း ငြောက် ငါတို့ ဒါကြီး လုပ်တာတို့ ကောင်း ကျိုးအတွက် ပါလား ဆိုတာကို တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဧရာဝတီမြစ်ကို ထိန်းသိမ်းဖို့နွေအခါ ရေရှိဖို့ မိုးအခါရေမကြီးဖို့ တန်ခိုန် ၂၀၀၀ အထက်သင်္ဘော ဥဒဟိုသွားရောက်နိုင်ဖို့ မြစ်ကမ်းဘေးဝဲယာ ရေလယ်ကျောများမှာနေတဲ့ပြည်သူများ အခြေတကျ နေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်ဖို့အတွက် ဧရာဝတီမြစ်ကို Tame River Project မဖြစ်မနေ

တည်ဆောက်သင့်ပါကြောင်း ဦးစိုးမြင့် ရဲ့အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၁၅:၃၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ ဒေါက်တာ ဗညားအောင်မိုး ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၁၅:၃၃။

ဒေါက်တာဗညားအောင်မိုး၊ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၇)။ ။ လေးစား

အပ် ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွလွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဧည့်သည် တော်များကို မင်္ဂလာပါလို့နှုတ်ခွန်းဆက်သပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မွန်ပြည်နယ် အမှတ် (၇)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဗညားအောင်မိုးဖြစ်ပါတယ်။ ယခုဧရာဝတီမြစ် ရှင်သန်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့်နေရာတွင် ရေထိန်းတံဖျားတည်ဆောက်ရန်နှင့် မြစ်အောက်ဆိုင် တွင် ရေလမ်းကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်ဆိုတဲ့ မကွေးတိုင်း မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)မှ ဦးစိုးမြင့်ရဲ့ အဆိုကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဆွေးနွေးခွင့်ရတဲ့အတွက်ကြောင့် အထူးပဲ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဦးစိုးမြင့်ရဲ့ရှင်းလင်းချက်အပေါ်မှာ အဓိကထားပြီးတော့ ဆွေးနွေးသွားပါမယ်။ အချိန်ကိုင်ညှာသောအားဖြင့် စာဖတ် ခွင့်ပြုပါ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ တိုင်းပြည်ရဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မှုအတွက် လျှပ်စစ်လောင်စာနှင့် စက်ပစ္စည်း ကိရိယာများ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးများဟာ အဓိက လိုအပ်တဲ့အရာဖြစ်ပါတယ်။ လျှပ်စစ် လုံလောက်မှု ရရှိရေးဟာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်တိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးတဲ့အတွက် လျှပ်စစ်ရရှိရန် ရေအား၊ လေအား၊ နေစွမ်းအင်၊ လောင်စာစွမ်းအင် အမျိုးမျိုးတို့ကို အသုံးပြုထုတ်လုပ် အသုံးပြု ကြပါတယ်။ ရေပေါ်တွင်နိုင်ငံမှာ ရေစွမ်းအင် Hydropower သုံးပြီး လျှပ်စစ်ကို ပေါ်ပေါ် သီသီ ထုတ်ကြပါတယ်။ သဘာဝထိခိုက်မှုအန္တရာယ် အနည်းဆုံးဖြစ်အောင် ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းနဲ့ စနစ်တကျ လုပ်ရန်လိုအပ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား ။ ပထမအချက်အနေနဲ့ ကျွန်တော်ဆွေးနွေးချင်တာက ဧရာဝတီ မြစ်ကြောင်း အထက်ပိုင်းမှာ ဆည်များဆောက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဧရာဝတီမြစ် အောက်ပိုင်းမှာ ရေမကြီးနိုင်ဘူးလို့ ဆိုတာကို မျှော်လင့်ယူလို့မရဘူးဆိုတဲ့အချက်ပါ။ ဥပမာအားဖြင့် မေခ၊ မလိခ မြစ်ဆုံပေါ်မှာ ဆည် (၆)ခု မှ (၈)ခုထိ တည်ဆောက်မယ်ဆိုကြပါစို့။ ဆည်မှာရေစလှောင်မယ် ဆိုပါစို့။ ပထမ နှစ် မိုးရာသီမှာတော့ ဒိုင်နမို လည်ရုံလောက်ပဲ ရေလွှတ်မယ်။ ရေပြည့်အောင်

လျှောက်ကြမယ်ဆိုရင် ဧရာဝတီမြစ်ထဲကို အရင်ကလိုမိုးများရင် ရေများများစီးဆင်းစရာမရှိဘူး။ ဆည်အောက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ မြစ်လက်တက်နဲ့ ချင်းတွင်းမြစ်ကြီးဟာ အရင်ကအတိုင်း မိုးများလျှင် ရေများမယ်။ ဒါပေမယ့် မြစ် ဆုံအထက်မှ ရေများမစီးဆင်းတဲ့အတွက်ကြောင့် ဆည်ရေ သို့လျှောက်တဲ့ ပထမနှစ်မိုးရွာသီမှာ ဧရာဝတီ မြစ်မှာရေနည်းနည်းတော့ လျော့နည်း နိုင်တယ်။ ရေမကြီးနိုင်ဘူးလို့လည်း သိပ်မသေချာပါဘူး။ နောက်မိုးတွင်းတွေမှာ ဆည် မှာရေလက်ကျန် ရှိပြီဖြစ်လို့ မိုးရာသီမှာ မိုးရွာလာရင် တစ်လအတွင်း ဆည်ရေပြန်ပြည့်နိုင်ရန် ရေပြည့်ပြီး ရွာသမျှ မိုးရေ ဆည်ကိုဝင်ရင် ဖောက်ချရမှာပဲ ဆည်ရေလျှံတော့ ခံလို့မရဘူး။ နောင်လိုအပ်ရင် ဧရာဝတီ မြစ်အထက်ပိုင်းသာမက ချင်းတွင်းမြစ် အထက်ပိုင်း အခြားဧရာဝတီမြစ် လက်တက်များ အခြား မြစ်တွေမှာလည်း တိုင်းပြည်ရဲ့ လိုအပ်ချက်အရ ဆည်တွေတည်ဆောက်ကြမှာပဲ ဆည်တွေ အများအပြားမှာ ရေတွေပြည့်နေတဲ့အချိန်မှာဆည်အထက်ပိုင်းမှာ မိုးကြီးထိရင် ဆည်အားလုံး ရေဖွင့်ချရမှာပဲ။ ဆည်များအောက်မှာရှိတဲ့ နေရာဒေသတွေမှာ မိုးမရွာပဲ အကြီးအကျယ်ဒုက္ခ ရောက်ကြပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံကို လေ့လာသင်ခန်းစာ ယူသင့်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ ပညာရှင်များ၊ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ပုံမှန်တဲ့ ရေကြီးတဲ့ကိစ္စကို လေ့လာ သင့်ပါတယ်။ ဆည်ကျိုးပေါက်ရင်တော့ ရေကြီးရုံမျှသာမက ချက်ချင်း ကျလာတဲ့အရှိန်နဲ့ ဒုနဲ့ဒေး သေကြရမှာပဲ။ နံပါတ်(၂)အချက်အနေနဲ့ မြစ်ဖျားမှာ ရေကာတာရှိတဲ့အတွက် နွေရာသီမှာ မြစ်ရေပိုများနိုင် ပါတယ်။ တရုတ်ကုန်သည်တွေရဲ့ အစီရင်ခံစာ စာတမ်းမှာ တွေ့ရပါတယ်။ ဆည်မှာတပ်ဆင်ထားတဲ့ ဒိုင်နမို လည်ပတ်ရန်အတွက် တစ်မိုးလုံးလျှောက်ထားတဲ့ရေများ နွေမှာတပ်မရှိခင်ကထက် ပိုပြီးတော့ ရေလွှတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် မြစ် ရေပိုများတယ်။ နွေရာသီမှာ ရေကြောင်းသွားလာရေး ပိုပြီးတော့ ကောင်း မွန်လာနိုင်ပါတယ်။ (၃)အချက်အနေနဲ့ မြစ်ရေလျှံ ရေလွှမ်းရေကြီးခြင်းဟာ အပြစ်ကြီးပဲ မဟုတ်ပါဘူး။ အကျိုးတရားလည်း ရှိပါတယ်။ မြေပြန့်ဒေသ မိုးခေါင်ရေရှား ဒေသတွေမှာ သဘာဝအလျောက် မြစ်ရေလျှံခြင်းကြောင့်၊ ရေလွှမ်းခြင်းကြောင့်၊ မြေကြီးထဲကို ရေအမြောက်အမြား စိမ့်ဝင်ပါတယ်။ ရေပြန်ကျပြီးသည့် နောက်ပိုင်းမှာ မြေအောက်ရှိရေကို ပြန်ထုတ်သုံးနိုင်ပါတယ်။ မြေအောက်ရှိရေငွေ့ကြောင့် စားပင်များစိုက်ပျိုးနိုင်ပါတယ်။ စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်အဖြစ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ပါတယ်။ မြစ်ရေ လွှမ်းခြင်းကြောင့် နှုန်း မြေများ သဘာဝ မြေဩဇာပါပါတယ်။ တကယ်လို့ မြစ်ဖျားမှာဆည်တွေတည်ဆောက်ရင် နှုန်းမြေတွေဟာဆည်မှာသာ အနည်ထိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် အောက်ပိုင်းမှာ နှုန်းမြေဩဇာနည်နာနိုင်ပါတယ်။ (၄)အချက် အနေနဲ့ကျွန်တော်ဆွေးနွေးချင်တာက ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာရွာတဲ့မိုးများတော့ ရေကိုပင်လယ်ထဲ

မလွတ်ချရင် တစ်နိုင်ငံလုံးရဲ့ မြေခိုမ့်ဒေသ အားလုံးနီးပါး ရေလွှမ်းမိုးသွားနိုင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံကမြစ်နဲ့ ဥရောပမြစ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ နှိုင်းဆလို့မရပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ မိုးများထယ်။ ဥရောပနိုင်ငံက နှင်းနဲ့ရေခဲပျော်ပြီးတော့ ကျလာတဲ့ရေ တစ်ခါတည်းအများအပြား ကျွန်တော်တို့လို ရေကြီးတဲ့ပုံစံမျိုးက နည်းပါတယ်။ ဒါကိုခန့်မှန်းပြီးတော့ မြစ်ရေကို ကျွန်တော်တို့က ပင်လယ်ထဲကို မစီးဆင်သွားအောင် ထိန်းဖို့ဆိုတာ တော်တော်လေးဆက်ပါတယ်။ ဒါကို ခန့်မှန်းပြီးစဉ်းစားကြည့်လျှင် သိနိုင်ပါတယ်။ လျှံတဲ့ ရေကို ပင်လယ်ထဲအကုန်မရောက်သွားအောင် မိုးမရွာတဲ့အချိန်သုံးနိုင်ရန် သို့လျှောင့်ထားတာတော့ သင့်ပါတယ်။ ထိုင်းဘုရင်က မျောက်ပါးစောင်နည်း ရေလျှောင့်ခြင်းကို အကြံပေးတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ မျောက်သတ္တဝါ အစာစား ဝပြီဆိုလျှင် ပါးစောင်မှာ အများအပြား ငုံထားတယ်။ ပါးဖောင်းနေတာ တွေ့ရတယ်။ ဆာတဲ့အခါမှာ ငုံထားတဲ့အစာကို ဝါးစားတယ်။ မိုးတွင်းမှာ ရေများရေလျှံပြီး နွေမှာရေရှားတဲ့အဖြစ်ကို အကြောင်းပြုပြီး ပေါများတဲ့ မိုးတွင်းရေကို သို့လျှောင့်ထားပြီး နွေမှာသုံးရန် ဖြစ်တယ်။ ရေလျှောင့်ရန် နေရာအကျ ယ်အဝန်း အများကြီးလိုတယ်။ ငွေကြေး အများအပြား ကုန်ကျတယ်။ အဲဒီစီမံကိန်း အောင်မြင်မှု ရှိ / မရှိ ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ပညာရှင်များ လေ့လာသင့်ပါတယ်။ အခြားနိုင်ငံတွေမှာ လည်း ရေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အကြောင်းကို အများကြီးလေ့လာရန်လိုအပ်ပါတယ်။(၅)အချက်အနေနဲ့ ဧရာဝတီ မြစ်ကြောင်းဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ မြစ်မ တိမ်ကောစေရန် လူကြောင့်ဖြစ်ပေါ်တဲ့ နှုန်းများ၊ မြေကြီးများ၊ မြစ်ထဲကိုမရောက်ရန် မြေကြီးကို အရည်ဖျော်ဆေးကြောပြီး ဓာတ်သတ္တု ရှာဖွေတဲ့ လုပ်ငန်းမှာ မြေကြီးမြစ်ကြောင်းထဲမ ဝင်ရန် ထိန်းသိမ်းတဲ့ နည်းကို အသုံး ချရန် လိုအပ်တယ်။ နှုန်းအနည်ထိုင်ပြီးမှ ရေကို ဖောက်ချရန် လိုအပ်ပါတယ်။ တောပြုန်းရင် နှုန်း အလွန်များပါတယ်။ မြစ်တွေ တိမ်ကောပါတယ်။ တိမ်ကော နေတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းကို ပြန် လည်တူးဖော်မယ်။ သောင်တူးမယ်ဆိုရင် လောလောဆယ် အဆင်ပြေလာနိုင်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရေရှည်စီမံကိန်းကြီး အတွက် ပညာရှင်များ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရဌာနများတို့ အကျယ်တဝင့် အသေးစိတ်လေ့လာဆွေးနွေးပြီး တစ်ဆင့် ပြီးတစ်ဆင့် စနစ်တကျလုပ်ဆောင် အကောင်အထည်ဖော်သွားရန်လိုတယ်။ အချိတ်အဆက် မရှိတဲ့ ဟိုတစ်ပိုင်းဒီတစ်ပိုင်း စီမံကိန်းများလုပ်လို့တော့ အကျိုးရှိမှာ မဟုတ်ဘူး။ ငွေအမြောက်အများ ကုန်ပြီး အကျိုးယုတ်နိုင်ပါတယ်။ စနစ်ကျတဲ့ နည်းလမ်းမှန်ကန်တဲ့ စီမံကိန်းများချမှတ်ပြီး လုပ်ရန်လိုအပ်ကြောင်းကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် အကြံပြု ထောက်ခံဆွေးနွေး လိုက်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၁၅:၄၁။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ဆက်လက်ပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ ဦးဇော်မြင့်ဖေ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၁၅:၄၁။

ဦးဇော်မြင့်ဖေ ။ အားလုံးမင်္ဂလာပါ။ ကျွန်တော်ကတော့ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး မြင်းခြံ၊ နွားထိုးကြီး၊ ငါးဇွန် မဲဆန္ဒနယ်က လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ပါတယ်။ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးက အငြိမ်းစားညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ရေအရင်းအမြစ်နဲ့မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီး ရေကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးပညာရှင် ဦးစိုးမြင့်ရဲ့ အဆိုကို ကျွန်တော် ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ ဦးစိုးမြင့် အဆိုကိုထောက်ခံဆွေးနွေး ရှင်းလင်းတဲ့နေရာမှာ ပညာရှင်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးမျိုးမြင့် ကလည်း သူတို့နဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ နယ်ပယ်၊ ပညာရပ်နယ်ပယ်ဖြစ်တဲ့အတွက် အသေးစိတ် ရှင်းလင်းသွားတာ ကျွန်တော်တို့အတွက် ပညာရပါတယ်။ ဦးစိုးမြင့်ရဲ့ ရှင်းလင်းတင်ပြချက်တွေကလည်းပဲ ပညာရှင်တစ်ဦးရဲ့ အတွေ့အကြုံ အပေါ်မှာ မှီတင်းပြီးတော့ ရှင်းလင်းသွားတဲ့အတွက် အင်မတန်မှ ဗဟုသုတတိုးပွားစေပါတယ်။ တိုင်းပြည်အတွက်လည်း အကျိုးရှိပါတယ်။ Knowledge for Knowledge Save အတွက်လည်း ကျွန်တော်တို့အတွက် ဗဟုသုတတိုးပွားစေပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီလိုပညာရှင်ကြီးတွေရဲ့အလယ်မှာ ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ ပညာရပ်နယ်ပယ် မဟုတ်ဘဲနဲ့ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအနေနဲ့ ဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာ ပညာရပ်အပိုင်းတွေ အပေါ်မှာ နား မလည်ဘဲနဲ့ ထိခိုက်မိ သွားရင် တလွဲ လွဲမှားစွာ ခံယူမိသွားခဲ့သော် ပညာရှင်များက ကျွန်တော့် အပေါ်မှာ ခွင့်လွှတ် နားလည်ပေးဖို့ ရှေးဦးစွာ ကျွန်တော် တောင်းပန်အပ်ပါတယ်။ အဲ ဒီတော့ ဧရာဝတီကို မွန်း တဲ့နေရာမှာတော့ စာနယ်ဇင်းတွေကလည်း အတော် မွန်းတယ်။ စောစောက လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ပြောသလိုပဲ ဧရာဝတီကို ချစ်တဲ့သူတွေကလည်း ဒီခေတ်ဒီအခါမှာ ပိုပြီးတော့ ပေါ်နေပါတယ်။ များနေပါတယ်။ အဲတော့ ဧရာဝတီကို ချစ်တဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်လည်းပါတော့ ကျွန်တော်ကလည်း နည်းနည်းပေါ်တဲ့အထဲမှာ ပါနေတယ်ဆိုတဲ့ သဘော ဖြစ်နေပါတယ်။ တကယ်တော့ ဧရာဝတီဟာ မိုင်ပေါင်း (၁၂၀၀) ကျော် ရှည်လျားတဲ့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဖွား ဇာတိမှန်၊ အမျိုးမှန်တဲ့ မြစ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဇာတိမှန်အမျိုးမှန်တယ်။ ဇာတိကလည်းမှန်တယ်။ အဆုံးကလည်း အင်မတန် မှပဲ ကိုယ့်ရဲ့ တယ်လီတိုရီ အထဲမှာ ဆုံးသွား တဲ့မြစ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ မြန်မာပြည်ဖွား ပြည်ထောင်စုဖွားတွေနဲ့အတူ အေးအတူပူအ မျှ ချမ်းအေးမှု၊ ပူပြင်းမှု၊ မိုးရွာစွတ်စိုမှုစတဲ့

ရာသီဥတု အဖုံဖုံ တောတောင်အထပ်ထပ် သမိုင်းခေတ် အဆက်ဆက်ကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်း ပြီးတော့ နိုင်ငံသားတွေရဲ့ စီးပွားကူးသန်းသွားလာရေးအတွက် ဘက်စုံအထောက်အကူပြုနေတဲ့ မြစ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီရဲ့ ခရီးစဉ်ဟာ ပြည်သူ့ကိုအကျိုးပြုနေတဲ့ ရှည်လျားလှတဲ့ ခရီးစဉ် ကြီးဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ့သမိုင်းရေးစီမံကြောင်းအတူ ဧရာဝတီဟာ ခွဲခြားလို့မရနိုင်တဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရတနာအဖြစ်လည်းပဲ တင်စားပြီးတော့ သုံးနှုန်းလျက်ရှိပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီဟာ ဘယ်ကာလကစခဲ့သလဲဆိုတာ ပြောလို့တွက်ချက်လို့ ခက်ခဲတဲ့ ကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီ ဟာ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်အတွက် တန်ဖိုးဖြတ်လို့မရတဲ့အကျိုးကျေးဇူး တွေ နှစ်ပေါင်းထောင် ချီပြီး ဖော်ဆောင်ပေးနေတဲ့ မြစ်တစ်ခုဖြစ်တယ်ဆိုတာတော့ သေချာပါတယ်။ အစကို ကျွန်တော် တို့မသိပေမယ့် ဖြစ်စဉ်ကြီးတစ်ခုမှာ ဧရာဝတီဟာ နိုင်ငံတော်ကြီးကို အကျိုးပြုနေတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားလျက်ရှိပါတယ်။ သက်တမ်းအားဖြင့် အိုမင်းရင့်ရော်နေပြီ ဖြစ်တဲ့ဇရာကိုအံ့တုပြီး သဘာဝ အရ အားနည်းမှုတွေ ချိနဲ့မှုတွေ ကြုံတွေ့ရလင့်ကစား ပြည်သူ့အကျိုးကို ဧရာဝတီဟာ မမောနိုင် မပန်းနိုင် အကောင် အထည်ဖော်နေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ နောင်ကိုလည်း ရေရှည်သက်တမ်းဆက်ပြီး စောစောတုန်းက ဒေါက်တာအေးမောင် လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ပြောသွားသလို သက်တမ်း ဆက်ပြီး ပြည်သူ့ အကျိုး၊တိုင်းပြည်အကျိုးကို သယ်ပိုးနိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ဝိုင်းဝန်း သယ်ပိုးပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ထိန်းသိမ်းသင့်တာတွေကို ထိန်းသိမ်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြုပြင်ပေး သင့်တာတွေကို ပြုပြင်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အိုမင်းရင့်ရော်ပြီး ဇရာ ထောင်းနေတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို အားဆေးတိုက်သင့်တဲ့နေရာမှာ တို့ က်ကျွေးပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှလည်းဧရာဝတီကို ကျေးဇူးဆပ်ရာရောက် မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာလူပြိုနိုး တစ်ယောက် အနေနဲ့ နားလည်တဲ့သဘောနဲ့ အတိုခြုံးတင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်စိတ်ထဲမှာ ရှိတာကတော့ ဧရာဝတီကို ကျွန်တော်ဒါထက် တင်စားပြောချင်ပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ အချိန်အကန့်အသတ် ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျွန်တော် ဆက်လက် တင်ပြရရင် ဧရာဝတီမြစ် အပါအဝင် မြန်မာပြည်ရဲ့ မြစ် တွေဟာ သဘာဝအရဖြစ်စေ၊ လူတွေရဲ့ လွန်ကဲတဲ့လောဘနဲ့ ယှဉ်ပြီး ဖန်တီးအသုံးချမှုများအရ ဖြစ်စေ၊ မြစ်ရေတိမ်ကောမှု၊ မြစ်ရေစီးကြောင်းအကွဲကွဲအပြားပြားဖြစ်မှု၊ ကျွန်တော်တို့ကတော့ မန္တလေးအောက်ပိုင်း ကျွန်တော်တို့ ဇာတိ မြင်းခြံကိုရောက်ပြီးတော့ မြင်းခြံကိုရောက်ပြီးတဲ့ အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့လက်(၅)ချောင်းလို့ပဲ မြစ်တွေဟာသွားပါတယ်။ ဦးစိုးမြင့်တို့ ရေကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးကတော့ ဒါကိုရေမွှာပေါက် တယ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့ကတော့ ရေမွှာ ပေါက်တာကတော့နားမလည်ဘူး။ Branchesလက်(၅)ချောင်းလို့ပဲမြစ်ပြင်ဟာဘယ်လိုလိုက်ရမှန်း

မသိဘူး။ မြစ်ရေစီးချောင်းတွေ ကွဲပြားတာဟာ ကျွန်တော်တို့ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ကျွန်တော်တို့ ဒါဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လမ်းကိုလိုက်ရမလဲ၊ ဘယ်ရေကြောင်းကို လိုက်ရမလဲဆိုတာ အဲဒါရေလမ်း ထိန်းသိမ်းရေးရဲ့ အလုပ်တစ်ခုအနေနဲ့ ကြီးမားသော အလုပ်တစ်ခုအနေနဲ့ သူဟာ ထမ်းဆောင် နေတာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ရေလွှမ်းမိုးမှု၊ တိုက်စားမှု၊ သဲနုန်း ပို့မှုစတဲ့ ပျက်စီးယိုယွင်းမှု အမျိုးမျိုးကို မြစ်တွေဟာခံစားနေရတာဖြစ်ပါတယ်။ သဲနုန်း အနည်ပို့မှုမှာ စောစောက ဦးမျိုးမြင့် ဆွေးနွေးသွားတဲ့နေရာမှာလည်း သဲနုန်းပို့ချမှုနှုန်းတွေ ပါ ပါတယ်။ ရေစီးဆင်းသော နှုန်းတွေလည်း ပါ ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့လေ့လာထားတဲ့ Figure လေးတွေနဲ့ တချို့သောဟာတွေနဲ့က အနည်း အများကွာဟချက်တွေ ရှိပါတယ်။ ကြီးကြီးမားမား ကွာဟချက်တွေမဟုတ်ပါဘူး။ ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ နှစ်စဉ် သဲနုန်းပို့ချမှုဟာ တန်ချိန် ၂၇၈ သန်း၊ ချင်းတွင်းမြစ်ရဲ့ရေ သဲနုန်းပို့ချမှုဟာ ၁၃၂ သန်း ဆိုပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ စာပေထဲမှာ ပညာရှင်များရဲ့ ရေးသား မှုတွေကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရပါ တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ သဘာဝအရ ဖြစ်စေ၊ သဘာဝရဲ့လွန်ကဲပြီး လူတွေရဲ့လောဘကြောင့် ဖြစ်စေ ကျွန်တော်တို့မြစ်တွေဟာ တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်းနဲ့ ကျွန် တော်တို့အားနည်းမှုတွေ ပျက်စီးမှုတွေ ယိုယွင်းမှုတွေ ကြုံနေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြစ်တွေကို သဘာဝအတိုင်းမပြုပြင်ဘဲနဲ့ Untamed River များအဖြစ်ထားဆိုရင် မြစ်ချောင်းတွေရဲ့ ရေဝေရေလဲနယ် ဒါအပြင် မြစ်ချောင်းနယ်၊ ကမ်းပါးနယ်၊ ကမ်းနားနယ်တွေမှာ အခုနကပြောတဲ့ ရွှေကျင်တာတွေ၊ သတ္တုထုတ်တာတွေ၊ သစ်ထုတ်တာတွေကို မဆင်မခြင်၊ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ လုပ်ကိုင် ကြမယ်ဆိုရင် မြစ်တွေချောင်းတွေဟာ ပို၍ပို၍ယိုယွင်း ပျက်စီးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ အလေးအနက် ထားသင့်တဲ့ကိစ္စဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ ဒီ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ သဘာဝရေသယံဇာတ အရင်းအမြစ် အခြေခံများဖြစ်တဲ့ မြစ်ချောင်းတွေ မပျက်စီးရေးအတွက် ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ကြီးဌာနနဲ့ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန ပေါင်းစုံပါဝင်တဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံများ ပူးပေါင်းတာဝန်ယူတဲ့ မြစ်ချောင်းထိန်းသိမ်းရေး ပင်မ စီမံကိန်း Comprehensive Integrated Master Plan ရေးဆွဲထားခြင်း ရှိ/မရှိ ကျွန်တော် မေးမြန်းခဲ့ပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ နှစ်အလိုက်၊ လုပ်ငန်းအပိုင်းအလိုက် လက်တွေ့ ထိန်းသိမ်း ပြုပြင်နိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ ဆိုတဲ့မေးခွန်းကိုလည်း (၂၁)ရက်၊(၉)လ၊ စက်တင်ဘာလ (၂၁)ရက်နေ့က ကျင်းပတဲ့ လွှတ်တော်ရဲ့ ၂၂ ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေးမှာဥက္ကဋ္ဌရဲ့ ခွင့်ပြုချက်အရ ကျွန်တော် မေးခွန်း မေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရေရှည်အကျိုးစီးပွားကို မျှော်ကိုးပြီးတော့ အင်မတန်မှ ဒီမေးခွန်းတွေ၊ ဒီအဆိုတွေဟာ Urgent အရေးတကြီး မဟုတ်သော်လည်း Very

Important အင်မတန်မှအရေးပါတဲ့ မေးခွန်းများဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီအဆိုကိုလည်း ကျွန်တော် ဒါကြောင့်မို့လို့ ဦးစိုးမြင့် တင်တဲ့အဆိုကို ကျွန်တော်အလေးထားပြီးတော့ ထောက်ခံဆွေးနွေး နေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဧရာဝတီ၊ ချင်းတွင်း၊ စစ်တောင်း၊ သံလွင်မြစ်တွေသာမက မြစ်လက်တက်တွေဖြစ်တဲ့ မြစ်ငယ်တွေဖြစ်တဲ့ ငဝန်မြစ်တို့၊ ကုလားတန် မြစ်တို့၊ လေးမြို့မြစ်တို့၊ အတ္တရံမြစ်တို့၊ တနင်္သာရီမြစ်တို့ဆိုတဲ့ ဒီမြစ်တွေချောင်းကြီးတွေ၊ ချောင်းငယ်တွေဟာ အင်မတန်မှ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ တော်မှာ ရေရှားပါးမှုမကြုံရအောင် ၊ ရေသယံဇာတပေါ ကြွယ်ဝ အောင် အခြေအနေများ ပေးနေလျက်ရှိပါတယ်။ နှိုင်းယှဉ်ရမယ်ဆိုရင် ထိုင်းနိုင်ငံမှာ လူတစ်ဦးကို တစ်နေ့ ရေရရှိမှုဟာ ၃၂၀ ကုဗပေ ရှိတယ်။ အိန္ဒိယမှာ ၁၅၆ ကုဗပေရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဟာ ၁၀၃၂ ကုဗပေရှိကြောင်း ရေးသားထားချက်များအရ ကျွန်တော်တို့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံဟာ ရေသယံဇာတ၊ မြေသယံဇာတပေါကြွယ်ဝတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်နေပါတယ်။ ပေါကြွယ်ဝတဲ့ ရေသယံဇာတ တွေထဲမှာ နှစ်စဉ်၊ နှစ်စဉ်ရေထုပမာဏရဲ့ ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းဟာ ပင် လယ်ထဲမှာ စီးဆင်းပြီး အလာဟသ ဝါးစီးဆင်းသွားရတယ်ဆိုတဲ့ အခြေအနေမျိုး ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီ ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းကို အတိုင်းအတာ တစ်ရပ်အထိ ထိန်းသိမ်းနိုင်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ရေလမ်းကြောင်း ဖွံ့ဖြိုးပြီး ကူးသန်း သွားလာမှုတွေဟာ လွယ်ကူလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ရေကို စိုက်ပျိုးရေးအဖြစ် ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ရေးကို အသုံးချခဲ့လို့ရှိရင်လည်း တိုင်းပြည် တိုးတက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ (၃)ချက်အပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ကျွန်တော် တို့တွေဟာ စီမံကိန်း တွေကို Integrated အချိတ်အဆက်မိမိ လုပ်ဆောင်သွားသင့်တယ်။ ဒါတွေကို မျက်ခြေမပြတ် လေ့လာပြီး အကောင်အထည်ဖော်သွားမယ်ဆိုရင်မျိုးသားအကျိုးစီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးကိုတိုးမြှင့်လာမှာ ဖြစ်သလို မြစ်တွေ၊ ချောင်းတွေရဲ့ ရေ ရှည်တည်တဲ့ရေး ကိုလည်း ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရာရောက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်း ပြုပြင်မှု မရှိရင် Untamed River များအဖြစ် ထားရင် နောင်လာနောင်သားများအတွက် ဧရာဝတီ ဟာ ဒဏ္ဍရီအလား ဖြစ်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ မြစ်ကမ်းဘေးမှာ နေခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ မြင်းခြံတို့၊ ရေနံချောင်း တို့ဟာ ဧရာဝတီရဲ့မြစ် ကမ်းဘေးမှာ ရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ မြင်းခြံသား တွေဟာ ဧရာဝတီကို မမြင်ဖူးတော့ဘူး။ သဲနန်းတွေပို့တဲ့အတွက် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းဟာ မြင်းခြံရဲ့ အနောက်ဘက်မှာ အင်မတန်ဝေးကွာစွာမှာရှိ နေတဲ့အတွက် နောင်လာနောင်သားများ ဧရာဝတီ မြစ်ကြီးဆိုတာ ဘာမှန်းတောင်မသိတော့တဲ့အဆင့် ဖြစ်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီကို ဧရာဝတီ လိုသာမက စီးဆင်းနေတဲ့ တခြားတခြားသောမြစ်တွေကို ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ပြီးတော့ကာ ရေကြောင်း

သွားလာရေး၊ လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးပေးဝေရေး၊ ရေကြီးမှုကာကွယ်ရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် တစ်ပြိုင်နက်တည်း လေ့လာစိစစ်ပြီးတော့ လိုအပ်တဲ့ Assessment တွေကိုလေ့လာ စိစစ်ဖို့ Enviromental Assessment ၊ Social Impaet Assessment စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ ဒီနေ့ပညာရှင်များ အသုံးပြုနေတဲ့ လေ့လာစိစစ်ချက် မှတ်တမ်းများကို၊ ခက်ခက်ခဲခဲလည်း မဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျား။ ဒီကိစ္စတွေဟာ ဒီနေ့ခေတ်ကြီးဟာ အင်မတန် ပြောင်းလဲသွားပါတယ်။ Computer Age ရောက်နေပါပြီ Electronic Age ရောက်နေပါပြီ။ Data တွေကို ထည့်လိုက်လို့ရှိရင် Attachment ဧရိယာဘယ်လောက်ဆိုတာ မိနစ်ပိုင်းအတွင်းမှာ ထွက်သွားမယ့် အခြေအနေမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် လည်းပဲ Independence မဖြစ်တဲ့ ကော်မရှင်တွေ၊ ပညာရှင်တွေ Virus မရှိတဲ့ သူတွေနဲ့ လေ့လာပြီးတော့ ဒီလိုလေ့လာမှုတွေ ဖော်ထုတ်ရရှိချက်တွေကို ပြည်သူတွေကို စောစောက တင်ပြထားတဲ့အတိုင်းပဲ အသိပေးပြီးတော့ လုပ်မယ်ဆိုရင် ဒီစီမံကိန်းတွေဟာ မဖြစ်မနေ အကောင်အထည် ဖော်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီကိစ္စတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းကြီးကို ကောင်းဖို့ လုပ်တယ်ဆိုလို့ ရှိရင် သမား ရိုးကျလုပ်နေတဲ့ စောစောတုန်းက ပညာ ရှင်တစ်ယောက်လည်း တင်ပြသွားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဦးမျိုး မြင့် Dredging သောင်တူးတဲ့နည်း ဒါကတော့ အားလုံးပဲ မြင်တွေ့နေရတာပေါ့။ သောင်တူးတဲ့နည်း အဲဒီနည်းနဲ့ရေရှည်မှာ လုပ်ဖို့အတွက်က ကုန်ကျစရိတ်က အင်မတန်မှ လည်းပဲများတယ်၊ ပြီးစီးတဲ့နှုန်းဟာလည်းပဲ နည်းနေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ Dredging တွေဟာ လည်းပဲ အင်မတန်သေးငယ်တဲ့အတွက် ခရီးမတွင်တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ခုဧရာဝတီရဲ့ Project နဲ့ဆက်စပ်ပြီးတော့ ရေလွဲဆည် Wear တွေ တည်ဆောက်ပြီးတော့ Water Level ကိုမြှင့်လိုက်တာ၊ နိမ့်လိုက်တာနော် Water Level Regulation လုပ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ Water Decharge ရေကို ထိန်းပြီးတော့ လွှတ်တာ အဲဒါကတော့ Hight Dam တစ်ခုတွေတည်ဆောက်ပြီးတော့ လုပ်တဲ့ Method နည်း(၂)နည်းဟာ အင်မတန်မှ လည်း အကုန်အကျများပါတယ်။ အင်မတန်မှလည်း မြစ်ကြောင်း ကော၊ မြစ်ကြမ်းပြင်ကော အင်မတန် ထိန်းသိမ်းလို့ရတယ်လို့ ပညာရှင်များက ရေးသားထားတာလို့ ကျွန်တော်တို့လေ့လာရပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီခေတ်မီတဲ့ နည်းတစ်ခုခုနဲ့တော့ ကျွန်တော်တို့မြစ်တွေကို ထိန်းသိမ်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အထူး သဖြင့် အင်မတန်မှ တန်ဖိုးကြီးတဲ့ ဧရာဝတီကိုထိန်းသိမ်းဖို့လိုပါတယ် ။ အရင်းအနှီးလည်း ကြီးပါတယ်။ မိမိရဲ့ ကိုယ့်ခွန်ကိုယ့်အား နဲ့တော့ လော လောဆယ် ဘယ်လိုမှ မလုပ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်တင်ပြရရင်

၂၀၀၁ ခုနှစ် ကနေ ၂၀၀၂ ခုနှစ်ကစတဲ့ ၁၀ ခုနှစ်အတွင်းမှာ ၁၀ နှစ်အတွင်းမှာသုံးစွဲတဲ့ နိုင်ငံတော် အစိုးရရဲ့ သုံးစွဲငွေဟာ ၁.၇ ဘီလီယံ ကျပ်သန်း ၁၇၈၁ ပဲရှိပါတယ်။ ၁၀ နှစ်အတွင်း မှာ ၁ နှစ်ကို ၁၇၈ သန်းမျှသာလျှင် သုံးစွဲနေတဲ့ အခြေအနေမျိုး သုံးစွဲရတဲ့ ကိရိယာများကလည်း အင်မတန်မှကို ခေတ် မမီတဲ့ကိရိယာများနဲ့ လုပ်နေတဲ့အတွက် အင်မတန်မှကို ခုဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေပြီးဖြစ်တဲ့ ခေတ်မီနည်းများနဲ့ အကုန်ကျ ခံပြီးလုပ်ဖို့ နည်းလမ်းတွေရှာဖို့ သင့်နေပြီဆိုတဲ့ အခြေအနေမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရေစီးဆင်းမှုတွေပေါ်မှာ ရေထိန်းတဲ့ တမံ ကြီးတွေလုပ်ရင် ဘယ်နေရာမှာလုပ်မလဲ၊ ဘယ်လို ဒီဇိုင်းတွေနဲ့လုပ်မလဲ။ ဒါကတော့ စဉ်းစားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ ဟိုတစ်ခါတုန်းက ကျွန်တော်တို့လွတ်တော်မှာ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးမျိုးမြင့် တင်ပြသွားတဲ့ တမံကြီးများ ပညာရှင်များပါတဲ့ တမံကြီးများအဖွဲ့ ၊ နိုင်ငံတကာ ကမ္ဘာ့ တမံကြီးများ ကော်မရှင် ဒါကိုဝင်ရောက် သင့်တယ်ဆိုပြီးတော့ ဒါ ဦးမျိုးမြင့် ဆွေးနွေးသွားပါတယ်။ အဲဒါကိုနိုင်ငံတော် အစိုးရကို ကျွန်တော်တို့ တိုက်တွန်းပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ ဒီဟာတွေနဲ့ ဒီအဖွဲ့အစည်းတွေ ကျွမ်းကျင်မှု အတွေ့အကြုံတွေကို အသုံးချသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်ပင်ဟာ အင်မတန်ကိုက်နေတဲ့ အချိန်ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီဟာ မေခ၊ မလိခ ပေါင်းဆုံပြီး ပေါက်ဖွား စီးဆင်းလာတဲ့ အခါ ဧရာဝတီမြစ် အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းနဲ့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ (၃)ခုဖြစ်နေပါတယ်။ ဒေသ (၃)ခုစလုံးမှာ မြစ်ချောင်းတွေ (၃၃)ခု ဦးမျိုးမြင့်ကတော့ (၂၈)ခုလား (၃၀)ခု လား ပြောသွားပါတယ်။ (၃၃)ခုစီးဝင်နေတယ် ဖြစ်ပါတယ်။ ချင်ဆွင်းမြစ်၊ မူးမြစ်၊ တာပိန်မြစ်၊ ရွှေလီမြစ်၊ မြစ်ငယ်မြစ်၊ ပေါင်းလောင်းမြစ်၊ ဇော်ဂျီစတဲ့ မြစ်တွေအပြင် များစွာသော ချောင်းကြီးများ စီးဝင်နေတဲ့အတွက် ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ သုံမကုန်နိုင်တဲ့ အမြဲမပြတ်စီးဆင်း နေတဲ့ ရေစီးဆင်းမှု ရှိနေတဲ့မြစ် ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ငယ်မြစ်ကိုပိတ်ပြီး ရဲရွာရေအားလျှပ် စစ် လုပ်လိုက်လို့ အဲဒီ Dam ရဲ့ အောက်ပိုင်းမှာ မြစ်ရေခမ်းသွားတယ်ဆိုတာ မတွေ့ခဲ့ရပါဘူး။ မူးမြစ်ကိုပိတ်ပြီး သဖန်းဆိပ်ဆည် ၊ လုပ်လိုက်တဲ့ အတွက် မူးရေခမ်းသွားပါပြီ ဆိုပြီးတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းက အော်ဟစ်နေ တာလည်း ကျွန်တော် မကြားခဲ့ရပါဘူး။ ဇော်ဂျီမြစ်ကိုပိတ်ပြီး ရေအားလျှော့စေအဆင့်ဆင့် လုပ်နေတာ အခုဆိုလို့ရှိရင်(၄)ခု လောက်ရှိပါပြီ။ ဇော်ဂျီမြစ် ခမ်းသွားပါတယ်ဆိုပြီး ကျောက်ဆည်ဒေသက နေပြီးတော့ အော်ဟစ် နေတာ ကျွန်တော်တို့ မကြားခဲ့ရပါဘူး။ ဒါတွေဟာ လက်တွေ့ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဒေသနဲ့ စိမ်းလန်း စိုပြေရေးကို ပိုမိုအကျိုး ပြုတယ်ဆိုတဲ့ သာဓကတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ ဧရာဝတီ အထက်ပိုင်းဘယ်နေရာမှာ ဘယ်ကဲ့သို့ ပုံစံနဲ့ဒီဇိုင်းနဲ့ တမံတွေဆောက်မလဲဒါကိုတော့ ကျွမ်းကျင်တဲ့

ပညာရှင်အဖွဲ့က စိစစ်လေ့လာစေပြီး ဧရာဝတီမြစ်ရေကို အကျိုးရှိရှိ အထိရောက်ဆုံး သုံးနိုင်အောင် ဧရာဝတီရေရှည်တည်ဆောက်အောင် မြစ်ကြောင်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းတွေကို ဟန်ချက်ညီညီ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိမယ့် နိုင်ငံခြားအကူအညီ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများကိုလည်း ရရှိအောင် ကြိုးစားသင့်ကြောင်း ဘက်စုံအကျိုးရှိတဲ့ စီမံကိန်း များနဲ့ Comprehensive Integrated Master Plan များနဲ့ ဧရာဝတီကို ကျေးဇူးဆပ်ဖို့ တိုက်တွန်းရင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုးမြင့် ရဲ့အဆိုကို လေးလေးနက်နက်ထောက်ခံ တင်ပြ အပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ အရ ညနေ (၄:၀၀)နာရီအထိ အစည်းအဝေးကို ဆောင်ရွက် ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခု ဆွေးနွေးဖို့ (၃)ဦး ကျန်သေးတဲ့အတွက် (၄:၀၀) နာရီကျော် ပြီးတော့ အစည်းအဝေး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဖို့ ခွင့်ပန်ပါတယ်။

အားလုံး သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

အားလုံးသဘောတူတဲ့အတွက် ဆက်လက်ပြီး ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ် (၄)မှ ဒေါက်တာမြတ်ဉာဏစိုး ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၆:၀၀။

ဒေါက်တာမြတ်ဉာဏစိုး ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)။ ။လေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး နှင့် တကွ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးမှ အရွေးချယ်ခံအရွေးကောက်ခံ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ညီနောင်များဖြစ်တဲ့ တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး မင်္ဂလာ ပါလို့နှုတ်ခွန်းဆက်သ အပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးအကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြရာ မှာ ကျွန်တော်အနေနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာ တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ ဆွေးနွေးမှုတွေထဲမှာ ဒီနေ့ ဆွေးနွေးတင်ပြမှုဟာဆိုရင်တော့ အရေးပါဆုံးသော ဆွေးနွေးမှုလို့ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ မှတ်ယူ ကြောင်းကို ဦးစွာတင်ပြလိုပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လည်း ဆိုတော့ ဧရာဝတီဆိုတာက မြန်မာတို့ရဲ့ အသက်သွေးကြော ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရှေ့က ဆွေးနွေးတင်ပြသွားတဲ့ ပညာရှင်များ အဖွဲ့ဝင်

ကိုယ်စားလှယ်အသီးသီးကလည်း ဧရာဝတီအကြောင်းကို တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီ ဟာ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်မှာ ဘယ်လောက်အကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်းစေတယ် ဆိုတာကို ကျွန်တော် အနေနဲ့ ထပ်မံတင်ပြစရာ အကြောင်းမရှိတော့ပါဘူး။ ဧရာဝတီကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့လို တယ်ဆိုတာကလည်း အထူးထပ်မံပြောစရာ မလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ အသက်ရှင်သန်နေတာနဲ့အမျှ လေ့ရှိလိုက်သွင်းလိုက်တဲ့အချိန်မှာကို ဒါ ဧရာဝတီကို ချစ်မြတ်နိုး ရမယ်။ စောင့်ရှောက်ရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်တွေရှိနေရမယ်ဆိုတာက အားလုံးမှာလည်း ဒီစိတ်တွေ ရှိမှာပါ။ အားလုံးလည်း ခံယူထားမှာဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဒါကို အထူးတလည် မတင်ပြ လိုတော့ပါဘူး။ ဧရာဝတီဆိုတာ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ပင်မအခြေခံပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပထမ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးတည်ရှိခဲ့တဲ့ ဖြစ်ထွန်းခဲ့တဲ့ ပုဂံ၊ပုဂံဟာဆိုရင်လည်း ဒါကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီရဲ့အခြေပြုပြီးတော့ မြို့ပြနိုင်ငံတည်ထောင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကုန်းဘောင် မင်းဆက်ရဲ့ နောက်ဆုံးနန်းတည်တာ မန္တလေး ရွှေမြို့တော်ဟာဆိုရင်လည်း ဧရာဝတီ မြစ်ကိုပဲ အမှီပြုပြီး တည်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးကျွန်တော်တို့ရဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာ ဆုံးရှုံးခဲ့ရတဲ့ သီပေါမင်း ပါတော်မူတာတောင်မှ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း တစ်လျှောက်မှာပဲ စုန်ဆင်းပြီး တော့ ပါတော်မူ သွားရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ ဧရာဝတီဆိုတာ မြန်မာလူမျိုးနဲ့ မြန်မာဆိုတဲ့နိုင်ငံ နဲ့ ခွဲခြားလို့ မရပါဘူး။ အဲတော့ ကျွန်တော်ကတော့ ဧရာဝတီဆိုတာ မရှိရင် မြန်မာဆိုတာ မရှိ နိုင်ဘူးလို့ပဲ ဒါ ပြောချင်ပါတယ်။ အဲတော့ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်စာရင်းဝင်ဖြစ်တဲ့ အာရှ အမွေအနှစ် စာရင်းဝင်ဖြစ်တဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ကမ္ဘာ့တည်သရွေ့ ထိန်းသိမ်းဖို့ဟာ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ အမိ ဧရာဝတီကြီး စီးဆင်းနေဖို့ လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဆိုရင် ယမုံနာ၊ ယမုံနာ သီတာဆိုပြီးတော့ တေးသီချင်းတောင်ဖွဲ့ဆိုခဲ့ရတဲ့ ယမုံနာမြစ်ဟာ ခုချိန်မှာဆိုရင်တော့ မြစ်ကောကြီး ဖြစ်နေပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ဒီနယူးဒေလီနဲ့ တစ်ဖက်ကိုသွားရင် ယမုံနာကို ဖြတ်သွားရပါတယ်။ ချောင်းတောင်မှ တော်တော်သေးငယ်တဲ့ ချောင်းချောက်သာသာလေး ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ကျွန်တော်ကတော့ မြစ်ကြီးတွေကို ထိန်းသိမ်းတာဟာ အရိုင်းကို ကျုံးသွင်းပြီးတော့ ယဉ်အောင် လုပ်တယ်လို့ ကျွန်တော်ကတော့ မမြင်ပါဘူး။ မြစ်ကြီး တွေကို အလှဆင်ပေးတယ်။ တင့်တယ်အောင် ဒါမြစ်ကြီးတွေရဲ့ အသက်သွေးကြောကို ရေရှည်တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်း ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ပေးတယ်လို့ ကျွန်တော်အနေနဲ့တော့ မြင်ပါတယ်။ ဒီအတွက်ကြောင့်မို့လို့ လည်း ဧရာဝတီ မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေဟာ ဘယ်လောက်အရေးပါလဲဆိုတာကို ဆရာဦးစိုးမြင့် တင်ပြသွားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာဦးစိုးမြင့်ဟာဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ရေအရင်းအမြစ်နဲ့

မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့နရာမှာ အရင်အခေါ်အဝေါ်ဖြစ်တဲ့ရေလမ်းထိန်းသိမ်းရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှာ လက်ထောက်အင်ဂျင်နီယာ ဘဝကနေစပြီးတော့ လက်ထောက်အင်ဂျင်နီယာ ဘဝမှသည် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အနိမ့်ဆုံးသော အရာထမ်း ဘဝကနေပြီး တော့ အမြင့်ဆုံးသော အရာထမ်းဝန်ထမ်းဘဝထိကို ဒီဌာနမှာပဲ မြုပ်နှံပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ခဲ့တာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် မို့လို့ ဆရာဦးစိုးမြင့်ရဲ့ အဆိုဟာ အင်မတန်မှ ထူးခြားလေးနက်မှုတွေနဲ့ ပြည့်စုံနေပါတယ်။ ဒီအခါ ကျတော့ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းမယ်ဆိုရင် တမံကြီးများ တည်ဆောက်ရေး ဆိုတာလည်း မလွဲမသွေ ပါ ပါတယ်။ အဲတော့ တမံကို ခုန အန်ကယ်ကြီးဦးဇော်မြင့်ဖေ တို့လည်း ဒါဆွေးနွေးသွားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တမံ ကို High Dam ကြီးတွေ တမံအမြင့်ကြီးပဲ ဆောက်မလား။ ဒါမှမဟုတ်ရင် ချမ်းသာတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ဥပမာ -ဂျာမနီနိုင်ငံမှာဆိုရင် ရိုင်းမြစ် ပေါ်မှာ တမံတွေ (၄၀) (၅၀) ဆောက်ထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အမြင့်ပေကနိမ့်ပါတယ်။ တမံတွေ အဆင့်ဆင့်နဲ့ တားထားတာမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်ငြားလည်း ဒီမှာငြင်းမရအောင် အဖြေထွက် နေတာကတော့ မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုရင် မြစ်ရဲ့ သင့်တော်တဲ့ ဒေသတွေမှာ တမံတွေ တည်ဆောက်ဖို့တဲ့ အပိုင်းကလည်း ပါလာပါတယ်။ အဲတော့ အီဂျစ်ပြည်မှာ တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့နိုင်းမြစ်မှာ တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့တမံကြီးဟာ ခုချိန်မှာတော့ တမံရဲ့သက်တမ်းဟာ တော်တော်ကြာပါပြီ။ ကြာတဲ့အခါကျတော့ နန်းတွေ၊ အနည်နှစ်တွေ ပို့ချလာပြီးတော့ ခုချိန်မှာတော့ စတုန်းကတော့ လုပ်စဉ်အခါတုန်း ကတော့ အင်မတန်မှ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ထူးခြားထင်ရှားပြီးတော့ တိုင်းပြည်အတွက် ခုနက ဗိုလ်မှူးကြီးစောထွန်းမြအောင် တို့ဆွေးနွေးသွားသလိုပါပဲ အီဂျစ်ပြည်ကို တောက်လျှောက်အကျိုးပြုခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အီဂျစ်ပြည်ရဲ့ ဂုဏ်ဆောင်ခဲ့တဲ့ ဆည်ကြီး ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် ယနေ့အချိန်မှာတော့ ဒီဆည်ကြီးကြောင့်ပဲ နိုင်းမြစ်ကြီးပိုပြီးတော့ ပျက်စီးယိုယွင်း သွားတယ်။ ဒါမျိုးတွေလည်ခုချိန်မှာပြန်ပြီးတော့ သုံးသပ်တာတွေရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတော်ကို ဖွံ့ဖြိုးအောင်တည်ဆောက်တဲ့ အစုအဖွဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ တစ်ဖက်လည်း ဒီပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကိုဆောင်ရွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ဟာ အမြဲတစေ ဒါက ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားနေရတဲ့ အခြေအနေမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ သဟဇာတဖြစ်ဖို့ အချင်းချင်းညှိနှိုင်း ပြီးတော့ပဲ ဘက်မှအောင် အဖြေရှာမှ ဒီအဖြေဟာ စစ်မှန်တဲ့အဖြေကို ရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ ဆည်တွေတည်ဆောက် ပြီးတဲ့ အခါကျရင်တော့ ဆည်တွေမှာလည်း နန်း ပို့ချမှုဟာ ရှိပါတယ်။ ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဆည်ရဲ့အနက်ဟာ တဖြည်းဖြည်းတိမ်လာပါ တယ်။ တိမ်လာပြီးတော့ ဒီဆည်တွေရဲ့ ယိုယွင်းမှု

ဖြစ်လာပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ဆည်တွေရဲ့ ရေထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ စွမ်းအားပမာဏပါ။ ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့စွမ်းအား ပမာဏထက်ကျော်လွန်တဲ့ ရေတွေကို လက်ခံဖို့ ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ဆည်ရေတွေကို ဖွင့်ချရတာတို့ ဖောက်ချတာတို့ ရှိပါတယ်။ ခု န ဆရာဦးဗညားအောင်မိုး တင်ပြ ဆွေးနွေးသွားသလိုပါပဲ။ လက်ရှိ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ပြဿနာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ သဘာဝဘေးဆိုတာက ကျွန်တော်တို့ ကြိုတင်တွက်ဆဖို့ တော်တော်ခဲယဉ်းပါတယ်။ ငလျင်ကြောကြီးတွေ တည်ရှိနေတယ်။ ငလျင်ကြောနဲ့ နီးနေတယ်။ ဒါပေမယ့် ငလျင် ဘယ်အချိန် လှုပ်မလဲ၊ ဘယ်တော့လှုပ်မလဲ၊ လှုပ်ချင်မှလည်း လှုပ်မယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ကြိုပြီးတော့ မခန့်မှန်းနိုင်ပါဘူး။ ဒီလိုပဲ ကမ္ဘာကြီးမှာ ရာသီဥတုတွေပြောင်းလဲ လာတဲ့အခါကျတော့ မိုးနည်းတဲ့ နေရာတွေမှာ မိုးများလာပါတယ်။ စံ ချိန်လွန်မိုးရွာသွန်းမှုတွေရှိလာတဲ့အခါမှာ ဒီဆည်ကြီးတွေဟာ ထိန်းသိမ်းထားရမယ့် ရေပမာဏထက်များလာရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ ဆည်တံခါးကို ဖွင့်ချပြီးတော့ ရေမလွတ်ဘူးဆိုရင်လည်း ဆည်ကြီးကျိုးပဲ့ ပျက်စီးသွားတဲ့အခါမှာ ပိုပြီးတော့ဆိုးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ မြစ်ရဲ့အထက်ပိုင်းမှာ ဒီလိုဆည်ကြီးတွေ တည်ဆောက်တဲ့အခါမှာ ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ အဆင့်ဆင့်မှာ တည်ရှိနေတဲ့ မြစ်ကြီးနားလို မြို့မျိုး၊ ဗန်းမော်လိုမြို့မျိုး၊ မန္တလေးလိုမြို့တွေအတွက် ဒါတွေကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က တော့ ဆည်မြောင်းတာတမံ ဆောက်လုပ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပညာရပ်နဲ့ အလှမ်းဝေးပါတယ်။ ပညာရှင်လည်း မဟုတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဘယ်လိုနေရာမှာ ဆောက်သင့်တယ်။ ဘယ်လို ရေကြောင်းထိန်းသိမ်းမှု မျိုးတော့ မြစ်အောက်ပိုင်းမှာလုပ်သင့်တယ်၊ မြစ်ကျယ်မှာ လုပ်သင့်တယ် ဆိုတာတော့ ကျွန်တော် တင်ပြနိုင်စွမ်း မရှိပါဘူး။ ဥက္ကဋ္ဌကြီခင်ဗျား။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ ရှေးဦးမဆွ တင်ပြခဲ့သလို ပါပဲ။ ကမ္ဘာမှာ မြန်မာဆက်လက်တည်တဲ့နေဖို့အတွက် ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာလည်း မြန်မာပြည်ရဲ့ အသက်သွေးကြောဖြစ်တဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တဲ့နေရာမှာ ရေကြောင်းထိန်းသိမ်းဖို့အတွက် လိုအပ်တဲ့ တမံကြီးများ တည်ဆောက်တဲ့အခါမှာ သားရွှေအိုးထမ်းသလိုပဲ တစ်ဖက်ကလည်း ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်နိုင်တဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဒီအပေါ်ကနေ အကျိုးအမြတ်တွေ ရရှိလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်နေရာမှာ တည်ဆောက်ပါ။ ဘယ်နေရာမှာတော့ဖြင့် မတည်ဆောက်ပါနဲ့။ ဘယ်နေရာမှာဖြင့် မြစ်ကိုထိန်းသိမ်းဖို့ တမံကြီးတွေ တည်ဆောက်သင့်ပါတယ်။ ဘယ်လိုတမံမျိုးကတော့ဖြင့် အကျိုး စီးပွားသက်သက်ပဲ ရှေးရှုတာဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ မတည်ဆောက်ပါနဲ့ ဆိုတာမျိုးလည်း ကျွန်တော့်မှာ ပိုင်းခြားသုံးသပ်နိုင် တဲ့ဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်စွမ်းမရှိပါဘူးခင်ဗျား။ သို့သော်

ဥက္ကဋ္ဌကြီး မှတစ်ဆင့် တင်ပြလိုတဲ့ အချက် (၅)ချက် ရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ ဧရာဝတီမြစ် ကြီးကို ထိန်းသိမ်းဖို့အတွက် မည်သည့်အမျိုးအစားဖြစ်ဖြစ် တမံကြီးများ တည်ဆောက် ခဲ့တဲ့အခါမှာ

(၁) အနေနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးဆုံးရှုံး ထိခိုက်ခြင်း မရှိအောင် Environmental Impact Assessment EIA ကို သေ သေချာချာ ဆောင်ရွက် ပြီးတော့မှ ဆောင်ရွက် ပေးဖို့

(၂) အချက်အနေနဲ့ကတော့ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှု အနည်းဆုံးတကာ နည်းအောင် SIA Social Impact Assessment များကိုလည်း သေချာတွက်ချက် ဆောင်ရွက်ပေး ဖို့

(၃) အချက်ကတော့ ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ စံချိန်လွန် မိုးရွာသွန်း ခြင်းစတဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ခဲ့တဲ့အခါမှာ ထိခိုက်နိုင်မှုအခြေအနေကို အဆိုးဆုံးတွက်ချက်ထားပြီးတော့ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများရဲ့ အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်လုံခြုံမှုကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ (၄)အချက် ကတော့ ပြည်ပမှ ပညာရှင်များအဖွဲ့အစည်းများအပါအဝင် ပညာရပ်ဆိုင် ရာ လေ့လာမှုများကို သီးခြားလွတ်လပ်တဲ့ ကော်မရှင်တွေဖွဲ့စည်းပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ ဆောင်ရွက်ချက် များကိုလည်း အချိန်နဲ့ တစ်ပြေးညီ အစီရင်ခံစာတွေကို ပြုစုထုတ် ပြန်ပေးဖို့၊ (၅)အနေနဲ့ကတော့ အထူးအားဖြင့်ကတော့ ပြည်သူ့အသံ ပြည်သူ့ဆန္ဒကို အလေးအနက်ထားပြီးတော့ အရာရာကို ချင့်ချိန်ဆောင်ရွက်ပေးပါ လို့ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရများကို အလေးအနက် ဒီနေရာ နေပြီးတော့ မေတ္တာရပ်ခံ ဆွေးနွေးတင်ပြ အပ်ပါတယ်။ တစ် ဆက်တည်း မှာပဲ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ပျက်စီးယိုယွင်းရတာဟာ လူတွေရဲ့ လူ့ပယောဂ တော်တော်များများ ပါ ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ဓာတုပစ္စည်းတွေ၊ စက်ရုံကြီးတွေကနေ စွန့်ပစ်တာမကပါဘူး။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် ရွှေကျင်တာမျိုး အနည်းဆုံး ကျွန်တော်တို့ ကျွတ်ကျွတ်အိတ်တွေ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ပစ်တာမျိုးက နေပြီးတော့ မြစ်ချောင်း တွေထဲရောက်ပြီးတော့ အမှိုက်တွေ ပိတ်ဆို့သွားတာမျိုး မြစ်ကိုပျက်စီးစေတဲ့ အဓိကအကြောင်းအရာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကို ချစ်တယ် ဆိုရင် မြစ်ကမ်းပါးမှာ ရပ်ပြီးအော်နေလို့ မရပါဘူး။ အားလုံးတစ်တိုင်းပြည်လုံး ပြည်ထောင်စုသား အားလုံး ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်နဲ့ ဝိုင်းဝန်းပြီးတော့ ကိုယ်လုပ်နိုင်တဲ့အပိုင်းက အနည်းဆုံး အမှိုက် ပစ်ချဖို့ မြစ်ထဲကို ဒီလိုကိုယ်လုပ်နိုင်တဲ့ အပိုင်းလေးကနေပြီး တော့ ထိန်းသိမ်းပေးဖို့ အားလုံးကို မေတ္တာရပ်ခံပန်ကြားတင်ပြရင်းနဲ့ ဆရာ ဦးစိုးမြင့် ရဲ့ အဆိုကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံပါကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြအပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို အထူးပဲ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

(ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၆:၁၃။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ဆက်လက်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂) မှ ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၆:၁၃။

ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် ၂။ ။လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ တပ်မတော်မှ ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ၊ ကြွရောက်လာကြတဲ့ ဧည့်သည်တော်များအားလုံးကို ကျွန်တော် လေးစား ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဒီ မကွေးတိုင်း မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ ဦးစိုးမြင့် အနေနဲ့ နိုင်ငံတော် အစိုးရကို တိုက်တွန်းတဲ့အဆိုပေါ်မှာ ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဆွေးနွေးတဲ့နေရာမှာ ဒီကနေ့ကြွရောက်လာကြတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံးကတော့ တချို့ကတောင်မှ ကျွန်တော်ကို မေးမြန်းပါတယ်။ မေးလည်းမေးမြန်းစရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဧရာဝတီ ကြီးကိုချစ်ရတဲ့ အကြောင်းရယ် ဧရာဝတီကြီးဟာ ကျွန်တော့်နိုင်ငံအတွက် အင်မတန်မှ အရေးကြီး တယ်ဆိုတဲ့အချက်ကို ဖော်ညွှန်း သွား ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးက ကျွန်တော်တို့ ပြည်မက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားလုံး (၉)ယောက် ထဲမှာ တောင်ပေါ်သား တစ်ယောက်အနေနဲ့တော့ ကျွန်တော်က ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း နယ်စပ်ဒေသမှာနေထိုင်တဲ့ “ဝ” ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းမှ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ် ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဒီဆွေးနွေးချက်ကို ကြည့်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကယား စသော ကိုယ်စားလှယ်များ မဆွေးနွေးကြပေမယ့်လည်း ကျွန်တော်တို့ကလည်းပဲ ဧရာဝတီကို ချစ်တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ကိုယ်စားပြုပြီးတော့ ကျွန်တော် တင်ပြလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်အတွက် အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့ မြစ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာတော့ အားလုံး သိရှိကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ သားများအတွက် လည်းပဲ အသက်သွေးကြော ဖြစ်တယ်ဆိုတာက အားလုံး ကျွန်တော်တို့သိရှိ ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီဧရာဝတီ မြစ်ကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တိုင်းပြည် စား၊ ဝတ်၊ နေရေး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အသက်ရှင်မှုကို ထိန်းသိမ်းပြီးမှ ဖန်တီးပေးတဲ့ ကျွန်တော်တို့ချစ်တဲ့ ဧရာဝတီ မြစ်ကြီးဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုတော့ လူတိုင်းက သိရှိပြီးသားဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီဧရာဝတီမြစ် ကြီးဟာ တကယ်ပင်ထိန်းသိမ်းဖို့ လိုအပ် တယ်ဆိုတာတော့ ကျွန်တော် အလေးအနက် ထပ်မံ

ပြီးတော့ တင်ပြလိုပါတယ်။ တင်ပြတဲ့ နေရာမှာ မနေ့ကအဆိုရှင်ကနေ ဆွေးနွေးသွားတဲ့အတိုင်းပဲ တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံကြီးများ အချို့ တွေဟာ ရေသယံဇာတတွေကို ကောင်းမွန်စွာထိန်းသိမ်းပြီးမှ အသုံးပြုတဲ့အတွက်ကြောင့် သူတို့ရဲ့နိုင်ငံမှာ ရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးတို့၊ စိုက်ပျိုးရေးတို့၊ လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ရေးကိစ္စတို့ ထုတ်လုပ် အသုံးပြုတာနဲ့ သူတို့ရဲ့တိုင်းပြည်ဟာ အင်မတန်တိုးတက် လာတာတွေကို တွေ့ရှိရ တယ်လို့ ဆွေးနွေးသွားတာဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် အားရစရာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒီ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအတွက် အသုံးတော်ခံ မြစ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ မြစ်ကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံပေါ်မှာလည်းပဲ တရားမျှတမှုရှိတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ဖြစ်ပါ တယ်။ သူ့ရဲ့ဆင်းသက်ပုံကို ကျွန်တော်တို့ တကယ်ကြည့် .မယ်ဆိုရင် မြန်မာပြည်ရဲ့ မြောက်ပိုင်းဒေသကနေ စီးဆင်းလာပြီးတော့ ဒီကချင်ပြည်နယ်တစ်ခုလုံးအတွင်းမှာ အလယ်တည့်တည့်စီးဆင်းလာသလို တောက်လျှောက် မန္တလေးအထိကိုလည်း စီးဆင်းလာတယ်။ အမှန် မန္တလေးကနေ တောက်လျှောက်စီးဆင်းမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အရှေ့ဘက်မှာပိုပြီးတော့ စီးဆင်းရမယ့်အစား မန္တလေးနားမှာလည်း ကွေ့ကောက်ပြီးတော့ တည့်တည့် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ရဲ့ အလယ်ပိုင်းတည့်တည့်ကိုလည်း စီးဆင်းလာတာကို တွေ့ရှိရတယ်။ အဲတော့ ကျွန်တော်ဆိုလိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ရဲ့ အရှေ့ဘက် မှာရှိတဲ့ နယ်မြေဒေသ များ အားလုံး၊ အနောက်ဘက်မှာရှိတဲ့ နယ်မြေဒေသများအားလုံး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံအတွက် အသုံးပြုရမယ့်စိုက်ပျိုးရေး၊ သွားလာရေးကိစ္စအားလုံးကို မျှမျှတတဆောင်ရွက်ပေးတယ် ဆိုတာ ကိုတော့ ကျွန်တော် ခံယူပါတယ်။

အဲတော့ ဧရာ ဝတီမြစ်ကြီးဟာ ကျွန်တော်ကြီးလာတဲ့ အချိန်ထိမှာပဲ သိတာမဟုတ် ပါဘူး။ ဟိုးတောင်ပေါ်မှာ ကျွန်တော်နေထိုင်တဲ့ အချိန် သူ့ငယ်တန်းဘဝထဲက ဧရာဝတီမြစ်ကြီးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာစောင်လေးတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့သင်ခန်းစာမှာ သင်ရတော့ ကျွန်တော် ကတော့ ဟိုးငယ်ငယ်ကတည်းက ဧရာ ဝတီမြစ်ကို မမြင်ဘူးပေမယ့် ချစ်ကျွမ်းတ ဝင်ရှိတယ် ဆိုတာကိုလည်း တင်ပြလိုပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ခုနက အဆိုရှင်တင်ပြထားတဲ့ အခြေအနေတွေပေါ်မှာ နှစ်ထောင်းအားရပြီး၊ အားကျပြီးတော့ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှလည်းပဲ ဒီဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ ရေသယံဇာတကို ကျွန်တော်တို့ ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုနိုင်ဖို့ ကျွန်တော် တို့ မြန်မာပြည်အတွက် အကျိုးရှိဖို့၊ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အဖက်ဖက်က တိုးတက်ဖို့၊ ကျွန်တော်တို့က နည်းပညာနဲ့စနစ်တကျအသုံးပြုဖို့ လိုအပ်တယ် ဆိုတာကို ကျွန်တော် အလေးအနက် ထောက်ခံလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ကျွန်တော်တို့ အသုံးချတဲ့

နေရာမှာဘာဖြစ်ဖြစ် ခုနကကျွန်တော်တို့လိုအပ်နေတဲ့ ရေထိန်းတံတို့ လုပ်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ မြစ်ကြီးပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကိုတော့ ခုနက ဦးလှဆွေ က တင်ပြသလိုပဲ ပြည်သူ့အပိုင်း အနေနဲ့ လည်းပဲ စိုးရိမ်တဲ့အတိုင်းအတာ အနေအထားလေးတွေ လည်း ကြုံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့ ရေတံကြီးကို စနစ်တကျ တည်ဆောက်ခြင်း မရှိဘူး ဆိုရင်တော့ စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်ပါတယ် ဆိုတာတော့ အမှန်ပါပဲ။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် တကယ်ပဲ အသုံးပြုပြီးတော့ အကျိုးရှိအောင်ဆောင်ရွက် တဲ့ နေရာမှာ ဒီဧရာ ဝတီမြစ် ကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ဒီဇိုင်းစနစ်ကို စနစ်တကျ ကျွန်တော်တို့ ဖော်ထုတ်ပြီးမှပဲ ရေတံတွေကို တည်ဆောက်ပေးမယ်ဆိုရင်တော့ အင်မတန်ပဲ အကျိုးရှိတယ်လို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အလေးအနက် ခံယူပါတယ်။ အဲဒီတော့ တကယ်လို့ စနစ်တကျလုပ်ဘူးဆိုရင် ခုနပြည်သူ့စိုးရိမ်နေတဲ့ ရေကတာတို့ နောက်ပြီးတော့ ရေကြောင်းပျက်စီးတာတို့ စတဲ့အခြေအနေကတော့ ပေါ်ပေါက်နေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ပြည်သူများအနေနဲ့ ဒီလိုစိုးရိမ်မှုတွေ ကင်းကွာအောင် တံတံတည်ဆောက်တဲ့ နေရာမှာ (၂၄)နာရီအတွင်း ရေကိုလွှတ်ထုတ်နိုင်တဲ့ အနေအထားကို ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက် ရမယ့်အပြင် ကျွန်တော်တို့ ခိုင်မာတောင့်တင်းတဲ့တံကြီးဖြစ်ဖို့လည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ တည်ဆောက်ဖို့ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းအချက်ကို ကျွန်တော် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကနေ တစ်ဆင့် တင်ပြလို ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မကွေးတိုင်း ဦးစိုးမြင့် ရဲ့ အဆိုနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ အကောင်အထည် ဖော် တဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးကနေတစ်ဆင့် အကြံပြုချင်တာကတော့ (၁) သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စကို အထူးအလေးအနက်ထားရမယ်။ (၂) ရေတံကို တည်ဆောက် တဲ့နေရာမှာ ဒီဇိုင်းကိုစနစ်တကျဆောင်ရွက်ပြီး ခိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ နောက်တစ်ချက်က တော့ ကျွန်တော်တို့ ရေတံတည်ဆောက်တဲ့ နေရာကို စနစ်တကျ သေသေချာချာ ရွေးချယ်ဖို့တော့ လိုအပ်တယ်။ နောက်တစ်ချက်အနေနဲ့တော့ ကျွန်တော်တို့ တံကြီးကို အမြန်ဆုံး တည်ဆောက်ဖို့နဲ့ တကယ်လို့များ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးက ဆွေးနွေးတဲ့အတိုင်း လတ်တလော အခြေအနေအရ ကျွန်တော်တို့မှာ အခက်အခဲ ကြုံနေသေးတယ် ဆိုရင်လည်း ကျွန်တော်တို့ ဒီချေးငွေကို ရရှိနိုင်တဲ့နေရာကနေ ကျွန်တော်တို့ ချေးယူပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်သွားမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ရေကြောင်းပျက်စီးမှုကနည်းလာ ပြီးတော့ ဒီဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအတွက် အစဉ်ထာဝရတည်တံ့တဲ့ အကျိုးပြုတဲ့ မြစ်ကြီး ဖြစ်မယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်သည့် အားလျော်စွာ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကနေ တစ်ဆင့်

နိုင်ငံတော်အစိုးရကို ဦးစိုးမြင့်ရဲ့ တိုက်တွန်းတဲ့အဆိုကို တိုက်တွန်းပေးဖို့ လေးစားစွာပန်ကြားရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ် အပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ဧရာ ဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၆:၂၂။

ဦးခင်မောင်ရီ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ်ပါ

သော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ဧည့်သည်တော်ဒုတိယ ဝန်ကြီးနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးကို လေးစားစွာ ဂါရ ဝပြုနှုတ်ခွန်းဆက်သ အပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အနေနဲ့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ ဦးစိုးမြင့် ရဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေး သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခုလိုဆွေးနွေးတဲ့နေရာမှာ အင်္ဂလိပ် ဝေါဟာရ အနည်းအကျဉ်းပါသွားရင် ခွင့်လွှတ်ပေးဖို့ ကြိုတင်ပန်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်ရှေ့က ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး (၈)ယောက်က အမြင်ပေါင်းစုံ ဘက်စုံနဲ့ရှုထောင့်ပေါင်းစုံကနေ ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဆွေးနွေးရမယ့် ခေါင်းစဉ်က Hot Issue တစ်ခု ဖြစ်နေပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မြစ်ဆုံတစ်မိမိကိန်းကိစ္စပြီးသွားပြီးတဲ့ နောက်မှပေါ်လာတဲ့ အဆိုဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် တချို့ကလည်း ဒီမီမိမိနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ တွေးတောပူပန်မှုများလည်း ရှိနိုင် ပါတယ်။ တချို့ကလည်း သို့လောသို့လော ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့တင်တယ် ဆိုတဲ့ဟာမျိုးလည်း သံသယရှိနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ ဘယ်သူပြောလို့ ဘယ်သူအဆိုပြုလို့၊ ဘယ်အဖွဲ့ အစည်းက တင်ပြလို့ဆိုတဲ့ အစွဲအလမ်း မပါပါဘူး။ ယုံမှားသံသယ မရှိပါဘူး။ အစွဲ အလမ်း ကင်းကင်း သံသယရှင်းရှင်းနဲ့ ဖြောင့်ဖြောင့်ပဲ ကျွန်တော့်အမြင်အတိုင်းပဲ ဆွေးနွေး ထောက်ခံသွားမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စဟာ ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ရေးကိစ္စနဲ့ လုံး ဝ မသက်ဆိုင်ကြောင်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ချစ်ပါတယ်၊ မြတ်နိုးပါတယ်၊ တန်ဖိုးထား ပါတယ်ဆိုတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ရေရှည် အခွန်ရှည် တည်တံ့ဖို့အတွက် အဓိက ထားပြီးတော့ ဘ ဝအတွေ့အကြုံ၊ လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံနဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုအရ ပညာရှင်တစ်ဦးက ပညာရှင် ရှုထောင့်က ဖြောင့်ဖြောင့် တင်ပြသွားတဲ့ အဆိုဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ထောက်ခံရခြင်း ဖြစ်ပါ ကြောင်း လေးစားစွာ တင်ပြ အပ် ပါတယ်။ ဧရာ ဝတီမြစ်ရဲ့ မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်အခုမှ စောစောက အစ်ကိုကြီး ဦးဇော်မြင့်ဖေ ပြောတော့ ကျွန်တော်လည်း စိုးရိမ်ပါတယ်။ သိပ်ချပ်သွားတဲ့

ထဲမှာ ပါသွားမှာစိုးလို့ ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်လို့ Awareness အခုမှ မဟုတ်ပါဘူး၊ နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်ကျော် သွားပါပြီ၊ ပထမဆုံး Awareness ရတဲ့ အချိန်က ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖွဲ့နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲ တစ်ယောက် ဦးဆောင်တဲ့ အစွဲပညာရှင်ပါတဲ့ အဖွဲ့နဲ့ ကျွန်တော် ရန်ကုန်ကနေပြီးတော့ ကြံခင်းအထက်နား လောက်ထိအောင် အစိုးရသင်္ဘောနဲ့ ဆန်တက်လှလှလှလှပဲပါတယ်။ ပါလာတဲ့ အဖွဲ့ပညာရှင်ဟာ မိုးတွင်းဖြစ်တဲ့အလျောက် အရှိန်ပြင်းစွာ စီးဆင်း နေတဲ့ ရွှံ့ နှစ်ရေလို နောက်ကျိနေတဲ့ ရေကို ဆန်တက်နေတဲ့ သင်္ဘောရဲ့ အဖြူစင်ကို သူကြည့်လိုက်၊ ပတ် ဝန်းကျင်ကို လေ့လာလိုက် ၊ ပြီးတော့ ပါးစပ်က တဖွဖွပြောတဲ့ အင်္ဂလိပ် စကားပါ။ ကျွန်တော် မှတ်မိနေပါတယ်။ This should not happen ဆိုပြီးတော့ ဒီလိုတော့ မဖြစ်သင့်ဘူးလို့ တ တွတ်တွတ် ပြောပါတယ်။ ဒုတိယပြောတဲ့ စကားကတော့ ခရီးဆုံးခါနီးလောက်မှာ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲကို သူက မေးပါတယ်။ Why did you let flow တဲ့ ဘာလို့ ဒီမြစ်ကို စီးခွင့်ပေးထားတာလဲလို့ မေးတော့ အကြီးအကဲကတော့ ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်၊ အဖြေကိုသိတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘာမှမှတ်ချက်မပေး ပဲနဲ့ ပြုံးနေပေမယ့် လက်အောက်အရာထမ်းငယ်များကတော့ ရယ်စရာ ဖြစ်နေပါတယ်။ မြစ်ဟာ သဘာဝအလျောက် စီးတာကို ဘာလို့ စီးခွင့်ပြုထားသလဲလို့ မေးတော့ သူတို့ နားမလည် ကြပါဘူး။ အမှန်ကတော့ ၁၉၆၃ ခုနှစ်လောက်က လာရောက်လေ့လာတဲ့ အစွဲပညာရှင်ကိုက မိုးရာသီမှာ ဒီလိုနောက်ကျိ စွာစီးနေတဲ့ မြစ်ရေကို ကြည့်တာနဲ့ပဲ တိုက်စားမှုနဲ့ သဲနု နန်းပို့ချမှု ဘယ်လောက်များတယ်ဆိုတာ ခန့်မှန်းပြီး River the Training လုပ်သင့်တယ်လို့ အဲဒီ ကတည်းက အကြံပြုတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကံဆိုးစွာ ဒီစီမံချက် အကောင်အထည် မပေါ်ပါဘူး။ ဒါ ကျွန်တော်ရဲ့ ပထမဆုံးရတဲ့ Awareness ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယကတော့ ၁၉၇၀ မှာ (B.Ed) အောင်ပြီး ဟင်္သာတကို First Postin ရောက်ပါတယ်။ သာရပေါထိအောင် ရထားစီးပြီး သာရပေါ ကနေ ဟင်္သာတကို မီးရထားကူးတို့ သင်္ဘောကြီးနဲ့ ကူးပါတယ်။ အင်မတန်ကျယ်ပြန့်နေတဲ့ ဒါတောင် နို့ ဝင်ဘာလကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ မိုးကုန်နေပါပြီ၊ ကျယ်ပြန့်နေတဲ့ မြစ်ပြင် ကျယ်ကြီးကို ဖြတ်ပြီးတော့မှ အလယ်တည့်တည့်မှာရှိနေတဲ့ အင်မတန်ကြီးမားသော ကျွန်းကြီးတစ်ကျွန်းကို ကွေ့ဝိုက်ပြီးတော့ ဟင်္သာတအောက်ကိုပတ်ပြီး မြစ်ကျဉ်းထဲကို ဝင်ရပါတယ်။ ဟင်္သာတကို ဝင်တဲ့ နေရာက ကျဉ်းကျဉ်းလေးပါ။ သောင်ပြင်ဒီအလယ်ကျွန်းကြီးက အလွန်ကြီးပါတယ်။ ခေါင်းဆေး ကျွန်းလို့ အမည်တွင်ပါတယ်။ ကျေးရွာကြီးတစ်ရွာ ရှိပါတယ်။ ကျော င်းကန်ဘုရားနဲ့ အခိုင်အမာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီခေါင်းဆေးကျွန်းကြီးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကျွန်တော်အားလုံးအားလုံး အိမ်က ကမ်းနားမှာ

ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အသေးစိတ်ရှင်းပြပါတယ်။ ဒီခေါင်းဆေးကျွန်း နေရာဟာ တစ်ချိန်တုန်းက ဟင်္သာတရဲ့ လူနေထူထပ်တဲ့ ရပ်ကွက်ကြီးတစ်ခုနဲ့ ဟင်္သာတမြို့ရဲ့ အစည်ကားဆုံး မြို့နယ် (၁၀) ခုက အားထားနေတဲ့ ဝိုင်းဈေးကြီးလို့ခေါ်တဲ့ ဈေးကြီး တစ်ခု ကမ်းပြိုကမ်းစား ပါသွားတဲ့ နေရာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီပြိုတဲ့ တိုက်ပြို၊ တိုက်ပျက်တွေက မြစ် လယ်ခေါင်မှာပိတ်ပြီး သဲနုန်းပို့ချမှု ကနေ ကျွန်းပေါ်လာတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဒါ ဒုတိယရလို့ကတော့ ကမ်း ပြိုကမ်းစားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း ထိန်းသိမ်းရန်လိုတဲ့ Awareness ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖြစ်ပါတယ်။ လမ်းစဉ်ပိတ်ခေတ် ၁၉၇၄ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေအရ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ ပထမပုံမှန် အစည်းအဝေးမှာပဲ ကျွန်တော်မှတ်မိတာကတော့ ဒေါ်တင်နု ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ကျောက်ဆည်မြို့နယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဆရာမကြီး အငြိမ်းစားပါ။ သူက ဘာတင်သွားသလဲဆိုတော့ သူတင်သွားတဲ့ စကားအတိုင်း ကျွန်တော်ပြောပါ့မယ်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ အပါအဝင် ခေတ်အဆက်ဆက် အစိုးရများရဲ့ တာဝန်မကျေမှုကြောင့်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို သုံးပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ မြစ်ကြောင်း မထိန်းသိမ်းခဲ့လို့ ဧရာ ဝတီမြစ်ကြီး ကောနေပြီ။ ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ ဘာအစီအစဉ် ရှိသလဲလို့ မေးတာပါ။ အဲဒီခေတ်ကတော့ ဗဟိုဦးစီးစနစ်နဲ့ ကျင်းပတဲ့ လွှတ်တော်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် နောက်ပြန်ဖြေတဲ့နေရာမှာ သဘာပတိ ကတော့ မေးခွန်းအမှတ်စဉ် ဘယ်လောက် ဖြေကြားရန် မလိုဟု ဖြေသွားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုပါ။ နောက်တစ်ခု ကတော့ ကျွန်တော်တို့ ၁၉၈၀ မှာ ကျွန်တော်ကျောင်းဆောက်ဖို့အတွက် စက်မှု(၁)က ထုတ်ခွင့်ရတဲ့ သရက်က ဘိလပ်မြေအိတ် (၄၀၀)နဲ့ ဧရာ ဝတီသင်္ဘောနဲ့ စုန်ဆင်းလာပါတယ်။ ခရီးစဉ်အရ မိုးညိုမြို့၊ မိုးညိုဆိုတာ မြို့ဟောင်းပါ။ ဒီမှာလည်း ပဲခူးတိုင်းဘက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါ ပါတယ်။ မိုးညို ပြိုသွားတဲ့ မြို့ဟောင်းတွေဟာ သင်္ဘောဆိပ်ဖြစ်တော့ အဲဒီမှာ ရပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် သင်္ဘောဟာ မရပ်ဘဲနဲ့ ရေလယ်ခေါင် မှာ ဥဩ အဆက်မပြတ်ဆွဲနေတာ တွေ့တဲ့အတွက်ကြောင့် သင်္ဘောဦးခေါင်း ပြတင်းပေါက်က ထွက်ကြည့်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် မြို့ကမ်းပြိုကမ်းစား မျက်စိနဲ့ မြင်ဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်မျက်စိအောက်မှာပဲ ခါးစောင်းလောက်ထိအောင် မြင့်တဲ့ နှုတ်ခမ်းပါတဲ့ ရေတွင်းဟာ တည့်တည့် မြေမြို့သလိုကျသွားပါတယ်။ အုန်းပင်တစ်ပင် တည့်တည့်ကြီး မြေအောက်ကို မြေမြို့သလို ကျသွားပါတယ်။ ကျပြီးတဲ့ အချိန် (၅)မိနစ်အတွင်းမှာ အဲဒီအုန်းပင်ရဲ့ အရှေ့က ကမ်းပါးတစ်ခုလုံးဟာ မုန့်စိမ်းပေါင်းကို ဓားနဲ့ လှီးချသလို အလွှားလိုက် ပဲ့ကျပြီး ကမ်းပြိုသွား ပါတယ်။ လူတွေ လည်း ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ပါပဲ။ မြို့ကလည်း အကုန်လုံး သွပ်တွေ ခွာချ၊ အိမ်တွေ

ဖျက်ကြလုပ်နေတဲ့ဟာကို သွားတွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီမှာ သင်္ဘောမရပ်နိုင်ခဲ့ဘဲနဲ့ ဆင်းမယ့်သူတွေကို အနားကလေးခေါ်ပြီးတော့ လှေနဲ့ သင်္ဘောချခဲ့ရပါတယ်။ ဒါဟာ ရဲခဲတဲ့ နောက်ထပ် Awareness တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ကျွန်တော် ဟင်္သာတခရိုင် အတွင်းမှာ တာ ဝန်ကျနေတဲ့ ကာလအတွင်းမှာဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရေဘေးဒုက္ခသည် (၃)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ပထမ ရေဘေးဒုက္ခသည် ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ အိန်ပျက်တာကျိုးတဲ့ ဒုက္ခ ဖြစ်ပါတယ်။ အိန်ပျက် တာတမံကြီး အကြီးကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တာကြီးကျိုးသွားတဲ့အတွက်ကြောင့် ဟင်္သာတ အပါအ ဝင် အောက်ကမြို့ပေါင်း (၁၂)မြို့ထိအောင် ရေလွှမ်းပြီးတော့ ဧကလယ်ဧကပေါင်း သိန်းဂဏန်း ပျက်စီးပါတယ်။ လူတိရစ္ဆာန်သေကြေပျက်စီးမှုတွေလည်း များစွာရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အဲဒီတုန်းက လူလွတ်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဝါသနာအလျောက် ကြက်ခြေနီတပ်ဖွဲ့လုပ်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် တပ်ဖွဲ့မှူးအနေနဲ့ တာ ဝန်ပေးချက်အရ တပ်နဲ့ပေါင်းပြီး ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒုက္ခများကို မျက်စိနဲ့ မြင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒုတိယအကြိမ် ကျိုးတာကတော့ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ဟင်္သာ တနဲ့ လေးမျက်နှာနယ်စပ်က ထိန်ငို တာကျိုးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါလည်း အမှတ်တရ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော် အဲဒီအချိန်မှာ အလယ်တန်း ကျောင်းအုပ်ကြီးဖြစ်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် ကယ်ဆယ်ရေးဆပ်ကော်မတီ အတွင်းရေးမှူးအနေနဲ့ မြို့နယ်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေး၊ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အတူလိုက်ပါပြီး ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မြို့နယ်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးဥက္ကဋ္ဌသည် ယနေ့ တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ပြီးတော့ အဲဒီတုန်းက ရှေ့တန်းစခန်းရဲ့ စခန်းမှူးဖြစ်တဲ့ မြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးမန်နေဂျာ ဒီနေ့ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယ ဝန်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် လာဖြစ်နေပါတယ်။ တိုက်တိုက် ဆိုင်ဆိုင်၊ တတိယအကြိမ်ကတော့ ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကျွဲတဲကုန်းတာ ကျိုးတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွဲတဲကုန်း တာဆိုရင် ကျိုးမယ်တောင် မထင်ပါဘူး။ သူ့ရှေ့မှာ သောင်ကြီးခံနေပါတယ်။ မိုင် ဝက် လောက်သောင်ကို ရေကတက်လာပြီးမှ ကျိုးတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့် ရေအလျင်ကတော့ နှေးတဲ့အတွက်ကြောင့် ပထမနှစ်ကြိမ်လောက်တော့ ပျက်စီးမှု မများပါဘူး။ သို့သော်လည်းပဲ ပျက်စီးမှု ရှိပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တင်ပြရတဲ့အချက်တွေကို ပေါင်းလိုက်လို့ရှိရင် ဧရာ ဝတီမြစ်ကြီးမှာတော့ ပထမဆုံး ပေါ်နေတဲ့ အရွတ်တစ်ခုတော့ ရှိနေပြီ။ အဲဒါဘာလဲဆို ရင် ရေကြီး၊ ရေလျှံမှု၊ ကမ်းပြိုကမ်းစားမှုနဲ့ တာကျိုးပြီးဖြစ်တဲ့ ရေဘေးဒုက္ခများဟာ ရှိနေပြီဆိုတာပေါ် ပါပါတယ်။ ဒါ နံပါတ် (၁) Issue ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အကြောင်းအရင်းကတော့ သဲနုန်းပို့ချမှုက စပါတယ်။ ဒါကတော့ ရှေ့က

ပုဂ္ဂိုလ်များပြောသွားတဲ့ အကြောင်းအသေးစိတ် မပြောပါဘူး။ River bank မြင့်တက်လာပြီး ဘေးကို ရေလျှံ တက်လာတဲ့အချက်၊ ကမ်းဘေး ဝဲယာမှာရှိတဲ့ စိုက်ခင်းတွေနဲ့ အိမ်တွေဘာတွေ ကျွန်တော်တို့က ပျက်စီးပါတယ်။ ဒါကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ဘူး၊ မြစ်ကို မထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ကုစားတဲ့နည်းကတော့ လွယ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ် က စခဲ့တဲ့နည်းဖြစ်ပါတယ်။ တာတမံများဆောက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ရေကာတာပေါ့ Embarkment Dam တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ Embarkment များမြစ်ရဲ့ ဝဲယာမှာ တည်ဆောက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာ ဝတီတိုင်းမှာတော့ ရေကာတာဆောက်တဲ့ဟာက Burmp Gazette အရဆိုယင် ဟင်္သာတ က စပါတယ်။ ဟင်္သာတကို အဲဒီ Gazette ထဲမှာ Tear Island လို့ ပြောထားတာ ရှိပါတယ်။ မျက်ရည်စက်နဲ့ တူတယ်လို့လည်း တင်စားပါတယ်။ ဒုတိယအချက် ကတော့ နှစ်တိုင်းသီးနှံများ ရေမြုပ်ဆုံးရှုံးလို့ တောင်သူမျက်ရည်ကျရတဲ့ ဒေသမို့ Tear Island လို့ ခေါ်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒါကို ဟင်္သာတခရိုင်ရဲ့ မြောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ကြံခင်းမြို့ က စပြီးတော့ ဧရာ ဝတီ ရေကာတာ စပြီး ဆောက်တယ်။ ဧရာ ဝတီရေကာတာဟာ ကြံခင်း -မြန်အောင်-အင်္ဂပူ ထိရောက်လာပြီးတော့ အင်္ဂပူအောက်နား ညောင်ကျိုးနားမှာရှိတဲ့ c ဝန်ကျွန်းသာဆိုတဲ့ နေရာကစပြီးတော့ c ဝန်အဖြစ်နဲ့ မြစ်မှာကြီး တစ်ခုခွဲသွားပြီးတော့ ဟင်္သာတခရိုင်ရဲ့ ဝဲယာက ပတ်ပြီး စီးသွားပါတယ်။ အရှေ့ဘက် ဧရာဝတီ၊ အနောက်ဘက်က c ဝန် ဆိုပြီး မြစ်ကြီး နှစ်သွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြို့တွင်း အောက် ကျတော့ ဧရာ ဝတီတာသာမကတော့ပဲနဲ့ c ဝန်တာပါ ထပ်တင်ရပါတယ်။ ဧရာ ဝတီတာက ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့တဲ့ ကြံခင်း -မြန်အောင်-အင်္ဂပူ ကနေ ဟင်္သာတ -လွန်-မရူ-ညောင်တုန်း စသည်ဖြင့် အောက်ကိုဆင်းသွားတယ်။ c ဝန်တာက အင်္ဂပူဘက်က စပြီးတော့ လေးမျက်နှာနှင့် ရေကြည်မြို့နယ်၊ c သိုင်းချောင်း စသည်ဖြင့် ဒီဘက်ကို ဆင်းသွားပါတယ်။ ဒီတာတမံတွေဟာ ဖို့ရင်းဖို့ရင်း ရေကလိုက်တက်ရင်းဖြ ဖ်တဲ့အတွက်ကြောင့် တာတမံဟာ မြင့်လာသည်နှင့်အမျှ ရေရဲ့ အမှတ်ဟာ ဟင်္သာတမှာဆို ရင် (၄၂.၅) ပေ မြစ်ရေရှိပြီဆိုရင် ဒါဟာ စိုးရိမ်ရေမှတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ Danger Level ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ထက်နည်းနည်းမြင့်လာတဲ့ (၄၄)ပေကိုတော့ အန္တရာယ်ရေမှတ် Hazard Level လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တာတွေရဲ့ အမြင့်က (၄၅)ပေပဲ ရှိပါတယ်။ (၄၄)ပေဟာ ကျိုးနိုင်တဲ့ အနေအထား ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့ အစိုးရအဆက်ဆက်မှာ တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက်မှာတော့ အထူးသဖြင့် တာတွေမြင့်တဲ့ အတွက်ကြောင့် တာများအမြင့်ဟာ အခု (၄၉)ပေ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်တွေက (၄၇.၅) အထိ စံချိန်တင်မြင့်တဲ့ ရေဟာ တာမကျိုးဘဲ ခံနိုင်ပါတယ်။ သို့သော် အားလုံး

ဒီထဲမှာ ရူပဗေဒပညာရှင်တွေ ပါပါတယ်။ ရေဟာ သို့မဟုတ် အရည်တစ်ခုဟာ တည်ငြိမ် နေရင်တောင်မှ သူ့ရဲ့ ရေထုတွန်းအား Stress တစ်နည်းအားဖြင့် Pressure ဟာ ဘေးတိုက်သက်ရောက်ပါတယ်။ ဘေးတိုက်သက်ရောက်တဲ့ နေရာမှာ ဘေးကနံရံကို တွန်းတဲ့ အားဟာ အလယ်တည့်တည့်မှာ အများဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကျတော့ ဘေးကကမ်းပါးသည် နံရံလိုဖြစ်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် အဲဒီ Stress လို့ခေါ်တဲ့ တွန်းအားရှိတဲ့ အပြင် တိုက်စားမှု ပါရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် တာကျိုးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို တိုက်စားခြင်းကျိုးတာတော့ Break ဖြစ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရံဖန်ရံခါတော့ တာထက်မြင့်တဲ့ ရေတက်လာတဲ့ အတွက်ကြောင့် တာကိုကျော်ဆင်းသွားတဲ့ Over Topping လည်း ဖြစ်နိုင် ပါတယ်။ ရံဖန်ရံခါမှာ အောက်က ကမ်းပါးကို လှိုက်စားပြီးတာဟာ နိမ့်ကျသွားတဲ့အတွက်ကြောင့် Demotion အရလည်း တာကျိုးတတ်ပါတယ်။ အဲလိုဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ လက်ထက်တုန်းကတော့ သူက ဦးစားပေးစနစ် နဲ့ တာတွေဖို့ ပါတယ်။ ပျက်စီး စိုက်ပျိုးမြေ သိပ်မရှိ ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဟင်္သာတဘက်က တာထက် (၂)ပေ နိမ့်ပြီး သာရ ပေါ် တာကိုဖို့ပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ဒီဘက်က စိုးရိမ်ရေမှတ်ရောက်ရင် ဟိုဘက်က ရေလျှံပြီးတော့ တာကို ကျော်ပြီး ရေမြုပ်သွားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဟင်္သာတကိုကာကွယ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူပဲ ဟင်္သာတ မြို့ကြီးကို ကာကွယ်ဖို့နဲ့ ဟင်္သာတနယ်ကို ကာကွယ်ဖို့ဆိုရင်လည်း Priority ထားပြီးတော့ ဘယ်နားကတာကို လိုအပ်ရင် ချိုးရမယ်ဆိုတဲ့အမှတ် ဆည်မြောင်းမှာ ရှိပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ အဘ ဦးမျိုးမြင့် တို့က ကောင်းကောင်းသိပါတယ်။ အဲဒီ နေရာက ချိုးလိုက်ရင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အနည်းဆုံးနဲ့ ကျိုးသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးနောက်ပိုင်း နိုင်ငံတော်အစိုးရကတော့ ကိုယ့်ပြည်သူ ပြည်သားကို ဒေသမရွေးကာကွယ်ရမှာ တာဝန်ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် တာတွေ အားလုံးကို အမြင့်ညီအောင်ဖို့တဲ့ အတွက်ကြောင့် တာတွေမြင့် လာသည်နှင့်အမျှ တာကျိုး ပေါက်နိုင်တဲ့ အန္တရာယ်အနေအထား ရှိလာတာကိုပြောခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယ Issue တစ်ခုကတော့ မြစ်ရေဆားငန်ပေါက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စောစောတုန်းက ပြောသွားတဲ့ ထဲမှာ ပါပါတယ်။ Salt inflation တစ်နည်းအားဖြင့် Salty မြင့်တက်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ စောစော က ပြောတဲ့ အတိုင်းပါပဲ မြစ်ကို မိုးတွင်းမှာ ရေကို ထိန်းမထားနိုင်တော့ မိုးရာသီကုန်တဲ့အခါမှာရေရဲ့ Volume နည်းသွားပြီးတော့ မြစ်အပေါ်ပိုင်းက တွန်းချတဲ့အားက နည်းပြီးတော့ ပင်လယ်ဒီရေရဲ့ ပင့်တင်အားက များတဲ့အတွက်ကြောင့် ပင်လယ်ရေငန်းများဟာ ရေချိုမြစ်ထဲကို စီး ပင်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဟိုတုန်းကတော့ ရေအားကောင်းတုန်းက ပင်လယ်ဝမှာပဲ မြစ်ရဲ့အဝ ပင်လယ်ဝမှာပဲ

ဆားငန်ရေပေါက်ပေမယ့် ဒီနေ့ မျက်စိထဲမြင်အောင် ပြောရလို့ရှိရင် မော်တင်စွန်းနဲ့ ပုသိမ်ဟာ အပေးကြီးပါ မော်တင်စွန်းဟာ ပင်လယ် ဝပါ ပုသိမ်ရဲ့ အောက်နားမှာဖြစ်တဲ့ င ဝန်မြစ် အလယ် လောက်ထိအောင် ဆားငန်ရေ ပေါက်နေကြောင်း တိုင်းတာတွေ့ရှိ ရပါတယ်။ ဒါဟာဘာကို ပြလည်းဆိုတော့ ရေချိုရွားပါး ပြတ်လပ်မှု တစ်ခုတော့ သိပ်မကြာခင်လာတော့မယ် ဆိုတာကို ပြပါတယ်။ ဒါဆိုရင် မြစ်ကမ်း ဝဲယာမှာနေတဲ့ ပြည်သူများရဲ့ သောက်သုံးရေ စိုက်ပျိုး ရေ အခက်အခဲတွေဟာလည်း လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါ ဒုတိယ Issue တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ တတိယ Issue ကတော့ မြစ်ရေကြောင်း သွားလာမှုအခက်အခဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါစောစောကလည်း တင်ပြသွားကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်ထဲက သတ်မှတ်ခဲ့တဲ့ ရေစူးအရဆိုရင် နို ဝင်ဘာလ ၁၅ ရက် နောက်ပိုင်းမှာ ဟင်္သာတမှာ (၅)ပေ၊ (၆)လက်မ ရှိနေတဲ့ အချိန် ပါ။ ဟိုးအ ပေါ်ပိုင်းက ဗန်းမော်ဆိုရင် (၂)ပေ၊ (၆) ပဲ ကျန်တယ်လို့ ဆရာဦးစိုးမြင့် ပြောသွား တာတွေ့ရတော့ ကျွန်တော် မှတ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါဖြင့်ရင် Single Digit ခု ဝဏန်းမျှသာရှိတဲ့ ရေအနက်ဟာ ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းစာရင်းဝင် မြစ်ကြီးများရဲ့ နံပါတ် (၉)လောက် မှာရှိတဲ့ ဧရာ ဝတီမြစ် ရဲ့ ပမာဏနဲ့ ဖြစ်သင့်သလားလို့မေးရင် မဖြစ်သင့်ပါဘူး။ ဒီမြစ်ရဲ့ ရေအနက်က ဒီလောက် Single Digit ဖြစ်နေတာဟာ တော်တော်လေးဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းပါ တယ်။ ထိန်းသိမ်းရန် လိုနေပြီဆိုတာ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်အခုပြောခဲ့တဲ့ Issue လေး(၃)ခုဟာ ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်တဲ့ ဇရာကျနေတဲ့ နာတာရှည် ဧရာ ဝတီမြစ်ရဲ့ ဥပဓိရုပ်ရဲ့ အနေအထား ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဖြင့်ရင် ကျွန်တော်ဒုတိယပိုင်းအနေနဲ့ မေးခွန်း(၂) ခွန်း တင်ပြရန် ရှိပါတယ်။ ဒီမေးခွန်း(၂)ခုရဲ့ အဖြေဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ နိဂုံးဖြစ်ပါတယ်။ ပထမမေးခွန်းကတော့ ကျွန်တော်တို့ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ တန်ဖိုးထားတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို နိုင်ငံအခွန်ရှည်သလောက် တစ်နည်းအားဖြင့် ကမ္ဘာတည်သရွေ့ တည်မြဲ နေဖို့အတွက် လိုအပ်မှန်းသိတယ်။ ဒါကြောင့်ဖြစ်ရင် အဲဒါကို တာ ဝန်ကျေစွာ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိမျိုးဆက်ရဲ့ တာဝန်ကျေ အောင်လုပ်ကြမလား။ နံပါတ်(၁) မေးခွန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယမေးခွန်း ကတော့ သဘာ ဝပတ်ဝန်းကျင်သမားတွေရဲ့ အလိုကိုလိုက်ပြီးတော့ သဘာဝအတိုင်း မြစ်ရိုင်းတစ်စင်အနေနဲ့ ထားလိုက်ပါဆိုပြီး ထားလိုက်ပြီးတဲ့နောက် တဖြည်းဖြည်း တိမ်ကောလာတာ မြစ်ကြောင်း ကြပ် လာတာ၊ ရေချိုရွားပါး လာတာ၊ ဆားငန်ရေ ပေါက်လာတာ သဲသောင်တွေ ထွန်းလာတာတွေ ဖြစ်ပြီးတော့ နောက် ဆုံး ကောလုနီးပါး ဖြစ်သွားတဲ့ မြစ်ကြီးနဲ့ မြစ်အကွေးတွေမှာ ပေါ်လာမယ့် မြစ်ကျိုးအင်းတွေကိုပဲ နောင်မျိုးဆက်သစ်ကို အမွေပေးခဲ့ မလားဆိုတဲ့ မေးခွန်း(၂) ခွန်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ မေးခွန်း(၂)ခွန်းကို သိလိုက်တာနဲ့ ဆင်ခြင်တုံ

တရားရှိတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများအနေနဲ့ ဒုတိယမေးခွန်းတော့ ဘယ်သူမှ ကိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါ မလိုလားပါဘူး။ ဒုတိယ မေးခွန်းကိုင်လိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မျိုးဆက်တာ ဝန် မကျဘူး၊ မိဘစိတ်မရှိဘူးလို့ ပြောခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ တာဝန်ဟာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရဲ့ တာဝန်ဟာ တိုင်း ပြုပြည်ပြု ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့်ကိုယ် ကိုယ်စားပြုတဲ့ မဲဆန္ဒနယ်က ပြည်သူလောက် တင် မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး မှာရှိတဲ့ ပြည်သူအားလုံးရဲ့ လက်ရှိမျိုးဆက် သာမက လာမယ့်မျိုးဆက်အဆက်ဆက် နိုင်ငံတည် သရွေ့ မျိုးဆက်သစ်များအတွက် အမွေကောင်း ပေးနိုင်ဖို့လည်း တာ ဝန်ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒုတိယမေးခွန်းတော့ ဘယ်သူမှကိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့သော်လည်း စောစောတုန်းက ဦးလှဆွေ ပြောသလိုပါပဲ ကိုင်တဲ့သူလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါ သူများ အတင်းပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်က ကျွန်တော့်ယောက်ဖပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူက ဖယောင်းတိုင် ထွန်းတဲ့ နေရာမှာ မနေ ပါဘူး။ (၂၄)နာရီ မီးရတဲ့တိုက်မှာနေတာပါ။ ဒါကတော့ပြောတာပဲ။ သို့သော်လည်းပဲ တကယ်တမ်း တာဝန်မကျဘူးဆိုရင် ကျွန်တော်တို့တော့ စိတ်မသန့်တဲ့ အတွက်ကြောင့် အသေတောင် ဖြောင့်မှာ မဟုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ထိန်းသိမ်းရမယ် ထိန်းသိမ်းဖို့ လိုတယ်ဆိုတဲ့ ပထမမေးခွန်း ကိုပဲ ကျွန်တော်တို့ က ကိုင်တွယ်ရမှာဖြစ်ကြောင်း သိသာပါတယ်။ ထိန်းသိမ်းဖို့ နည်းကိုလည်း စောစောက အဆိုရှင်ဖြစ်တဲ့ ဦးစိုးမြင့် က တင်ပြသွားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်နည်းပါပဲ။

တစ်နည်းကတော့ ရေကိုထိန်းထားနိုင်ဖို့အတွက် Study Flow ရဖို့အတွက် မြစ် အထက်ပိုင်းမှာ ရေတားတံကြီးတွေဆောက်ဖို့ နံပါ တ်(၁)၊ ဒုတိယကတော့ အောက်ပိုင်းမှာ မြစ်ကိုလိုချင်တဲ့ ရေစူးတဲ့ လိုချင်တဲ့အကျယ်ရပြီး ဘေးကိုပြန် မထွက်ဖို့ တိုက်စားမှုမရှိဖို့အတွက် Canalization လုပ်ဖို့ဆိုတဲ့ အဖြေ (၂)ခု တင်ပြထားတာ ရှိပါတယ်။ သို့သော် တင်ပြချက်ဟာ ဘယ်လောက်ပဲ မှန်သည်ဖြစ်စေ မြန်မာမှာ Attitude တစ်ခုရှိပါတယ်။ ရွာဘုရား ရွာသားမရိုသေ ဆိုတဲ့စကား တစ်ခုရှိပါတယ်။ အဲဒီ Attitude က တစ်ခု၊ ဒုတိယအချက်က ကိုယ်သိထားတဲ့ ၊ ဓာတ်ခံရှိထားတဲ့၊ ကြားဖူးနားဝရှိထားတဲ့ ဗဟုသုတတစ်ခုနဲ့ မတိုက်ဆိုင်ရင် လက်မခံချင်တဲ့ ဓာတ်ခံ အစွဲ တစ်ခု လည်း ရှိပါတယ်ခင်ဗျား။ အဲဒီ (၂)ခုကြောင့် တင်ပြချက်ကို ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သို့လော သို့လော ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကလည်း လွယ်ပါတယ်။ လွယ်လွယ်လေး ပါပဲ။ ဦးစိုးမြင့် တစ်ယောက်တည်းရဲ့အမြင် အဘဦးမျိုးမြင့် တစ်ယောက်တည်းရဲ့ တင်ပြချက်တွေ ယုံမယုံဘူး ဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံထဲမှာတင် ဇလဗေဒပညာရှင်တွေ၊ ဆည်မြောင်းပညာရှင်တွေ၊ မြစ်ကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးပညာရှင်တွေ ပြင်ပပညာရှင်တွေ ရှိပါတယ်။ ဒါတွေပြောခဲ့တဲ့ စောစောတုန်းက

အစ်ကိုကြီး ဦးဇော်မြင့်ဖေ တို့ ၊ ညီတော်မောင် ကိုမြတ်ဉာဏစိုး တို့ ပြောသွားတဲ့အတိုင်းပဲ လွတ်လပ်တဲ့ Independence ကော်မရှင်တစ်ခုဖွဲ့ပြီးတော့ စုံစမ်းစစ်ဆေး ခိုင်းလိုက်ရင် ဒါ အဖြေပေါ်ပါတယ်။ ဒီထက်ပိုပြီး နက်နက်နဲနဲ သိချင်ရင်လည်း ကမ္ဘာ့တမံကြီးများ ကော်မရှင် လိုဟာမျိုးနဲ့ နိုင်ငံတကာကပညာရှင်များကို ဖိတ်ကြားခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ အကူအညီ တောင်းခြင်း စုံစမ်းကြည့်ရင် အဖြေမှန်ပေါ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအလုပ်ကို ကျွန်တော် တို့ မ လုပ်နိုင် ပါဘူး။ ဒီလိုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိတာက အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို Executive Power ကိုင်စွဲတဲ့အစိုးရပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဆိုတာကတော့ အဲဒီ Executive Power လုပ်သွားအောင် ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိတဲ့ Legislative Side အနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့က လုပ်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ချုပ်လိုက်လို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ လုပ်နိုင်တဲ့ လုပ်သင့်တဲ့ တိုက်တွန်းမှုကို လုပ်လိုက်ရုံနဲ့ ဒါတွေဟာ ဆက် တိုက်ဆက်တိုက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရဟာ သူ့ဟာသူ အစီစဉ်တကျ လုပ်သွားမှာဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့တော့ နိုင်ငံတော်အစိုးရကို တို က်တွန်းဖို့လိုပိုပြီး ကျွန်တော် ပြောချင်ပါတယ်။ ဆိုလို သည်မှာ ဦးစိုးမြင့် တင်သွင်းသွားသော ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ထာဝရရှင်သန်ရေးအတွက် လိုအပ်တဲ့ နေရာတွေမှာ ရေထိန်းတံများ တည်ဆောက်ပြီးတော့ မြစ်အောက်ပိုင်းမှ လည်း ရေလမ်း ထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စကို တစ်ပါတည်းစီမံကိန်းများချမှတ်သွားပါရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရအားတိုက်တွန်း ကြောင်းဆိုတဲ့ အဆိုကို ဒီလွှတ်တော်ကြီးက ယုံမှားသံသယမရှိ အစွဲ ကင်းကင်းနဲ့ ဖြောင့်ဖြောင့်နဲ့ နိုင်ငံနဲ့ ပြည်သူ့အပေါ်မှာထားတဲ့စေတနာနဲ့ တညီတညွတ်တည်း ထောက်ခံကြပြီးတဲ့နောက် အဆိုကို အတည်ပြုတာ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရသို့ တိုက်တွန်း တဲ့အဆိုကို ပို့ပေးရန်သာဖြစ်ပါကြောင်း ပြောကြားရင်းနဲ့ ဒီအဆိုကို လေးလေး နက်နက်ထောက်ခံပါကြောင်း တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးအများကြီး တင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၆:၃၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အဆိုနဲ့စပ်လျဉ်း၍ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးက ပြန်လည်ဆွေးနွေးရန်ရှိက ဆွေးနွေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

အချိန်၊ ၁၆:၄၀။

ဦးဝင်းရှိန် (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန) ။လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုး သားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံး

ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေကြောင်း ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သရင်း လေးစားစွာ ဂါရဝပြု နှုတ်ခွန်းဆက်သ အပ်ပါတယ်။ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆) အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုးမြင့် ရဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ရှင်သန်စေရေးအတွက် လိုအပ်သည့် နေရာများတွင် ရေထိန်းတံကြီးများ တည်ဆောက်ရန်နှင့် မြစ်အောက်ပိုင်းမှာ ရေလမ်းကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်အဆိုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးဝင်းရှိန် က ရှင်းလင်းဆွေးနွေးတင်ပြမှာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဧရာဝတီ၊ ချင်းတွင်း၊ စစ်တောင်း၊ သံလွင်စသော မြစ်ကြီးများသာမက ယင်းတို့၏ မြစ်လက်တက်များ မြစ်ငယ်ချောင်းငယ်များပါ တည်ရှိတဲ့အတွက် ရေသယံဇာတကြွယ်ဝသော နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ မြစ်ဝကျွန်း ပေါ်ဒေသ ရခိုင်နှင့် တနင်္သာရီ ကမ်းရိုးတမ်းဒေသ များမှာလည်း ငဝန်မြစ်၊ ကုလားတန်မြစ်၊ လေးမြို့မြစ်၊ မေယုမြစ်၊ အတ္တရံမြစ်၊ ဂျိုင်းမြစ်၊ တနင်္သာရီ မြစ်နှင့် ထားဝယ်မြစ်စသော မြစ်များစွာတည်ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဧရိယာ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံဟာ အပူပိုင်းဇုန်အတွင်းမှာ ကျရောက်နေပြီး ကျန်သုံးပုံတစ်ပုံကတော့ သမပိုင်းဇုန်အတွင်းမှာ ကျရောက် နေပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အာရှမုတ်သုံဇုန်အတွင်းမှာ တည်ရှိတဲ့အတွက် မြစ်များဟာ မုတ်သုံ ရာသီကို အမှီပြုနေရပါတယ်။ နှစ်စဉ် မေလမှ အောက်တိုဘာလအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုဟာ တစ်နှစ်လုံး မိုးရွာသွန်းမှု (၉၀)ရာခိုင်နှုန်းမှ (၉၅)ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိပြီး ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်၊ စက်တင်ဘာလများမှာ မိုးရေ ချိန်အများဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ မြစ်ကြီးများမှာ မေလနှင့် ဇွန်လများ၌ မြစ်ရေစတင်မြင့်တက်လေ့ရှိပြီး ဇူလိုင်လ၊ ဩဂုတ်လ နှင့် စက်တင်ဘာလများမှာ အမြင့်ဆုံးသို့ရောက်ရှိပြီး အောက်တိုဘာလတွင် မြစ်ရေပြန်လည် ကျဆင်းလေ့ ရှိပါသည်။ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရေမြေသဘာဝကွဲပြား ခြားနားမှုများ အလိုက် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှာ စာရင်း ကောက်ခံခဲ့သည့် မှတ်တမ်းများအရ တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ တစ်နှစ်အတွင်း ရွာသွန်းခဲ့တဲ့ ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်လက်မအနည်း ဆုံးဟာ ပခုက္ကူမြို့နယ် (၂၉.၀) လက်မ၊ အများဆုံး ဟာ ကျောက်ဖြူမြို့နယ် (၁၇၈.၂၃)လက်မ ရှိပါတယ် ။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ် အထိ (၁၀)နှစ်တာကာလ မှတ်တမ်းများအရ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးမှာ တစ်နှစ်ရွာသွန်းခဲ့တဲ့ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ဟာ (၉၆.၀၀)လက်မရှိပြီး ရရှိခဲ့သော မိုးရေထုထည်ပမာဏဟာလည်း ကုဗပေ သန်းပေါင်း (၅၈)သန်းခန့် ဖြစ်ပါသည်။ ဒီလိုတစ်နှစ်အတွင်း တစ်နိုင်ငံလုံးရရှိခဲ့တဲ့ မိုးရေထုထည် ကုဗပေသန်းပေါင်း (၅၈)သန်းအနက် သံလွင်မြစ်၊ စစ်တောင်းမြစ်၊ ဧရာဝတီမြစ်၊ ငဝန်မြစ်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ မြစ်များမှတစ်ဆင့် မုတ္တမပင်လယ်အတွင်းသို့ စီးဝင်သော ရေထုထည်ပမာဏမှာ

ကုဗပေသန်းပေါင်း (၂၂)သန်းခန့် ရှိပါသည်။ ဒါကြောင့် ဒီရေထုထည်ဟာ တစ်နိုင်ငံလုံးရရှိသည့် မိုးရေပမာဏ၏ (၃၈)ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်ရေထုထည်၏ (၆၂)ရာခိုင်နှုန်း ကုဗပေ သန်းပေါင်း (၃၆)သန်း ခန့်ဟာ အငွေ့ပျံခြင်း မြေထုအတွင်းသို့ စိမ့်ဝင်ခြင်းများဖြင့် ပျောက်ကွယ် သွားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုအပေါ်မူတည်ပြီးတော့ မြစ်များ တွင် ရေများ ချိန်နှင့် ရေနည်းချိန်ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါတယ်။ ရေများချိန်တွင် ရေကြီးရေလျှံမှု ဖြစ်ပေါ်လေ့ ရှိပြီး ရေနည်းရာသီတွင် ရေအနက်မလုံလောက်တဲ့အတွက် ရေယာဉ်များသွားလာရန် ခက်ခဲ သော နေရာများလည်းရှိပါ တယ်။ နွေ ရာသီမှာ ရေအနက်မလုံလောက်စွာမရ တဲ့ ရေလမ်းကြောင်း များတွင် မြစ်ကြောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရလေ့ ရှိပါတယ်။ မြစ်များပျက်စီးရသည့် အကြောင်းအရင်းတွေကတော့ သဘာဝဖြစ်စဉ်များနှင့် လူတို့ ဖန်တီး လုပ်ဆောင်မှုပယောဂများကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ရေမွှာတွေပေါက်တာ၊ ရေနည်းချိန်မှာ ရေအနက် မလုံလောက်တာ၊ ရေများချိန်တွင် ရေလွှမ်းမိုးတာ၊ ရေလျှံတာ၊ ရေတိုက်စားမှုဖြစ်ပေါ်တာ သဲနုန်း အနည်ပို့ချခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း တို့မှာ မြစ်တွေရဲ့ပျက်စီးလာမှု လက္ခဏာများဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်အတွင်းကျဆင်း အနည်ထိုင်သော သဲ၊ နုန်းသောင်များဟာ ရေစီးအားကြောင့် မြစ်ညာမှ မြစ်ခြေသို့ ရွေ့လျားမှု ဖြစ်ပေါ်ကာ မြစ်ကြမ်းပြင် ပြောင်းလဲမှု Morphology Changes များကို ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ မြစ်ကြမ်းပြင်ပြောင်းလဲမှုများကြောင့် မြစ်ချောင်းများအတွင်းမှာ ရေကြောင်း ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍ တွက် အကန့်အသတ်များ ရှိလာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လည်း ဒီရေ လမ်းကြောင်းအတွင်းမှာ ကြုံတွေ့ ရသောအခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်ရေးအတွက် ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ အောက်ပါနည်းစနစ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင် ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

ပထမနည်းစနစ်ကတော့ မြစ်ကြမ်းပြင်ပြုပြင်တဲ့ နည်းစနစ် River Bed Regulation ဖြစ်ပါတယ်။ သဘာဝမြစ်ကို လူလုပ်တူးမြောင်းအသွင်ရောက်အောင် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး အခြေခံအဆင့်နည်းလမ်းဖြစ်ပါတယ်။ ရေအရင်းအမြစ်နှင့်မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနမှ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ခွဲဝေချထားပေးတဲ့ငွေအပေါ်တွင် မူတည်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက် နေတဲ့ နည်းစနစ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကြမ်း ပြင်ပြုပြင်သော နည်းစနစ်ဖြင့် မြစ်ကြောင်းပြုပြင် ရာတွင် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသော ရေလမ်းထိန်း အဆောက်အဦးနည်းစနစ် များကတော့ နှစ်နည်း ရှိပါတယ်။ ယာယီပြုပြင်ထိန်းသိမ်းတဲ့နည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနည်းမှာတော့ နွေရေကာတွေ တည်ဆောက်တာ၊ သောင်တူးဖော်တာတွေဖြစ်ပြီးတော့ အမြဲတမ်းပြုပြင် ထိန်းသိမ်းနည်းကတော့

မျောတိုင်တန်း ရေကာ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကျောက်ဖြည့်ရေကာ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကျောက်စီ ရေကာတည်ဆောက်ခြင်း၊ သံမဏိကြိုးဆိုင်း ရေကာတည်ဆောက် ခြင်း၊ ရေမွှာပေါက်ပိတ်ခြင်း ဆိုတဲ့ အချက်တွေနဲ့ အမြဲတမ်းပြုပြင်လို့ရပါတယ်။ နောက်နည်းစနစ် တစ်ခုကတော့ မြစ်ရေ အမြင့်ကို ထိန်းချုပ်သောနည်းစနစ်ဖြစ်ပါတယ်။ Water Level Regulation ဖြစ်ပါတယ်။ အခြေခံအဆင့်ဆောက်ရွက်ပြီးစီး၍ ထပ်မံအဆင့်မြှင့်တိုး ခဲ့ ဆောက်ရွက်တဲ့အခါမှာ Weir Barrage ခေါ်တဲ့ ဆည်အနိမ့်များဖြင့် မြစ်ရေကိုထိန်းချုပ်သော နည်းလမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ရေအမြင့်ကို ထိန်းချုပ်သည့်နည်းစနစ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးတဲ့နိုင်ငံအချို့မှာ မြစ်ကြမ်းပြင် ပြုပြင်သည့် နည်းစနစ်ဖြင့် ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းပြီး မြစ်များတွင် သဘာဝ အနေအထားနှင့် သင့်လျော်သောအချို့နေရာများမှာ မြစ်ရေပြင်အမြင့်ကိုထိန်းချုပ်တဲ့ Water Level Regulation နည်းစနစ်ဖြစ်သော Barrage နှင့် Dam ဆည်အနိမ့်အမြင့်တွေနဲ့ Navigation Lock တွေ ထပ်ဆင့်ပြီးတော့ ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံများ တည်ထောင်ထုတ်လုပ်လေ့ရှိပါတယ်။ ချင်းတွင်းမြစ်နှင့် ဧရာဝတီမြစ်များ၏ ရေလမ်းအသုံးပြုနိုင်သောအပိုင်းများမှာ ရေအားလျှပ်စစ် အတွက်ဆည်များ တည်ဆောက်သည့်အခါမှာလည်း Navigation Lock နှင့် အခြား ဆက်စပ်အစီအမံများပါ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်သင့်တဲ့အကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

နောက်နည်းစနစ်တစ်ခုကတော့ ရေစီးထုထည်ကို ထိန်းချုပ်သော စနစ် Discharge Regulation ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ရေကို ဆည်ကြီးများဖြင့် ထိန်းသိမ်းပြီးလိုအပ် သလို ရေထုတ် လွှတ်ပေးသောနည်းစနစ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သောနိုင်ငံများဟာ မြစ်ကြောင်း ရေလမ်းထိန်းအဆောက်အဦများ တည်ဆောက်ပြီး ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင် ရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဥရောပတိုက်မှာရှိတဲ့ နိုင်ငံများဟာ ရေအားလျှပ်စစ်ကို ဦးစားပေး ထုတ်လုပ်တဲ့ နိုင်ငံများဖြစ်ပါတယ်။ အာရှတိုက်မှာလည်း တရုတ်နိုင်ငံဟာ Weir and Barrage Dam များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက်သာမက လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ရရှိရန် ဆောင်ရွက် ပြီးတော့ ဘက်စုံကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နွေရာသီရေနည်းကာလတွင် ဧရာဝတီမြစ်မှာ ရေအနက် မလုံလောက်ခြင်းနှင့် ရေနက်ကြောင်းပြောင်းရွှေ့နှုန်းဆန်ခြင်းသည် ရေကြောင်းသွားလာရေးအတွက် အဓိကအခက်အခဲ များဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ ဒီအခက် အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်ဖို့ အတွက် ရေအရင်းအမြစ်နှင့် မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအနေနဲ့ မြစ်ကြမ်းပြင်ကိုတိုက်စားပြီးတော့ ရေအနက်

ပိုမိုရရှိစေမည့် မြစ်ကြမ်းပြင် ပြုပြင်နည်းစနစ်ကို မြစ်ကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေး အခြေခံနည်းစနစ် အဖြစ် အသုံးပြုဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ မြန်မာတစ်ပြည်လုံးမှာရှိတဲ့ နှစ်စဉ်ရရှိတဲ့ မိုးရေရဲ့ ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းဟာ ပင်လယ်ထဲသို့ စီးဆင်းတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီရေကိုအလဟဿမဆုံးရှုံးစေဘဲ သိုလှောင်ထားနိုင်သည့် ဆည်စီမံကိန်းဟာ အကျိုးရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုကြောင့် ရေဝေရေလဲ ဧရိယာ Catchment Area ကို ထိခိုက်မှု တွေ ရှိမယ်ဆိုရင်တော့ မြစ်ထဲကိုဝင်မယ့် ရေစီးဝင်မှုကတော့ နည်းသွားတဲ့အနေအထား ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံအတွက် များစွာအကျိုးပြုလျက်ရှိတဲ့ မြစ်ကြီးများမှာ မိုးရာသီကာလတွင် ရေကြီးရေလျှံခြင်း နွေရာသီရေနည်းကာလမှာ ရေနည်း ပါးခြင်းစသည့် သဘာဝလွန်ဖြစ်ရပ် များဟာ ခံစားကြုံတွေ့ နေရပါတယ်။ သို့ဖြစ်ရာ မြစ်ကြောင်းတစ်လျှောက် လိုအပ်သောနေရာများမှာ ရေထိန်းတံအနိမ့် Low Head Dam များ အဆင့်ဆင့်တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် ရေစီးဆင်းမှုကိုထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင် ပြီး ပုံမှန်ရေစီးမှု Regular Flow ရရှိစေနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ရေများချိန်ဖွန်လမှ သြဂုတ်လအတွင်း ရေကြီးရေလျှံမှုများလျော့နည်းစေနိုင်ပြီး ရေတိုက်စားကမ်းပြိုမှုမှသက်သာစေနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေနည်းချိန်တွင်လည်း ရေကြောင်းသွားလာမှုအတွက် လိုအပ်သော ရေအနက်တိုးတက်ရရှိ စေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကြောင်းပေါ်တွင် ဆည်တည်ဆောက်ပြီးတော့ မြစ်ရေထူထည်ကို ထိန်းချုပ်သည့်စနစ်ဟာ ဆောင်ရွက်ရသည့် အခင်းအကျင်းကြီးမားပြီးတော့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ များပြားသကဲ့သို့ အကျိုးကျေးဇူး လည်းများပါတယ်။ ဒီ အကျိုးကျေးဇူးကို ရေကြောင်းသွား လာ ရေးတွင် ခံစားရရှိရေးမှာ မြစ်ကြောင်းကို အခြေခံတဲ့ ထိန်းသိမ်းနည်းစနစ်တဲ့ မြစ်ကြောင်းပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးနည်းစနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် ရှိသည်တို့ကို လိုအပ်သောမြစ်ကြောင်းပိုင်းအလိုက် ကနဦးပင် ကြိုတင်ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ထားရန် အဓိကလိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လိုအပ်သည့် နေရာများတွင် ရေထိန်းတံအနိမ့် Low Head Dam များ တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် အောက်ဖော်ပြ ပါ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်ပါတယ်။

မြစ်ကြောင်းတစ်လျှောက် မလိုလားအပ်တဲ့နေရာများမှာ ရေလွှမ်းမိုးမှုမှ ကာကွယ် ပေးနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ရေချိုများပင်လယ်အတွင်းသို့ အလဟဿ စီးဝင်ခြင်းကို ဟန့်တားနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တတိယအချက်ကတော့ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုကို မရှိနိုင်တဲ့ လျှပ် စစ်ဓာတ်အားကို အလျှံပယ် ထုတ်ယူနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စတုတ္ထအချက်ကတော့ စိုက်ပျိုးရေး၊ သောက်သုံးရေနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းသုံး ရေအတွက် စဉ်ဆက်မပြတ်လုံလောက်စွာ

သုံးစွဲနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပဉ္စမအချက်ကတော့ ရေလုံလောက်စွာ စုဆောင်းထားနိုင်တဲ့အတွက် ခြောက်သွေ့ရေရှားမှုကို လျော့နည်းစေနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆဋ္ဌမအချက်ကတော့ ရေကြောင်းသွား ရေယာဉ်များအတွက် လုံလောက်သော ရေအနက်ကို ရရှိစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ရေထိန်းတံ အနိမ့်တည်ဆောက်ခြင်းကြောင့် အောက်ပါထိခိုက်ပျက်စီးစေမည့် အခြေအနေများ လည်း ကြုံတွေ့နိုင်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

ရေလျှောင်ဧရိယာအတွင်းမှာ ကျရောက်မည့် ဒေသမှ လူနှင့် ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်များ အတွက် ပြန်လည်ထူထောင် အခြေချပေးရန်လိုအပ်ပါတယ်။ ဒုတိယအချက်ကတော့ မြစ်ကြောင်း အတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အနေအထားကိုလည်း အနည်းနဲ့အများ ထိခိုက်မှု ရှိစေနိုင်ပါ တယ်။ တတိယအချက်ကတော့ ရေလျှောင်တံတေ့ကနေ ထိန်း သိမ်းထားရတဲ့ ရေထုထည်ရဲ့ အလေးဝန်ကြောင့်မြေငလျင်အန္တရာယ်ကိုလည်း သတိထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စတုတ္ထအချက်ကတော့ မြစ်အတွင်းမှာ သဘာဝအလျောက် သဲနုန်းသယ်ပို့မှုစနစ်ကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေပြီး Barrage ၏ မြစ်ညာဘက်မှာ သဲအနည်ထိုင်မှုများပြားလာမှာဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ခြေမှာလည်း စိုက်ပျိုးမြေနှင့် ငါးသတ္တဝါများအတွက် ထိခိုက်မှုရှိစေနိုင်ပါ တယ်။ ပဉ္စမအချက်ကတော့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ စိုက်ပျိုးမြေများသို့ ဆားငံရေဝင်ရောက်မှု Salt Water Intrusion ပိုမိုလာစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ လေးစားအပ်ပါသော လွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များ ခင်ဗျား၊ လိုအပ်သည့်နေရာများမှာ ရေထိန်းတံအနိမ့် Low Head Dam များ တည်ဆောက် ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင် မည့်ရလဒ်များနှင့် ဘေးထွက်အကျိုး အဆိုးတရားများကို ပြည်တွင်းပြည်ပ ကျွမ်းကျင်မှု အကူအညီများရယူ၍ ဖြစ်မြောက်နိုင်မှုအခြေအနေ လေ့လာခြင်း Feasibility Study စနစ်တကျ ပြုလုပ်ပြီး ဆောင်ရွက်သင့်သော အစီအမံများဖြစ်ပါတယ်။ တံတေ့များတည်ဆောက်၍ ရေအရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်း မည့်စီမံကိန်းများဟာ Integrated Water Resources Management ဖြစ်ပြီး ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း ဆည်ရေသွင်းစိုက်ပျိုးခြင်း သောက်သုံးရေ သိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးခြင်း ရေကြော င်းသွားလာရေးတို့ကို တစ်ပြိုင်တည်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ဘက်စုံစီမံကိန်းများ ဖြစ်ကြ ပါတယ်။ ဒီစီမံကိန်းကြီးများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုမရှိစေရေးအတွက် Physical Model နှင့် Numerical Model တွေကို စနစ်တကျ တည်ဆောက်ပြီးတော့ ကြိုတင်လေ့ လာဆောင်ရွက်ပြီး လုံခြုံ စိတ်ချရသော နေရာလုံခြုံစိတ်ချရတဲ့ ဒီဇိုင်းရရှိရန် ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း အကြံပြုတင်ပြ အပ်ပါတယ်။ အချုပ်အားဖြင့် ဧရာဝတီမြစ်ရှင်သန်စေရေးအတွက် လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ရေထိန်းတံကြီးများ

တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ရေလမ်းကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးစီမံကိန်းများကို နိုင်ငံတော်အကျိုးစီးပွား အတွက် ရေရှည် စီမံချက်များချမှတ်ကာ စနစ်တကျဆောင်ရွက်သင့်သောလုပ်ငန်း ဖြစ်ပါကြောင်း လေးစားစွာ တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ မကွေးတိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးစိုးမြင့် တင်သွင်းတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ရှင်သန်စေရေး အတွက်လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ရေထိန်းတံကြီးများတည်ဆောက်ရန်နှင့် မြစ်အောက်ပိုင်း တွင်ရေလမ်းကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးစီမံကိန်းများ ထည့်သွင်းဆောက်ရွက်ပေးရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်း ကြောင်းအဆိုကို အတည်ပြုရန် သဘောတူ / မတူ လွှတ်တော် ရဲ့ အဆုံးအဖြတ် ရယူပါမယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာ ဆန္ဒမဲပေးခြင်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၁၇၊ နည်းဥပဒေခွဲ(တ) နည်းဥပဒေခွဲငယ်(၃)အရ မတ်တပ်ရပ်၍ဆန္ဒပြုတဲ့ နည်းလမ်း နဲ့ လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒကိုရယူပါမယ်။ သဘောတူတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဟာ မိမိတို့နေရာများမှာ မတ်တပ်ရပ်ပြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အားလုံးထိုင်နိုင်ပါပြီ။ မတ်တပ်ရပ်ပြတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ (၄၀)ဦးနဲ့ အထက်ရှိတဲ့အတွက် ဦးစိုးမြင့် ရဲ့အဆိုကို အတည်ပြုကြောင်းကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ပြည်သူ့ခေတ် ဂျာနယ်ကနေပြီးတော့ မနေ့က အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကို အင်တာဗျူးလာပြီးလုပ်သွားတဲ့ ကိစ္စတွေရှိပါတယ်။ ဒါလေးတွေ လွှတ်တော်ကို တင်ပြပါမယ်။ နိုဝင်ဘာလ (၁)ရက်နေ့ ရက်စွဲစာ နှင့် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကို တွေ့ဆုံခွင့်တောင်းသော် လည်း လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ဆိုင်းငံ့ ထား ခဲ့ပါတယ်။ သို့သော်လည်း အယ်ဒီတာချုပ် ဦးဖေမြင့် ကိုယ်တိုင်လာပါမယ်။ နိုဝင်ဘာလ (၁၄)ရက်က(၁၇)ရက်အတွင်း တစ်ရက်ရက်ကိုတော့ တွေ့ဆုံခွင့်ပေးပါလို့ မနေ့ကတွေ့ဆုံခွင့်ပေး လိုက်ပါတယ်။ ပဏာမအနေနဲ့တော့ ဦးဖေမြင့် အနေနဲ့ နိုဝင်ဘာလ (၁)ရက်နေ့ ရက်စွဲနဲ့ တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခွင့်တောင်းတဲ့စာ ပို့ထားတာကို ယနေ့မှတွေ့ဆုံနိုင်တဲ့အတွက် အားနာကြောင်း ပြောပါ တယ်။ ပထမတစ်ခုကတော့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဆိုင်ရာဖြေကြားချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုတာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှစ်ရပ် ပူးတွဲ ကျင်းပတဲ့လွှတ်တော် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်အာဏာဟာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှာသာ ရှိပါတယ်။ ဥပဒေကြမ်း တစ်ရပ်ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်နဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော်တို့မှာ သီးခြားစီဆွေးနွေးခြင်း

အပြန်အလှန် ပေးပို့ခြင်း အားဖြင့် အမြင်ချင်းဖလှယ်ခြင်းတို့ကို ပြုပြီးတဲ့နောက် လွှတ်တော် နှစ်ရပ်လုံးက သဘောတူတဲ့ဥပဒေကြမ်းဟာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က အတည်ပြုတယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်က သဘောကွဲလွဲရင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှာ ပူးပေါင်း ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၀(ခ)အရ နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသား စီမံကိန်းနှစ်စဉ်အရ အသုံးခန့်မှန်ခြေငွေစာရင်းနှင့် အခွန်ကောက်ဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းတွေကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှာသာ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေကြမ်း(၃)ရပ်ဟာလည်း ဆက်စပ်နေပါတယ်။ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့်သာယာပြောရေးအတွက် ဘာလုပ်မယ် ဆိုတာက အမျိုးသားစီမံကိန်းဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ်စီမံကိန်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ် ဘယ်လောက်ရှိမယ်။ ရငွေဘယ်လောက်ရှိမယ်ဆိုတာက နှစ်စဉ် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ဖြစ်ပါတယ်။ “ရငွေ” အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမယ့်ကိစ္စတစ်ခုတော့ အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာဥပဒေဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေနဲ့ နိုင် ငံတော်ရဲ့ အမျိုးသားစီမံကိန်းကို ရေးဆွဲပြီး လွှတ်တော်ကို ဥပဒေကြမ်းအဖြစ်တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်က အမျိုးသားစီမံကိန်းကို အတည်ပြုပြီး တဲ့အခါလာမယ့်နှစ်အတွက် ရငွေခန့်မှန်းခြေနဲ့ တစ်နှစ်စာစီ မံကိန်းအတွက် ကုန်ကျမယ့် ငွေ ခန့်မှန်းခြေဖြစ်တဲ့အရ အသုံးခန့်မှန်းခြေဥပဒေကြမ်းကို စဉ်းစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခွန်အကောက် နဲ့ ပတ်သက်လာရင်တော့ အစိုးရ အတွက်လည်းအခွန်လည်းရစေ အခွန်ထမ်းပြည်သူ့ အတွက် လည်း အခွန်ထမ်းဆောင်ရကျိုး နပ်စေဆိုတာမျိုး စဉ်းစားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ တာဝန်ဟာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ရဲ့ တာဝန်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီလိုကြီးလေးတဲ့တာဝန်ကို ဖော်ဆောင်ရာမှာ ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲဖို့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကမှာ တာ ဝန်ရှိပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကရဲ့ တာ ဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရာမှာ အဆင်ပြေချောမွေ့ စေဖို့ ဆိုတာကတော့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တွေရဲ့ အချင်း ချင်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်တတ်မှု၊ လူမျိုးစွဲ၊ ဒေသစွဲ၊ လွှတ်တော်စွဲ မရှိမှု၊ အမျိုးသားစီမံကိန်းလုပ်ငန်း နဲ့ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဆိုင်ရာ တတ်သိနားလည်မှု၊ အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ စဉ်းစားတွေးခေါ် နိုင်မှုတို့ အပေါ်မှာ မူတည်ပါတယ်။ ဒါ ပထမမေးခွန်းရဲ့အဖြေဖြစ်ပါတယ်။

ဒုတိယ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ မေးခွန်းကို ဖြေကြားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ မြို့ နယ်ကိုလည်းကောင်း၊ လူဦးရေကို လည်းကောင်း အခြေခံတဲ့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နဲ့ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်တွေကို အခြေခံတဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုပြီး ပေါ်ပေါက်လာတာဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နဲ့အမျိုးသားလွှတ်တော်တို့ရဲ့ အဆင့်အတန်းနဲ့

တာဝန်ဟာ အတူတူပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရာမှာ အခြေခံပုံချင်းမတူတဲ့အတွက် သဘာဝချင်းကတော့ တူမယ် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သိရှိနိုင်ပါတယ်။ ပြည်ပနိုင်ငံတွေမှာရှိတဲ့ အထက်လွှတ်တော်နဲ့ အောက်လွှတ်တော်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးတော့ မဟုတ်ပါ။ အချို့နိုင်ငံတွေမှာ အထက်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဟာ များသောအားဖြင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံထားရသူများမဟုတ်ပါ။ အောက်လွှတ်တော်ကသာ ရွေးချယ်ခံ ကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာတော့ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးဟာ ရွေးချယ်ခံကိုယ်စားလှယ်တွေကို ပင်မထားပြီး ဖွဲ့စည်းထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ရွေးချယ်ခံ မဟုတ်တဲ့ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်များကတော့ လွှတ်တော် နှစ်ရပ်လုံးမှာ အချိုးကျပါဝင်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ဆိုတာမှာ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်း အဝေးတွေကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရတဲ့တာဝန် ရှိပါတယ်။ ကိုယ်စားလှယ်တွေ တင်ပြလာတဲ့ မေးခွန်းတို့၊ အဆိုတို့၊ ဥပဒေကြမ်းတို့နဲ့ စပ်လျဉ်းလာရင် ရှေ့နောက်ဆင်ခြင်တိုင်းထွာပြီး သက်ဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ်နဲ့ ပြန်လည်ဆွေးနွေးရတာတွေ ရှိပါတယ်။ လွှတ်တော်မှာ ကောင်းမြတ်တဲ့ ဓလေ့ထုံးတမ်းနဲ့ အစဉ်အလာတွေ ဖြစ် ပေါ်လာအောင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ရပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ခင်မှ တရားမင်တယ်ဆိုတာမျိုးထက် တရားကိုမင်လို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုခင်တာမျိုး ဖြစ်အောင် သမာသမတ်ကျကျ ဆောင်ရွက်ရပါတယ် ။ ဒီစကားဟာ ယူနီဗာစီတီ ဒုတိယနှစ် ကျောင်းသား ကိုအောင် ဆန်း က သူငယ်ချင်း ကိုကြည်စိန် ကို ပြောခဲ့တဲ့စကားဖြစ်ကြောင်း ဦးဖေမြင့် သိပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနဲ့ သဘောထားကြီးမှု၊ အမြင်ကျယ်မှုတွေကြောင့် အခက်အခဲ တစ်စုံတစ်ရာမရှိပါ။

၃။ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့ ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ရသည့် လုပ်ငန်း
ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများအပိုဒ် ၇၆(က) အရ လွှတ်တော်အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းနိုင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှစ်ဦးတိုင်ပင်ပြီး လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးက ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တူညီစွာ ပါဝင်တဲ့ ပူးပေါင်းကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်တော် အချင်းချင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးဟာ ခက်ခဲတဲ့ကိစ္စတစ်ရပ်မဟုတ်ပါ။

၄။ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးနှင့် လွှတ်တော်များ ဆက်နွယ်မှု
ဒီအကြောင်းအရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေရေးရာအယူအဆ မတူကွဲပြားမှု ဖြစ်ပေါ် နေသေးတဲ့အတွက် ဒီမေးခွန်းကို မဖြေကြားသင့်သေးဘူးလို့ ယူဆပါတယ်။ အငြင်းထွက်နေတဲ့

ကိစ္စတစ်ခုကို ဖြေကြားတာဟာ မိမိရဲ့အယူအဆ လွှမ်းမိုးရေးအတွက် Media ကို အသုံးချရာ ရောက်သွားနိုင်တာမို့ တရားသဖြင့်ဖြစ်ပါ့မလားဆိုတာ စဉ်းစား ရပါမယ်။ အထူးသဖြင့် ပိုမို ကြီးမားတဲ့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယက တာ ဝန်ကို ယူထားရတဲ့အချိန်မှာ ပိုမိုဆင်ခြင်ရမှာ ဖြစ်တာကြောင့် ဒီမေးခွန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး မဖြေတာကို နားလည်ခွင့်လွှတ်ပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ဦးဖေမြင့် က တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့်ကို နို ဝင်ဘာလ (၁)ရက် ရက်စွဲ နဲ့ တောင်းလာကတည်းက ဒီလိုမေးခွန်းမျိုးပါမှာ စိုးရိမ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ယခုလို တွေ့ဆုံရတဲ့ ရက် နောက်ကျသွား ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

၅။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ မူ ဝါဒများ ပုံဖော်ချမှတ် ရာ၌ လွှတ်တော်များ၏ ဆောင်ရွက်ပုံ လုပ်ငန်း သဘာဝ၊ လွှတ်တော်များနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင်တို့ဆက်နွှယ်ပုံသဘောသဘာဝ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁(က)မှာ နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာအာဏာ၏ ခက်မသုံးဖြာဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုရေးအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ ပိုင်းခြားသုံးစွဲခြင်းနှင့် အချင်းချင်းအပြု န်အလှန် ထိန်းကျောင်းခြင်းတို့ပြုသည်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှာ ဥပဒေပြုခွင့် အာဏာ ရှိပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၆ မှာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဇယား ၁ တွင် ဖော်ပြထားသော ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်းပါ ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျှ ဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု တစ်ဝန်းလုံးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအတွက်သော် လည်းကောင်း အာဏာသက်ရောက်စေရန် ဥပဒေပြုခွင့်ရှိသည်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၈ မှာ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဥပဒေပြုစာရင်းများတွင် ဖော်ပြထားသော အခြားကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်အာဏာကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့ အပ်နှင်းသည်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် နိုင်ငံတော်ရဲ့ မူဝါဒနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ဖို့လိုတဲ့ ကိစ္စမှန်သမျှ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဆွေးနွေးစဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ပြီး ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့် ရှိပါတယ်။ လွှတ်တော်များနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင် ဆက်နွှယ်ပုံကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၃ အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အား တာဝန်ခံရမည်။ ဒုတိယသမ္မတများသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ အားလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ မှတစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အားလည်းကောင်း တာ ဝန်ခံရမည်ဟုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၂၁၀ အရ နိုင်ငံ တော်သမ္မတသည် နိုင်ငံတော်၏ မူ ဝါဒများနှင့် နိုင်ငံတော်၏အခြေအနေ

အရပ်ရပ်တို့ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးသို့ဖြစ်စေ အခါအားလျော်စွာ မိန့်ခွန်းပြောကြားခွင့်၊ သဝဏ်လွှာပေးပို့ခွင့်ရှိသည်ဟု လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၂၁၁ အရ နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် လိုအပ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အရေးပေါ် အစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ၊ အထူး အစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ ခေါ်ယူကျင်းပပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကအား အကြောင်း ကြားနိုင်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၈၃ မှာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူ ကျင်းပပေးရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အကြောင်းကြားလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ၊ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ အမြန်ဆုံး ခေါ်ယူကျင်းပရမည်ဟု လည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၄ အရ ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သော အမိန့်ကိစ္စ၊ ပုဒ်မ ၂၀၉ အရ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကိစ္စတို့မှာလဲ နိုင်ငံတော်သမ္မတ က ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ရဲ့ သဘောတူညီချက်နဲ့သာ ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ကန့်သတ်ထားတာတွေ ရှိပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအခန်း(၁၀)မှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတနဲ့ လွှတ်တော်ဆက်သွယ်ရေးကို ပြဋ္ဌာန်း ထားရာမှာတော့ လွှတ်တော် သို့မဟုတ် လွှတ်တော်ကိုယ်စား နာယက က သဝဏ်လွှာ ပေးပို့ခြင်းကို ခွင့်ပြုထားပါတယ်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း (၅) အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ၊ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီဖွဲ့စည်းခြင်း ပုဒ်မ ၂၀၁ အရ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရသော်လည်းကောင်း ပေးအပ်လာသည့် တာ ဝန်များကို ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးဆောင်သည့် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီကို အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားရာမှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌတို့ကို ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။

လွှတ်တော်များနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင်တို့ ဆက်နွယ်ပုံကတော့ဒီလောက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ကျင့်သုံးတဲ့စနစ်ကို ထည့်သွင်းရှင်းပြချင်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှာ သမ္မတ ဦးဆောင်တဲ့ စနစ်ကို ကျင့်သုံးပြီး ဥပဒေပြုရေးနဲ့ အုပ် ချုပ်ရေးကို သီးခြားစီကျင့်သုံး သော်လည်း တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်တွေမှာတော့ ဥပဒေပြုရေးနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို လွှတ်တော်က တစ်ပေါင်းတည်း ကျင့်သုံးကြတဲ့စနစ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ် အဆင့်မှာ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်တွေဟာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခဲ့ရင် လွှတ်တော်က နုတ်ထွက်ဈာ

မလိုဘဲ လွှတ်တော်တက်ရောက်ရပါတယ်။ ယခုလို အဝန်းအဝိုင်းငယ်တဲ့နေရာမှာ သူနဲ့သင့်တော်တဲ့ စနစ်ကိုကျင့်သုံးပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှာ ပြည်ထောင်စုနဲ့ ထိုက်တန်တဲ့စနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းဟာ ယနေ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရဲ့ မူပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၆။ လက်ရှိ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးအပေါ် ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်

နိုင်ငံရေးမှာ ရန်သူမရှိဘူး မိတ်ဆွေပဲရှိတယ်လို့ ဆရာကြီးဒဂုန်တာရာ ပြောဖူးပါတယ်။ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးမှာ အားလုံးမိတ်ဆွေတွေဖြစ်ကြမယ်ဆိုရင် စည်းလုံးညီညွတ်မှု ရရှိမှာဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေး စွမ်းအားကြီးကို တည်ဆောက်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ သို့သော် ဒီမိုကရေစီ သဘောတရားအရ လွတ်လပ်စွာယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ဆိုတဲ့ အားပြိုင်မှုကတော့ ရှိကုန်ရမှာပါ။ ဒီလို အားပြိုင်တဲ့အခါ နိုင်ငံတော်နဲ့ နိုင်ငံသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကိုပဲ အားလုံးက ဦးထိပ်ထားမယ်ဆိုရင် မိတ်ဆွေချင်း အားပြိုင်မှုသာဖြစ်ပြီး တိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ပါလိမ့် မယ်။ မိတ်ဆွေချင်း ဆိုတဲ့အတွက် Negotiation တွေ၊ အချင်းချင်း အပြန်အလှန်လေးစားမှုတွေ၊ အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်းမှုတွေ ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် လက်ရှိ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အခြေအနေဟာ မိတ်ဆွေချင်းဖြစ်လေ ကောင်းလေ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

၇။ ဒီမိုကရေစီစနစ် အပေါ် ရှုမြင်ချက်နှင့် စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်

မိမိအနေနဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်အပေါ် ရှုမြင်ချက်ကို ပြောနိုင်လောက်တဲ့ နိုင်ငံရေး သုခမိန် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ဒီမိုကရေစီမိုးကောင်းကင်ကြီးကိစ္စမှာကြည့်ပြီး မိမိမြင်သလောက် အစိတ်အပိုင်း လေးကို ပြီး ခဲ့တဲ့ စက်တင်ဘာလ (၁၅)ရက်နေ့က လွှတ်တော်အဆောက်အအုံမှာ ကျင်းပတဲ့ ဒီမိုကရေစီနေ့ အခမ်းအနားမှာ ပြောကြားခဲ့တာရှိပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်ဖြစ်တဲ့ စည်းကမ်းပြည့် ဝသော ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆိုသည်ကို နားလည် သမျှ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်လိုပါတယ်။ နိုင်ငံရေးဒါရိုက်တာချုပ်ကလေးက ကာလတစ်ခုတွင် ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက် လူသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် လူသားတို့ကပင် ထို ဝါဒအပေါ်ထပ်မံ တွေးခေါ်ပြုပြင်လေ့ ရှိကြပါတယ်။ ဤနည်းအားဖြင့် အချို့နိုင်ငံရေး ဝါဒများသည် မှေးမှိန်သွားကြပြီး အချို့ နိုင်ငံရေး ဝါဒများကို နိုင်ငံအများစုက လက်ခံလာလေ့ ရှိပါတယ်။ သူ့ခေတ်နှင့် သူ့အခါအတွက် မှန်ကန် သော်လည်း အနာဂတ်တွင်ထပ်မံ သုံးသပ်ပြုပြင်မည့်သူများ ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။ မိမိသည်၁၉၈၇ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းခန့်က ဗဟိုနိုင်ငံရေးသိပ္ပံတွင် သင်တန်းတက်ရစဉ် ဆရာမဒေ ဂါသန်းသန်းက ခေတ်ကြီးငါးခေတ်ကိုပို့ချရာ ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်သည်သာ လူသားတို့ကို အကျိုးအပြုဆုံးဟုပို့ ချ

ပြီးနောက် ဘာမေးစရာ ရှိသလဲဟုမေးရာ မိမိက ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်ပြီးရင် ဘယ်ခေတ်ပေါ်လာ နိုင်သလဲဟု မေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာမက ဗိုလ်မှူးက ဘယ်ခေတ်ကိုသွားချင်လို့လဲဟု မေးခွန်းကို မေးခွန်းဖြင့် ပြန်ဖြေခဲ့ပါတယ်။ မိမိကလူသားအားလုံး အေးချမ်းသဘာဝပြောပြီး ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့တဲ့ ခေတ်ကို သွားလိုကြောင်း ပြန်ဖြေခဲ့ပါတယ်။

ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးရာမှာလဲ ကာလ၊ ဒေသနဲ့ကိုက်ညီအောင် ပြုပြင် ကျင့်သုံး နေကြတာကို ကမ္ဘာပေါ်မှာ တွေ့ရပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် တူရိယာများ တီးမှုတ်ရာမှာ စည်း ဝါး ကိုက်ညီမှသာ သာယာ ငြိမ်ညောင်းပါတယ်။ စည်းနဲ့ ဝါးဟာ စည်းကမ်းတစ်မျိုး ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ထပ် ဥပမာတစ်ခု ကတော့ ဘောလုံး၊ ဘော်လီဘော၊ လက် ဝှေ့ စသည်ဖြင့် အားကစား ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းတွေမှာလဲ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းသတ်မှတ်ပြီး ယှဉ်ပြိုင်ရပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီဆိုတာ တရားဥပဒေကို ဦးထိပ်ထားခြင်းဖြင့် တည်ထောင်ရတဲ့စနစ်ဖြစ်ပြီး တရား ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ လူ့အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဒီမိုကရေစီကျင့်စဉ်ကို ပြန်လည်ကျင့်သုံးတာဟာ ဝါအလွန်နုပါသေးတယ်။ ဝါရင့်လာတဲ့အခါကျရင်တော့ စည်းကမ်းဆိုတဲ့ စကားကို အထူးဖော်ပြဖို့ လိုတော့မယ်မထင်ပါ။ မကြာသေးမီက ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကြီးတွေမှာ ဒီမိုကရေစီနည်းအရ ဆန္ဒပြရာကနေ ဒေ ာသတရားဝင်လာပြီး မင်းမဲ့စရိုက်ဆန်ဆန် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပါ တယ်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆိုတာ မြင့်မြတ်တဲ့စိတ်ထားနဲ့ ကျင့်သုံးလေ ဒီမိုကရေစီ အရည်အသွေးဟာ မြင့်မားလာလေ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ယူဆပါတယ်။

၈။ မိမိ၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းတာဝန်ကို ကျေပွန်လိုစိတ်ဖြင့် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရသည့် အပိုင်းနှင့် မိမိယုံကြည်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခွင့်ရသည်ဟု အားရကျေနပ်သည့်အပိုင်း

မိမိအနေနဲ့ ယခုလို ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ပြန်လည်စတင်ကျင့်သုံးတဲ့ အချိန်မှာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယက၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် လွှတ်တော်စနစ်ကို အုတ်မြစ်ချရလိမ့်မယ်လို့ လုံးဝမထင်ခဲ့ပါ။ မူလက ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ဖို့ ရည်ရွယ်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် အမျိုးသားလွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ်မြေ တစ်ခုမှာ မူလလျာထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက သန့်သွားရေးလာရေး အခက်အခဲကို ပြောပြတဲ့အတွက် မိမိဟာမြို့နယ် နှစ်မြို့နယ်ပါဝင်တဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ်မြေကို လွှဲပြောင်းယူလိုက်ပါ တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ တစ်ခဲနက်ထောက်ခံမှုရရှိခဲ့ပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ကို ရောက်ရှိလာပါ တယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာ နိုင်ငံရေးပါတီ(၁၅)ပါတီက ကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့ တစ်သီးပုဂ္ဂလ ကိုယ်စားလှယ်တွေက မိမိကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း မပြု ကြတဲ့အတွက် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ခြင်း

မရှိဘဲ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သွားပါလေရော ။ ဒါကြောင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ရဲ့ တာဝန်များကစပြီး ဥပဒေနဲ့ နည်းဥပဒေတွေကို အတိုမှတ် ကဗျာကလေးတွေနဲ့ ချက်ချင်းအလွတ် ကျက်ခဲ့ရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၁၉၄၇ ခုနှစ်ကကျင်းပခဲ့တဲ့ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်မှတ်တမ်း ကစပြီး ၁၉၆၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့အထိကျင်းပခဲ့တဲ့ ပါလီမန်လွှတ်တော် မှတ်တမ်းတွေအားလုံးကိုလဲ ဖတ်ရှုခဲ့ရပါတယ်။ ပြည်ပနိုင်ငံတွေက ထုတ်ဝေတဲ့ Parliamentary Procedure စာအုပ်တွေလဲ ဝယ်ယူဖတ်ရှုရပါတယ်။

လွှတ်တော်အတွေ့အကြုံမရှိသေးတဲ့သူအချင်းချင်း မိမိကဦးဆောင်ရရာမှာ မမှဆင့်တာ မမှားရအောင် ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ အ မှားဆိုတာ ကင်းဖို့ခဲယဉ်းပါတယ်။ မိမိတာဝန်ခံ ထားရတဲ့ တာဝန်ကြီးတစ်ခုကို အမှန်ကန်ဆုံးဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ရင်းက အကျိုးအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် လွဲမှားသွားတာမျိုး Creative Mistake ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေအရ မိမိတစ်ဦးတည်း ဆုံးဖြတ်ဆောရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိလင့်ကစား အများဆန္ဒယူသင့်တယ်လို့ ထင်ရင် လွှတ်တော်ရဲ့ သဘောထားကို ရယူပြီးမှ ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များကလည်း အမြင်ကျယ်တဲ့အတွက် တာ ဝန်ထမ်းဆောင်ရာမှာ အခက်အခဲ တစ်စုံတစ်ရာ မရှိပါ။ အဲဒီလို အားထုတ်လုပ်ကိုင်တဲ့နေရာမှာ အခြေခံဥပဒေအရ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ ကျင့်သုံးတဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့နဲ့ အချင်းချင်းအပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းရတဲ့အခါ အချင်းချင်း ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ အပြန်အလှန်ဆို တဲ့စကားကို အထူးသတိထား ပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုလဲ တစ်ဖက်က ထိန်းကျောင်းခွင့်ရှိတယ်ဆိုတာ ခံယူပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစိုးရ အဖွဲ့ကို ပြန်လည်တိုင်ပင်သင့်တာ ရှိရင်လည်း တိုင်ပင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အားပြိုင်မှုထက်စာရင် နိုင်ငံနဲ့ နိုင်ငံသားတွေရဲ့ အကျိုး စီးပွားကို စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီမိုကရေစီ သဘောတရား ကို ပိုမိုသက်ဝင်ယုံကြည်ပါတယ်။ လက်တွေ့လည်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် တာဝန်ကျေပွန်လိုစိတ်ဖြင့် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရတဲ့အပိုင်းနဲ့ မိမိရဲ့ ယုံကြည်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခွင့်ရသည်ဟု အားရကျေနပ်နိုင်တဲ့ အပိုင်းဟာမျှခြေ ရှိကြောင်း ဖြေကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ဆိုရင်း ဖြေခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင်ကို နောက်မေးခွန်းအနေနဲ့ မေးတာ ရှိပါတယ်။ မေးတာတွေကတော့ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်လို့မေးတာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ မိမိဟာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခွင့်၊ သဘောထားမှတ်ချက်ပေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးပိုင်ခွင့် မရှိဘူး။ မိမိရဲ့ ဖြေကြားချက်ဟာ မိမိရဲ့ အယူအဆသာ ဖြစ်ကြောင်း ကို စကားပလွင်ခံပြီးတော့

တတ်နိုင်သမျှ ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို Media နဲ့ တွေ့ဆုံရတာ လွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ရဲ့ ကဏ္ဍပါ ပါဝင်တဲ့အတွက် ဒီနေ့ ဖတ်ကြားတင်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခင်ယခင်က ဒီ အင်တာဗျူး တွေမှာတော့ လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နဲ့ ပတ်သက်တာမပါတဲ့ အတွက် တင်ပြခြင်း မပြုတာရှိပါ တယ်။ အောက်တိုဘာလ (၃၁) ရက်နေ့ကလည်း ဒါ ရန်ကုန်တိုင်း (စ်)ကလာပြီး အင်တာဗျူး လုပ်သွားတာ ရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ တခြားပါတီနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စဖြစ်တဲ့အတွက် လွတ်တော်ကို ပြန်လည်တင်ပြခြင်း မပြုတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့ကတော့ လွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တွေရဲ့ ကဏ္ဍမှာပါတဲ့အတွက် ပြန်လည်တင်ပြ အသိပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ဂျပန်နိုင်ငံအထက်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ Mr. Takeo Nishioka ဟာ Pneumonia ရောဂါဖြင့် ၅.၁၁. ၂၀၁၁ ရက်နေ့မှာ ကွယ်လွန်သွားပါသဖြင့် ဝမ်းနည်းကြောင်း သဝဏ်လွှာပေးပို့ရန် အမျိုးသားလွတ်တော်၏ သဘောထားရယူခြင်း

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ဂျပန်နိုင်ငံ အထက် လွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ Mr. Takeo Nishioka ဟာ Pneumonia ရောဂါဖြင့် ၅.၁၁. ၂၀၁၁ ရက်နေ့မှာ ကွယ်လွန်သွားပါသဖြင့် ဝမ်းနည်းကြောင်း သဝဏ်လွှာပေးပို့ရန် လွတ်တော်ရဲ့ သဘောထားရယူပါ မယ်။

ဝမ်းနည်းကြောင်း သဝဏ်လွှာပေးပို့ရန် အမျိုးသားလွတ်တော်က သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

လွတ်တော်က သဘောတူတဲ့အတွက် ဝမ်းနည်းကြောင်း သဝဏ်လွှာပေးပို့မည် ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ယနေ့ အမျိုးသားလွတ်တော်မှာ The Voice ဂျာနယ်အားလုံးရရှိကြပါသလား မသိဘူး။ ရပါတယ်နော်။ The Voice ဂျာနယ်ကတော့ ပြည်သူ့လွတ်တော် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်စိုး က တစ်ဆင့် ပေးပို့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပေးပို့တော့ ဒီထဲမှာ ဆောင်ပါးတစ်စောင် ပါ ပါတယ်ဆိုပြီး ဖတ်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောပါတယ်။ ဒါ ဝေသင့်ရဲ့လားလို့ ပြောပါတယ်။ သို့သော် အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်တွေမှာ အမြော်အမြင် အသိတရား ရှိပါတယ်။ ဒါဟာ အလှူရှင်က လှူတဲ့ကိစ္စကို ဝေခွင့်ပြုပါတယ် ဆိုပြီးဝေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတော့ မည်သူလှူတယ် ဆိုတာမသိပါဘူး။ သို့သော်လည်း ဒီလိုလှူဒါန်းတဲ့အတွက်လည်း ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောကြားလို

ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ရှိရင် ဒီနောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီကပေး ပို့ထားတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာ စတင် ဆွေးနွေးတဲ့ ဥပဒေကြမ်းတွေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ ဆွေးနွေးပြီး ပြန်ပို့လာခြင်း မရှိဘူးဆိုရင် အမျိုးသား လွှတ်တော် ခေါ်စရာ မရှိပါဘူး။ သို့သော် လာမယ့် (၁၈)ရက်၊ သောကြာနေ့မှာ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ခေါ်ဖို့ လျာထားပါတယ်။ နောက်ပိုင်း မှာ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်မှာ ဥပဒေတွေကို ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ် အတည်ပြုဖို့ရာ များပါတယ်။ ဒါ ပြီးလို့ရှိရင် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးဟာ ပြီးဆုံးမယ့် အနေအထား ရှိပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ခေါ်တဲ့အခါမှာ တတ်နိုင်သမျှ စုံစုံညီညီ တက်ရောက်ကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။ ပျက်ကွက် နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေများရှိလျှင်လည်း အကြောင်းကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိတို့ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်ရဲ့ အထွဋ်အထိပ်ပိုင်းကို ရောက်လာပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

**အမျိုးသားလွှတ်တော် ၄၇ ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေးရပ်နားကြောင်းနှင့်
၄၈ ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေးကို ကြိုတင်အကြောင်းကြားမည်ဖြစ်ကြောင်း
ကြေညာခြင်း**

အချိန်၊ ၁၇:၁၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယခု

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး ၄၇ ရက်မြောက်နေ့ကို ရပ်နားပါမယ်။ ပထမ အကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး ၄၈ ရက်မြောက်နေ့ကို လိုအပ်တဲ့ အခါမှာ ကြိုတင်အကြောင်းကြားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအခါ တတ်နိုင်သမျှ မပျက်မကွက်ကြဖို့ ပန်ကြားလိုပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ တစ်ချိန်တုန်းက အဲလိုလုပ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ပြန်လည်ခေါ်လိုက်ရော အရေးပေါ်ခွင့်တင်တာ (၂၉) ယောက်ရှိတယ်။ တစ်ယောက်ချင်းတောင် သဘောထားရယူနိုင်ခြင်း မရှိပါဘူး။ ဒီကြား ထဲမှာ ကြားထဲကလျောက်လွှာရေးပြီးတော့ တင်ပေးရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ဝင်ငွေ ဖြောင့်သွားမယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ နောက်တစ်ကြိမ်ကျရင်တော့ အဲလိုမဖြစ်အောင် မိမိရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်အပြီးသတ်အပိုင်းမှာ တက်ညီလက်ညီဖြစ်အောင် ဘယ်မှ မသွားကြပါနဲ့ မိမိတို့ နေရာမှာပဲနေပါ။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ခေါ်တဲ့ အချိန်လည်မပျက်မကွက်တက်ကြပါ။ အမျိုးသား လွှတ်တော်ခေါ်ဖို့ လိုရင်လည်း အချိန်မှီ အကြောင်းကြားပါမယ်။ အဲဒီတော့ ခွင့်(၅)စောင်လောက် ဖြစ်သွားတယ်ဆိုရင်လည်း မကောင်းပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မိမိတို့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ဘာညာ ရှိရင်တောင် ဒီအချိန်လေးမှာတော့ နည်းနည်းအောင့်ထားကြဖို့ ပန်ကြားလိုပါတယ်။

အခမ်းအနားမှူး ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ
ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး ။ ။အားလုံးထွက်ခွာနိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

[ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး ၄၇ ရက်မြောက်နေ့
အစည်းအဝေးကို ၁၇:၁၀ နာရီအချိန်တွင် ရပ်နားပါသည်။]